

Liepājas Pedagoģijas akadēmija
Socioloģisko pētījumu centrs

Pētījums
Liepājas vides rīcības plāna
aktualizācijai

Liepājas iedzīvotāju aptauja

Liepāja 2007

Saturs

Ievads.....	3
1. 2001. gada aptauja.....	3
2. 2007. gada aptaujas norise	5
3. Respondentu raksturojums.....	7
4. Aptaujas rezultātu analīze	12
4.1. Pilsētas zaļā zona un atpūtas vietas	12
4.2. Vides pieejamība	34
4.3. Dzīves vietas apkārtnē.....	40
4.4. Pakalpojumi	54
4.5. Atkritumu saimniecība.....	59
4.6. Gaisa piesārņojums un trokšņi.....	64
4.7. Mājdzīvnieki	67
4.8. Pilsētas transports	70
4.9. Vides problēmas Liepājā.....	84
5. Izmaiņas liepājnīeku vērtējumos par pilsētas vidi	115
Kopsavilkums	122
Izmantotie avoti	132
Pielikums	Error! Bookmark not defined.

Ievads

1. 2001. gada aptauja

Vides rīcības programma Liepājai 2001-2010 (VRP) tika iecerēta un veidota kā programma Liepājai un tās iedzīvotājiem, kā koordinējošs dokuments uz vides uzlabojumiem vērstām rīcībām, kas organizējamās un realizējamās pašā pilsētā ar tās pašas iespējām, tās galvenais mērķis ir dzīves kvalitātes uzlabošana un pilsētas ilgtspējīgas attīstības veicināšana. Ilgtspējīga attīstība ietver sevī vides aizsardzību un efektīvu dabas resursu izmantošanu sociālajās, ekonomiskajās un kultūras aktivitātēs. Vides aizsardzības jautājumi ir Liepājas pilsētas attīstības politikas prioritārie jautājumi.¹

Pilsētai ir salīdzinoši neliela teritorija, kurā koncentrējas liels skaits cilvēku, notiek aktīva ekonomiska un saimnieciska darbība, kas nozīmē lielu resursu patēriņu un pastiprinātu ietekmi uz apkārtējo vidi. Tādēļ īpaši svarīga ir harmoniska ekonomisko, sociālo un dabas sistēmu attīstība, lai nodrošinātu cilvēku dzīves kvalitāti šodien un arī nākošajām paaudzēm. Tāpēc ir svarīgi risināt ar vidi saistītos jautājumus, lai pilsētā nodrošinātu un stimulētu dzīves vidi, kas vienlaikus ar ekonomisko stabilitāti ir priekšnosacījums sabiedrības fiziskai un morālai veselībai, stimuls tūrisma attīstībai.¹

Lai noskaidrotu Liepājas pilsētas iedzīvotāju viedokli par dažādiem aktuāliem ar vidi saistītiem jautājumiem, Liepājas pilsētas dome 2001.gadā pasūtīja socioloģisku pētījumu „Iedzīvotāju aptauja. Liepājas vides rīcības plāns.”, kuru veica konsultāciju uzņēmums: „Grupa 93” sadarbībā Liepājas Pedagoģijas akadēmijas Sociālo zinātņu un vadības katedru (tagadējo Liepājas Pedagoģijas akadēmijas Socioloģisko pētījumu centru). *Pētījuma mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par dažādiem aktuāliem ar vidi saistītiem jautājumiem Liepājā, lai to iekļautu Vides rīcības plānā. Aptauja notika 2001.gadā no 18 līdz 25 aprīlim².*

¹ VIDES RĪCĪBAS PROGRAMMA Liepājai 2001-2010
http://www.liepaja.lv/upload/Bizness/Attistiba/nozaru/Vides_RP.pdf
(20.09.2007. pulksts 16: 40)

² Iedzīvotāju aptauja. Liepājas vides rīcības plāns. Liepājas domes Vides nodaļa sadarbībā ar konsultāciju uzņēmumu „Grupa 93” un Liepājas akadēmijas Sociālo zinātņu un vadības katedru, 2001.gada aprīlis. Liepāja, 2001; [3.lpp]

Aptaujā tika noskaidrots, ka pilsētā zaļo teritoriju pietiek (atzina 51% respondentu), bet ir nepieciešama to sakopšana un labiekārtošana (neapmierinātību ar zaļo teritoriju stāvokli pauda 49% aptaujāto). Tika izteikta vēlme, lai vairāk būtu atpūtas vietu (rotaļu laukumu, atrakciju parku, atpūtas kompleksu bērniem un pieaugušajiem, vietas spēlēm brīvā dabā. Par iecienītām atpūtas vietām Liepājā iezīmējās pludmale (71, jeb 10,2% no visiem aptaujātajiem) un pilsētas Jūrmalas parks (63, jeb 9,0% no visiem aptaujātajiem).

Aptaujā tika atklāts, ka daudzi uzlabojumi ir nepieciešami pilsētnieku dzīves vietās (mikrorajonos) un to apkārtnē – ietvju, ceļu un laukumu seguma sakārtošana (45%); bērnu rotaļu laukumu iekārtošana (44%), zālāju (39%), soliņu (37%) un apgaismojuma (35%) iekārtošanas nepieciešamība. Vairāk nekā puse – 66% no aptaujātajiem iedzīvotājiem piekrita, ka viņi būtu gatavi arī paši iesaistīties apkārtnes sakopšanas pasākumos.

Nedaudz vairāk nekā puse – 55% no aptaujātajiem respondentiem pauda neapmierinātību ar dzeramā ūdens kvalitāti, bet 39% šinī ziņā pretenziju nebija. Savukārt par gaisa piesārņojumu un troksni, ko rada autotransports, kā traucējošu faktoru izteicās trešdaļa aptaujāto liepājnieku, bet piektā daļa respondentu nebija mierā ar rūpnieciskas ražošanas piesārņojumu.¹ Privātā autotransporta plūsmas samazināšanu pilsētā atbalstīja 25% no aptaujātajiem. Tikai 24% aptaujāto automašīnu īpašnieku atzina, ka viņi būtu ar mieru atteikties no personīgas automašīnas izmantošanas pilsētas robežās par labu sabiedriskajam transportam, pie nosacījuma, ja būs uzlabojumi šajā sfērā.

Par lielākajiem vides piesārņojuma avotiem iedzīvotāji uzskatīja ražošanas uzņēmumus un rūpnīcas, kā arī autotransportu. Tikai neliela daļa no iedzīvotājiem uzskatīja, ka paši iedzīvotāji ir vides piesārņojuma avots. Tomēr par visnozīmīgāko vides problēmu Liepājas iedzīvotāji nosauca nelegālo atkritumu izgāztuvju veidošanos. Taču nelegālas atkritumu izgāztuves neveido neviens cits, kā paši cilvēki.

Trešdaļa no aptaujātajiem liepājniekiem bija pārliecināti, ka vides kvalitāte ietekmē viņu veselību.

Lai noskaidrotu, kāds ir liepājnieku viedoklis par vides jautājumiem Liepājā, bija nepieciešams veikt atkārtotu pētījumu, lai varētu konstatēt, kas ir mainījies, kā

¹ VIDES RICIBAS PROGRAMMA Liepājai 2001-2010
http://www.liepaja.lv/upload/Bizness/Attistiba/nozaru/Vides_RP.pdf
(20.09.2007. pulksts 16: 40)

to novērtē iedzīvotāji un kāds ir viņu viedoklis par vides stāvokli Liepājā, kā arī, lai varētu veikt 2001.gada un 2007.gada pētījumu datu salīdzinošo analīzi ar šī brīža iedzīvotāju vērtējumu un viedokļiem par vides jautājumiem.

2. 2007. gada aptaujas norise

Izstrādājot Vides rīcības plānu Liepājas pilsētai, Liepājas domes Vides daļa rīkoja iedzīvotāju aptauju. Pētījuma mērķis: noskaidrot iedzīvotāju viedokļus un apmierinātību par dažādiem aktuāliem ar vidi saistītiem jautājumiem Liepājā.

Pētījumu veica Liepājas Pedagoģijas akadēmijas Socioloģisko pētījumu centrs. Aptauja veikta laika posmā no 2007.gada no 28. septembra līdz 15. oktobrim. Lauka darba veikšanai tika iesaistīti Liepājas Pedagoģijas akadēmijas īpaši instruēti studenti. Lai realizētu veiksmīgu datu iegūvi, intervētāji vadījās pēc instrukcijas un noteikta maršruta.

Aptaujā tika iekļauti 700 respondenti. No iegūtajām anketām par derīgām atzītas un pētījuma analizē izmantotas 675 anketas, kuras tika izmantotas turpmāko datu apkopošanai un apstrādei. Aptaujas izlasē tika iekļauti Liepājas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem.

Iedzīvotāju aptaujāšana notika gan darba dienās, gan nedēļas nogalēs, nodrošinot strādājošo un nestrādājošo iedzīvotāju iekļūšanu nejaušajā izlasē, vadoties pēc socioloģijā pielietotā „jaunākā vīrieša” izvēles principa, lai nodrošinātu izlasē atbilstošāku respondentu dzimumu attiecību.

Empīriskās informācijas iegūšanai tika izmantota strukturēta intervija, pielietojot sagatavoto strukturēto anketu. Pētījuma laikā pielietotā aptaujas metode bija respondentu intervēšana ar strukturētas anketas palīdzību viņu dzīves vietās.

Intervēšana notika gan latviešu, gan krievu valodā, lai dotu iespēju iedzīvotājiem izteikties sev saprotamā veidā.

Aptaujas anketā jautājumi bija apkopoti vairākos blokos tā, lai aptvertu pēc iespējas daudzveidīgākus pilsētas vides aspektus un lai varētu redzēt pilsētnieku uzskatu un izpratnes izmaiņas 6 gadu laikā, kas ļautu zināmā mērā izvērtēt jau paveikto un vēl veicamo pilsētas vides sakārtošanā.

Anketā (skat. Pielikumā Nr.1) jautājumi bija par pilsētas zaļo zonu (tās pietiekamību, sakārtotību), vides pieejamību (īpaši atsevišķām iedzīvotāju

grupām), dzīves vietas tuvāko apkārtni, apkuri, ūdensapgādi (ieskaitot dzeramā ūdens kvalitāti), atkritumu saimniecību, gaisa piesārņojumu, trokšņiem, mājdzīvniekiem, pilsētas transportu, piesārņojuma avotiem, vides problēmu risināšanu Liepājā – kāda ir informācijas pieejamība, pilsētnieku potenciālā līdzdalība, jau padarītā vērtējums.

Analizējot aptaujā iegūtās atbildes, kā grupējošās pazīmes pārsvarā izmantots respondentu dzimums, vecums, nodarbinātība un dzīves vieta, kam daudzos gadījumos ir noteicošā loma dažādu vides aspektu vērtējumā. Analīzes gaitā parādījās, ka lielā mērā viedokļu atšķirības ietekmē vecums, kam savukārt ir pakārtota nodarbošanās, un arī materiālās pārticības līmenis, kas zināmā mērā nosaka respondenta iespējas un līdz ar to formē noteiktu viedokli par vidi – tās sakoptību, pieejamību u.t.t. Šie grupējumi izmantojami situācijas raksturošanai un pasākumu izvēlei izglītošanas un informēšanas jomā.

Vides problēmu risināšanā svarīgs ir teritoriālais aspekts, tāpēc problēmu apzināšanā respondentu viedokļi analizēti mikrorajonu griezumā, un vides problēmu risināšanā tam var būt izšķiroša nozīme.

Statistisko datu apstrādē tika izmantota datu apstrādes SPSS programma.

3. Respondentu raksturojums

Respondentu sastāvā visvairāk pārstāvēta ir grupa no 20 līdz 29 gadiem (1.1. tabula), nedaudz mazāk ir jaunieši līdz 20 gadiem: kopumā vairāk nekā puse respondentu (54,4 %) ir salīdzinoši jauni – līdz 29 gadiem.

1.1.tabula

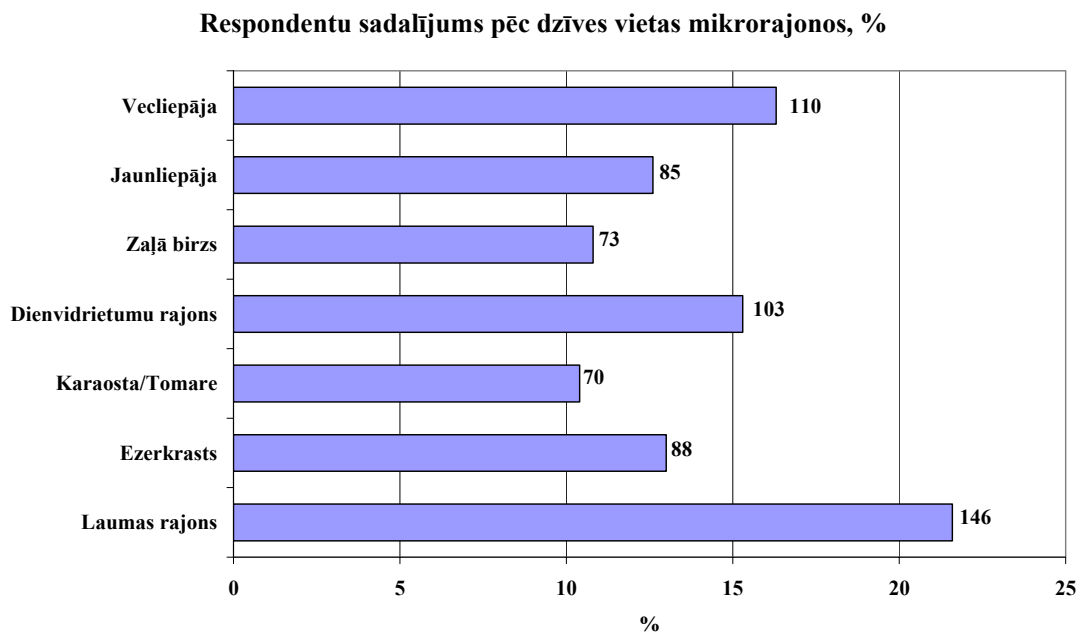
Respondentu sadalījums pēc vecuma un dzimuma

Vecums, gadi	Vīrieši		Sievietes		Kopā	
	%	skaits	%	skaits	%	skaits
līdz 20 gadiem	66	29,1	112	25,0	178	26,4
20 – 29	58	25,5	131	29,4	189	28,0
30 – 39	33	14,5	66,6	14,7	99	14,7
40 – 49	35	15,4	56	12,5	91	13,5
50 – 59	21	9,3	39	8,7	60	8,9
60 +	14	6,2	44	9,8	58	8,5
Vidēji	227	100,0	448	100,0	675	100,0

Tā kā trūkst jaunākās statistiskās informācijas par Liepājas iedzīvotāju vecuma un dzimuma sastāvu, nav iespējams objektīvi salīdzināt izlases kopumu ar Liepājas iedzīvotājiem pēc šiem raksturlielumiem. Salīdzināšanai izmantojot datus par visas valsts pilsētu iedzīvotājiem, nākas konstatēt, ka jauniešu īpatsvars izlases kopumā ir paaugstināts, un vienlaicīgi zemāks nekā pilsētās kopumā ir iedzīvotāju īpatsvars pēc 50 gadu vecuma.

Visās respondentu vecuma grupās ir sieviešu pārsvars – no 61,5 % vecumā no 40 līdz 49 gadiem līdz 75,8 % vecumā virs 75 gadiem, pārsvars ir ievērojami augstāks nekā attiecīgajās vecuma grupās Latvijas pilsētās kopumā.

Respondentu skaits samērā vienmērīgi sadalās pa pilsētas mikrorajoniem (1. zīmējums), visvairāk pārstāvēts ir Laumas rajons, Vecliepāja un Dienvidrietumu rajons

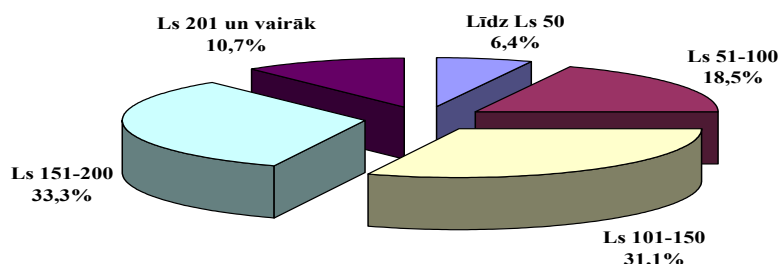

1. zīmējums

Attieksmi pret dažādām norisēm ietekmē materiālās pārticības līmenis, un arī attieksmi pret vidi tas varētu ietekmēt, tāpēc aptaujā tika iekļauts jautājums par ienākumiem uz vienu ģimenes locekli.

Ceturtajai daļai respondentu ienākumi ir mazāki par 100 latiem mēnesī uz vienu ģimenes locekli, mazāk nekā trešajai daļai tie ir robežās no 101 līdz 150 latiem, un tikai 44 % respondentu ienākumi uz vienu ģimenes locekli pārsniedz 150 latus mēnesī – 2007. gadā aprēķināto iztikas minimumu. Vairāk nekā pusei respondentu ienākumi uz vienu ģimenes locekli nerasniedz vidējo pilsētnieku māsaimniecību ienākumu lielumu 2006. gadā – Ls. 172.09 [3], kas norāda uz zemu pārticības līmeni Liepājā.

Respondentu sadalījums pēc ienākumiem uz 1 ģimenes locekli, Ls/mēnesī

2. zīmējums

Nodarbošanās pamatā ir saistīta ar vecumu. Jaunieši līdz 20 gadiem pārsvarā mācās/studē (80,3 %), vai arī studē paralēli darbam (11,2 %), nākamajā vecuma grupā – no 20 līdz 29 gadiem izplatītākā ir strādāšana (48,1 %) un, salīdzinājumā ar jaunāko grupu biežāk ir studijas līdztekus darbam (18,0%), tik pat daudzi vēl turpina studijas (1.2. tabula). Pēc 30 gadiem respondenti pārsvarā ir darba attiecībās kā darba ņēmēji, arī uzņēmēji un pašnodarbinātie. Šajā vecumā nav aktuālas pilna laika studijas, bet vēl studijas tiek apvienotas ar darbu. Daži bezdarbnieki ir jau jaunākajās grupās, viņu īpatsvars pieaug pēc 40 gadiem, bet izteiktāk – pirmspensijas vecumā.

1.2. tabula

Respondentu sadalījums pēc nodarbošanās vecuma grupās %

Nodarbošanās	Vecums, gadi						Vidēji
	līdz 20	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 +	
Darba ņēmēji	6,2	48,1	73,7	81,3	71,7	10,3	44,1
Uzņēmēji	-	4,8	6,1	3,3	-	1,7	2,8
Pašnodarbinātie	0,6	4,2	11,1	7,7	-	-	4,0
Pensionāri	0,6	-	-	1,1	10,0	86,2	8,6
Bezdarbnieki	1,1	2,1	2,0	3,3	11,7	1,7	2,8
Studē / mācās	80,3	19,0	-	-	-	-	26,5
Mājsaimnieces	-	3,7	6,1	1,1	6,7	-	2,7
Strādā un studē / mācās	11,2	18,0	1,0	2,2	-	-	8,4
Respondentu skaits	178	189	99	91	60	58	675

Sākot ar 50 gadiem, darba ņēmēju īpatsvars sarūk, 60 un vairāk gadus sasniegušo grupā dominējošais statuss ir – pensionāri, un vairāk nekā 10 % vēl ir darba attiecībās.

Dažāda vecuma respondentu nodarbinātība un ekonomiskā aktivitāte galvenajos vilcienos sakrīt ar valstī raksturīgo situāciju – tā nav augsta jaunībā, pieaug līdz 45 – 49 gadiem, un pēc tam atkal samazinās [2,6].

Algots darbs respondentu vidū dominē sākot no 20 gadu vecuma, kad līdztekus darba ņēmējiem parādās arī uzņēmēji un pašnodarbinātie, visaugstākā nodarbinātība ir 30 – 49 gadu vecumā (1.3. tabula).

1.3. tabula

Respondentu sadalījums pēc vecuma nodarbinātības grupās, %

	Nodarbošanās							
	Darba ņēmēji	Uzņēmēji	Pašnodarbinātie	Pensionāri	Bezdarbnieki	Studē/mācās	Mājsaimnieces	Strādā un studē/mācās
Līdz 20	3,7	-	0,6	3,7	10,5	79,9	-	35,1
20 – 29	30,3	47,3	29,6	-	21,0	20,1	38,9	59,7
30 – 39	24,5	31,6	26,0	-	10,5	-	33,4	1,7
40 – 49	24,8	16,5	40,7	1,7	15,8	-	5,5	3,5
50 – 59	14,4	-	-	10,3	36,9	-	22,2	-
60 +	2,3	5,3	-	86,3	5,3	-	-	-

Mācības/studijas kā pamatnodarbošanās attiecas galvenokārt uz jauniešiem, jaunībā un vēl vidējos gados respondenti darbu apvieno ar mācībām. Mājsaimniecība ir sieviešu nodarbošanās vecumā, kad ir aprūpējami bērni un arī pirmspensijas vecumā, kad dažādu iemeslu dēļ reizēm rodas grūtības ar iekļaušanos darba tirgū [4].

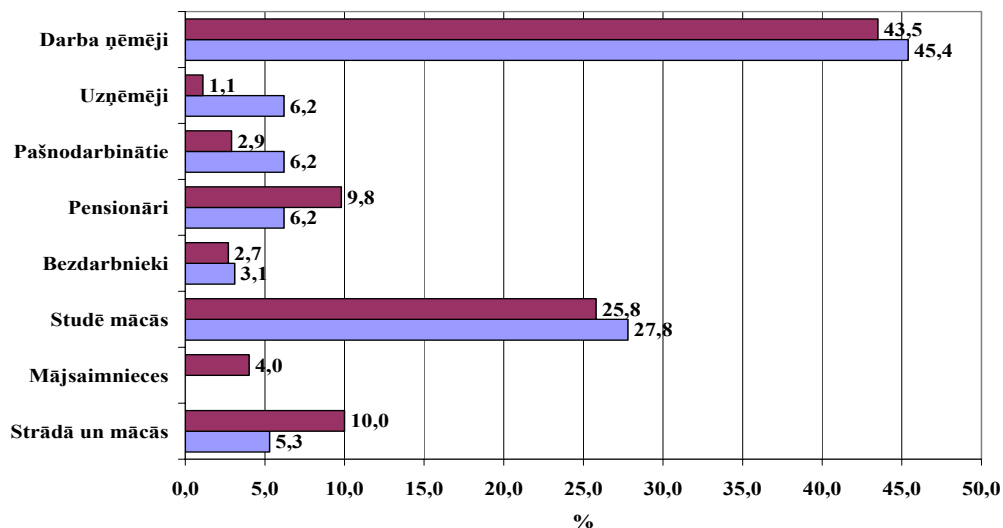
1.4. tabula

Respondentu sadalījums pēc dzimuma nodarbinātības grupās, %

Nodarbošanās	Vīrieši		Sievietes		Kopā	
	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%
Darba ņēmēji	103	34,6	195	65,4	298	100,0
Uzņēmēji	14	73,7	5	26,3	19	100,0
Pašnodarbinātie	14	51,9	13	48,1	27	100,0
Pensionāri	14	24,1	44	75,9	58	100,0
Bezdarbnieki	7	36,8	12	63,2	19	100,0
Studē/mācās	63	35,2	116	64,8	179	100,0
Mājsaimnieces	-	-	18	100,0	18	100,0
Strādā un studē/mācās	12	21,1	45	78,9	57	100,0
Vidēji	227	33,6	448	66,4	675	100,0

Līdzīgi kā visā respondentu kopumā, arī gandrīz visās nodarbošanās grupās dominē sievietes (1.4.tabula, 3. zīmējums), izņēmums ir uzņēmēji un pašnodarbinātie: sieviešu īpatsvars attiecīgi ir 26,3 % un 48,1 %.

Respondentu nodarbinātība, %

3. zīmējums

4. Aptaujas rezultātu analīze

4.1. Pilsētas zaļā zona un atpūtas vietas

Visbiežāk liepājnieki kā nozīmīgākās dabas teritorijas ir nosaukuši pludmali (80,6 %) un Jūrmalas parku (76,7 %), pārējās salīdzinoši biežāk nosauktās ir pieminētas ievērojami retāk: Liepājas ezers, Raiņa parks, Rožu laukums, Beberliņu atpūtas vieta.

4.1.1. tabula

**Respondentu nosauktās nozīmīgākās dabas teritorijas un to izmantošana atpūtai
(respondentu īpatsvars, %)**

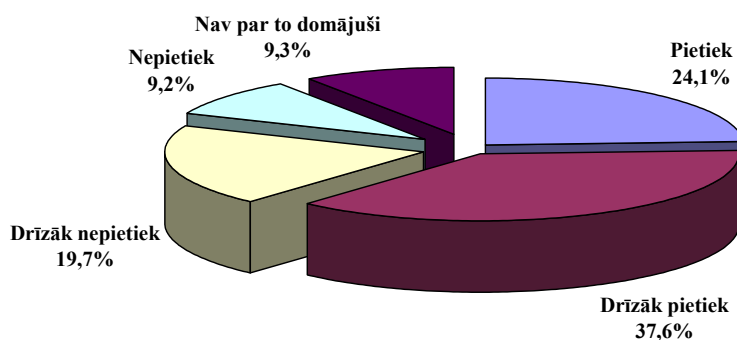
Liepājas dabas teritorijas	Nosaukuši, %	Izmanto atpūtai, %
Jūrmalas parks	76,7	72,9
Pludmale	80,6	80,4
Karostas forti	8,1	-
Rožu laukums	14,4	-
Raiņa parks	19,0	16,0
Liepājas ezers	22,4	15,4
Karostas meži	9,6	11,6
Promenāde	2,2	-
Beberliņu atpūtas vieta	12,7	18,4
Zaļās birzs meži	4,0	6,2
Ezerkrasta rajons	1,3	-
Karostas jūrmalas parks	3,4	-
Ziemeļu mols	4,3	-
Parks Ventspils ielā	-	3,4
Citas vietas pilsētā	-	7,3
Citas teritorijas ārpus pilsētas	-	7,7
Neviena	-	3,9

Papildus 4.1.1. tabulā minētajām atpūtas vietām respondenti nosaukuši vairākas citas, no kurām ne visas ir uzskatāmas par dabas teritorijām, bet daļa bija ietvertas piedāvātajos atbilžu variantos: Karostas tilts (1*), karjeri Zaļajā birzī (1), naktsklubs Big 7 (1), Ziemeļmols (2), Centrs (5), Karostas ziemeļu forti (4), Rožu laukums (1), „Jaunā pasaule” Zaļajā birzī (1), Čakstes laukums (1), pludmale Karostā (1).

Visbiežāk kā nozīmīgākās nosauktās dabas teritorijas ir arī visieciētākās atpūtas vietas: pludmale un Jūrmalas parks, arī pārējo teritoriju izmantošana atpūtai sakrīt ar to nozīmīguma vērtējumu (4.1.1. tabula).

Liepājnieki ir iecienījuši vairākas atpūtas vietas Liepājas apkārtnē, un arī Karostas pludmali (2) un Beberliņus daži uzskata par teritoriju ārpus Liepājas. Visieciētākā ir Bernātu pludmale (15), Šķēdi ir minējuši 3, Kapsēdi 2 respondenti, bet pārējās – pa vienam respondentam: Ziemeupe, Bernātu mežs, Gaviezes pagasts, Pāvilosta, Jūrmalciems, Vaiņodes parks, Bernātu atpūtas bāze, Kalvenes Zoodārzs. Bernāti – gan pludmale, gan mežs, gan atpūtas bāze – ir iemīļota liepājnieku atpūtas vieta.

Apmierinātība ar atpūtas teritoriju daudzumu Liepājā

4. zīmējums

* Minēšanas biežums

Visā respondentu kopumā valdošais ir pozitīvais zaļo/atpūtas teritoriju pietiekamības vērtējums: aptuveni $\frac{3}{4}$ respondentu uzskata, ka pilsētā atpūtas teritoriju ir pilnīgi pietiekami, to skaitā gandrīz ceturtajai daļai par to nav šaubu, bet nedaudz vairāk nekā $\frac{1}{3}$ šādam viedoklim „drīzāk piekrīt”. 30 % respondentu uzskata, ka Liepājā atpūtas vietu dabā ir par maz (4. zīmējums).

4.1.2. tabula

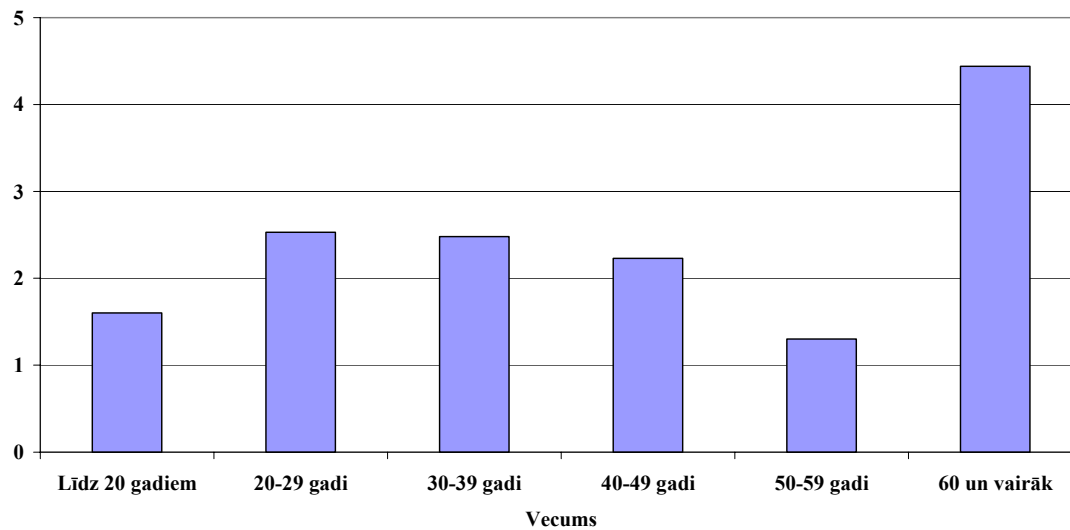
Respondentu sadalījums pēc brīvdabas atpūtas teritoriju pietiekamības vērtējuma, %

Vecums, gadi	Vērtējums					Respondentu skaits
	Ir pietiekami	Drīzāk pietiekami	Drīzāk nav pietiekami	Nav pietiekami	Nezina	
Līdz 20	22,5	32,6	23,6	10,7	10,6	178
20 – 29	21,7	43,9	15,3	10,6	8,5	189
30 – 39	26,3	41,4	19,2	8,1	5,0	99
40 – 49	28,6	35,2	18,7	9,9	7,6	91
50 – 59	26,7	23,3	31,7	6,7	11,6	60
60 +	24,1	44,8	12,1	3,4	15,6	58
Vidēji	24,1	37,6	19,7	9,2	9,4	675

Uzskatus, vai atpūtas vietu pilsētā ir pietiekami vai nē, ietekmē vecums – to pietiekamību biežāk uzsver respondenti vecumā no 30 līdz 59 un vairāk gadiem, bet vecumā līdz 20 gadiem tikai nedaudz vairāk kā $\frac{1}{5}$ respondentu uzskata, ka atpūtas vietu ir pietiekami daudz (4.1.2. tabula). Vecumā no 20 līdz 39 gadiem un pēc 60 gadiem vairāk nekā 40 % respondentu atpūtas vietu daudzumu vērtē kā „drīzāk pietiekamu”.

Visjaunākie (līdz 20 gadiem) un visvecākie (pēc 50 gadiem un pensijas vecumā) salīdzinoši biežāk nav varējuši novērtēt – vai atpūtas vietas dabā pilsētā ir pietiekamā daudzumā. Jaunieši, kā arī vecuma grupā no 20 līdz 29 gadiem katrs desmitais atpūtas vietu daudzumu ir vērtējis kritiski (5.zīmējums).

Atpūtas teritoriju pietiekamības vērtējums
(pozitīvo un negatīvo atbilžu attiecība vecuma grupās)

5. zīmējums

Dzīves vieta (mikrorajons) zināmā mērā ietekmē atpūtas vietu pieejamību un to izvēli, līdz ar to arī uzskatus par to, vai atpūtas vietu pilsētā ir pietiekoši daudz. Visaugstāk šo aspektu vērtējuši Vecliepājas un Jaunliepājas iedzīvotāji (attiecīgi 64,5 un 69,4 %). Salīdzinājumā ar citiem mikrorajoniem, atpūtas vietu pietiekamību pilsētā visgrūtāk ir bijis novērtēt Ezerkrasta un Zaļās birzs iedzīvotājiem (4.1.3.tabula). Visos mikrorajonos (izņemot Vecliepāju) un līdz ar to arī pilsētā kopumā respondenti par atpūtas vietām nedaudz biežāk norādīja, ka to „drīzāk pietiek” nevis „pietiek”. Vecliepājai tuvumā atrodas gan pludmale, gan Jūrmalas parks – Vecliepājas respondenti biežāk ir uzsvēruši, ka atpūtas vietu noteikti pietiek.

4.1.3.tabula

**Respondentu sadalījums pēc brīvdabas atpūtas vietu pietiekamības vērtējuma
Liepājā, % mikrorajonos**

Mikrorajoni	Atpūtas vietu pietiekamības vērtējums pilsētā					Respondentu skaits
	pietiek	drīzāk pietiek	drīzāk nepietiek	nepietiek	nezina	
Vecliepāja	33,6	30,9	15,4	12,7	7,4	110
Jaunliepāja	28,2	41,2	15,2	7,1	8,3	85
Zaļā birzs	27,4	30,1	19,2	9,6	13,7	73
Dienvīdrietas rajons	21,4	36,8	25,2	7,8	8,8	103
Karosta/Tosmare	12,8	51,4	24,3	4,2	7,3	70
Ezerkrasts	27,3	30,7	18,2	11,6	12,2	88
Laumas rajons	18,5	42,5	20,5	9,6	8,9	146
Vidēji	24,1	37,6	19,7	9,2	9,4	675

No visiem ar atpūtas vietu daudzumu neapmierinātajiem respondentiem 4/5 ir norādījuši, kas vēl pilsētā būtu jāierīko (4.1.4.tabula). Zemāk nekā vidēji atpūtas vietu pietiekamību vērtēja jauni cilvēki – līdz 20 gadiem un no 20 līdz 29 gadiem, un tieši viņi ir biežāk izteikuši daudzveidīgus ierosinājumus – kas vēl būtu iekārtojams atpūtai dabā. Galvenā liepājnieku interese saistās ar jaunām zaļajām zonām, aktīvās atpūtas/atrakciju parku, bērnu laukumiem un pikniku vietām.

4.1.4. tabula

Ieteikumi brīvdabas atpūtas teritoriju papildinājumam (ierosinājumus izteikušo respondentu skaits vecuma grupās)

Ierosinājumi	Vecuma grupas, gadi						Skaits
	Līdz 20	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 +	
Ierīkot aktīvās atpūtas/atrakciju parku	12	10	3	1	2	1	29
Labiekārtot jaunas zaļās zonas	23	13	8	6	10	6	66
Izveidot bērnu laukumus	2	6	2	3	4	1	18
Izveidot objektus ziemas priekiem	-	1	1	-	-	-	2
Izveidot vairāk kempingu/pikniku vietas	4	3	2	3	1	-	13
Izveidot sporta laukumus	3	3	-	1	-	-	7
Izveidot dabas takas	3	2	-	-	-	-	5
Izveidot skvērus	1	1	-	1	-	-	3
Izveidot brīvdabas muzeju	-	-	1	1	-	-	2
Iekārtot vairāk soliņu	-	1	-	-	-	-	1
Ierīkot veloceliņus	2	-	-	-	-	-	2
Ierosinājumus nav izteikuši	13	13	10	11	6	2	55
Kopā	63	53	27	27	23	10	203

Visu vecumu liepājnieki visvairāk iemīljojuši Jūrmalas parku un pludmali (4.1.5.tabula). Pie Liepājas ezera retāk atpūšas 40 – 49 gadu grupas pārstāvji, Karostas mežus mazāk izmanto vecāka gada gājuma iedzīvotāji. Vismazākā piekrišana ir parkam Ventspils ielā un Zaļās birzs mežiem, bet tie un teritorijas ārpus Liepājas biežāk piesaista respondentus pirmspensijas vecumā.

4.1.5. tabula

Biežāk izmantotās atpūtas vietas (vecuma grupās, %)

Atpūtas vietas	Vecums, gadi					
	līdz 20	21 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 +
Jūrmalas parks	76,4	78,3	67,7	74,7	63,3	60,3
Pludmale	82,0	85,7	82,8	85,7	70,0	56,9
Raiņa parks	11,8	15,9	20,2	19,8	20,2	12,1
Parks Ventspils ielā	3,9	1,1	8,1	2,2	6,7	-
Beberliņi	19,1	17,5	23,2	19,8	13,3	13,8
Liepājas ezers	16,3	15,3	17,2	9,9	21,7	12,1
Karostas mežs	10,7	16,4	12,1	8,8	6,7	6,9
Zaļās birzs meži	8,4	5,3	4,0	3,3	10,0	6,9
Citas vietas pilsētā	6,7	10,1	10,1	3,3	1,7	6,9
Ārpus Liepājas	7,3	8,5	5,1	8,8	11,7	5,2
Nekur pilsētā	5,1	0,5	2,0	4,4	1,7	15,5
Respondentu skaits	178	189	99	91	60	58

4.1.6. tabulā ir dati par to, kā sadalās atpūtnieku plūsma no mikrorajoniem uz populārākajām un arī pārējām atpūtas vietām. Praktiski visu mikrorajonu iedzīvotāji priekšroku dod pludmalei un Jūrmalas parkam, bet pārējās biežāk izvēlētās atpūtas vietas nedaudz atšķiras – atkarībā no to izvietojuma attiecībā pret dzīves vietu: Vecliepājas un Jaunliepājas iedzīvotāju nākamās iecienītākās atpūtas vietas ir Beberliņi un Raiņa parks, no Zaļās birzs dodas uz tuvējiem mežiem un Liepājas ezeru, arī uz Beberliņiem un Raiņa parku, No Dienvidrietumu rajona plūsmas virziens ir līdzīgs, izņemot Zaļo birzi. Karostas un Tosmares iedzīvotāji izmanto Karostas pludmali un Beberliņu atpūtas zonu, no Ezerkrasta plūsma ir uz Liepājas ezeru, Beberliņiem un ārpus Liepājas, Laumas rajona iedzīvotāju interesi saista Beberliņi, Raiņa parks, vēl arī Liepājas ezers un atpūtas vietas ārpus Liepājas.

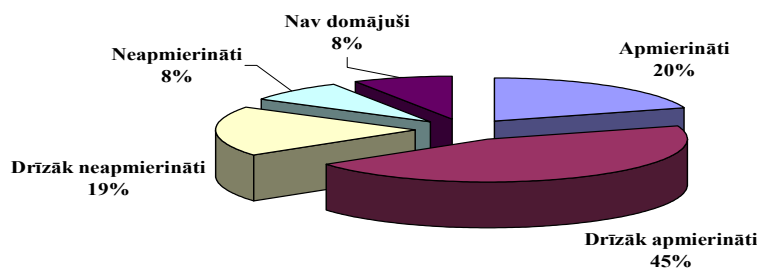
4.1.6. tabula

Apmeklētāju plūsma uz Liepājas atpūtas vietām no mikrorajoniem, %

Atpūtas vietas	Mikrorajoni						
	Vecliepāja	Jaunliepāja	Zaļā birzs	Dienvidrietumu rajons	Karosta/Tosmare	Ezerkrasts	Laumas rajons
Jūrmalas parks	90,0	64,7	61,6	80,6	54,3	72,7	73,9
Pludmale	90,0	78,8	75,3	86,4	78,6	88,6	68,5
Raiņa parks	20,0	31,7	12,3	15,5	7,1	9,1	13,7
Parks Ventpils ielā	1,8	7,0	6,8	2,9	-	1,1	4,1
Beberlīņi	16,3	20,0	13,7	16,5	31,4	15,9	17,8
Liepājas ezers	10,9	5,9	16,4	29,1	10,0	26,1	10,3
Karostas mežs	8,2	7,1	6,8	10,7	47,1	7,1	5,4
Zaļās birzs meži	2,7	2,3	35,6	-	7,1	-	4,1
Citas vietas pilsētā	4,5	8,2	6,8	6,8	7,1	7,1	10,2
Ārpus Liepājas	4,5	10,6	4,1	8,3	8,5	13,6	5,5
Nekur pilsētā	0,9	5,9	2,7	6,8	1,5	4,5	4,1

No visiem respondentiem 65 % ir pozitīvi vērtējuši pilsētas zaļo zonu – parkus, mežus, skvērus (6.zīmējums), tomēr tikai piektā daļa respondentu varēja pateikt, ka ar to noteikti ir apmierināti, ievērojami biežāk atbildes skanēja nenoteikti: „drīzāk apmierināti”.

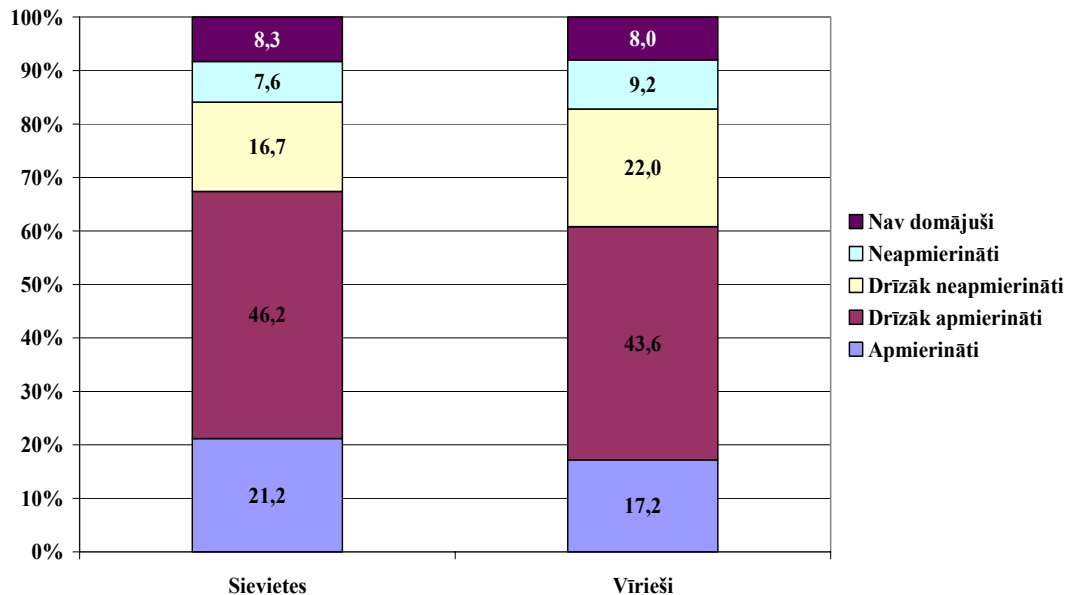
Liepājnieku apmierinātība ar pilsētas zaļo teritoriju stāvokli

6. zīmējums

Sievietes savos zaļo teritoriju vērtējumos ir nedaudz pozitīvāk noskaņotas salīdzinājumā ar vīriešiem (7.zīmējums) – nav apmierinātas ceturtda daļa (vīrieši gandrīz 1/3).

Vīriešu un sieviešu apmierinātība ar pilsētas zaļo teritoriju stāvokli, %

7. zīmējums

Dažādās nodarbinātības grupās vērojams atšķirīgs zaļo zonu stāvokļa vērtējums (4.1.7.tabula), jo ikvienam saskaņā ar nodarbošanos ir atšķirīga saskare ar vidi, tajā skaitā ar zaļo zonu. Visapmierinātākie ir uzņēmēji (pozitīvi vērtējuši 78,9 %), visneapmierinātākie – skolēni un studenti (pozitīvu vērtējumu devuši 58,1 %). Tas saskan ar zaļo zonu vērtējuma atšķirībām vecuma grupās: viszemākais apmierinātības līmenis ir jaunībā – līdz 20 gadiem (60,2 %). Savukārt mājsaimniecēm un pensionāriem salīdzinājumā ar pārējiem biežāk ir bijušas grūtības ar zaļo zonu novērtējumu: par to nav domājuši 16,6 % mājsaimnieču un 13,8 % pensionāru (vidēji 8% respondentu).

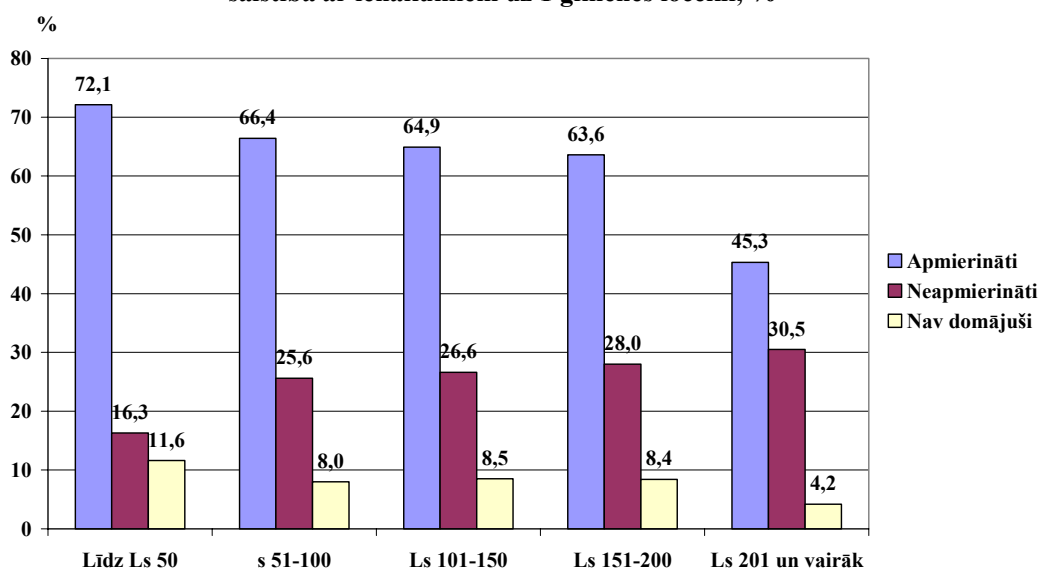
4.1.7. tabula

Respondentu apmierinātība ar pilsētas zaļajām teritorijām, īpatsvars nodarbinātības grupās, %

Nodarbošanās	Apmierinātība					Skaitis
	apmierināti	drīzāk apmierināti	drīzāk neapmierināti	neapmierināti	nav domājuši	
Darba ņēmēji	20,1	45,6	19,1	8,1	7,1	298
Uzņēmēji	26,3	52,6	15,8	-	5,3	19
Pašnodarbinātie	25,9	44,5	14,8	7,4	7,4	27
Pensionāri	22,4	46,6	13,8	3,4	13,8	58
Bezdarbnieki	42,1	26,3	10,5	15,8	5,3	19
Studenti/skolēni	15,1	43,0	22,3	11,7	7,9	179
Mājsaimnieces	22,2	50,0	5,6	5,6	16,6	18
Strādā un mācās	17,5	52,6	17,5	3,6	8,8	57

Interesanta aina paveras, salīdzinot apmierinātību ar zaļajām teritorijām ienākumu grupās – tā samazinās līdz ar ienākumu pieaugumu (4.1.8. tabula, 8. zīmējums); iespējams, ka materiālā pārticība paaugstina pretenziju līmeni.

Apmierinātība ar pilsētas zaļo teritoriju stāvokli, saistībā ar ienākumiem uz 1 ģimenes locekli, %

8. zīmējums

4.1.8. tabula

Apmierinātība ar pilsētas zaļo teritoriju stāvokli saistībā ar ienākumiem uz 1 ģimenes locekli (respondentu īpatsvars, %)

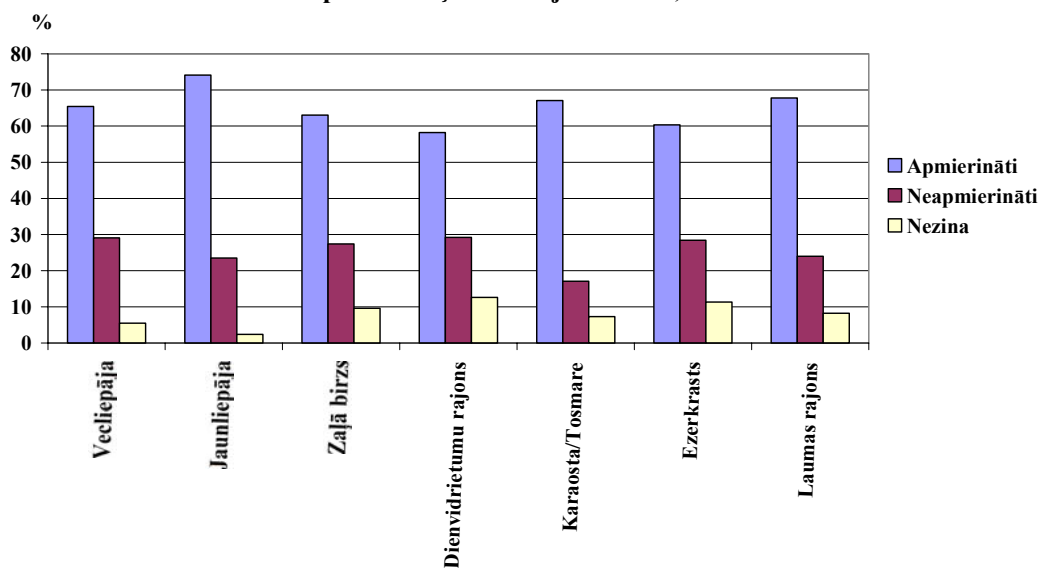
Ienākumi, Ls / mēnesī uz vienu ģimenes locekli	Apmierinātība					Respondentu skaits
	apmierināti	drīzāk apmierināti	drīzāk neapmierināti	neapmierināti	nav domājuši	
Līdz 50	30,2	41,8	4,6	11,7	11,7	43
51 – 100	22,4	44,0	20,0	5,6	8,0	125
101 – 150	18,6	46,2	19,5	7,1	8,6	210
151 – 200	16,9	46,7	18,7	9,3	8,4	225
201 un vairāk	22,2	43,0	20,8	9,7	4,3	72
Kopā	134	306	125	55	55	675

Visos mikrorajonos respondenti ar pilsētas zaļo zonu pārsvarā ir apmierināti (8.1. zīmējums), visvairāk pozitīvi noskaņoto ir Jaunliepājā, Laumas rajonā un Karostā/Tosmarē.

Vērojama diezgan izteikta vecuma ietekme uz apmierinātību ar pilsētas parku, mežu, skvēru stāvokli (9. zīmējums): apmierinātība līdz ar gadiem palielinās (līdz 49 gadu vecumam), un līdz pat pensijas vecumam samazinās neapmierināto īpatsvars: grupā līdz 20 gadiem tas ir 32,0%, 50 – 59 gadu grupā – 18,3 %. Nevar tomēr viennozīmīgi pieņemt, ka gados vecāku liepājnieku vērtējums par pilsētas zaļo zonu ir izteikti pozitīvs – aptuveni 14 – 17 % iedzīvotāju pēc 50 gadu vecuma par to vienkārši nav domājuši. Neatkarīgi no vecuma visi respondenti par savu apmierinātību ar zaļo zonu biežāk ir sacījuši „drīzāk jā” nekā noteiktu „jā” un arī vērtējums „drīzāk nē” ir izplatītāks par noteiktu „nē” – tas varētu liecināt par individuālā līmenī līdz galam nenoformulētu zaļās zonas vērtējumu.

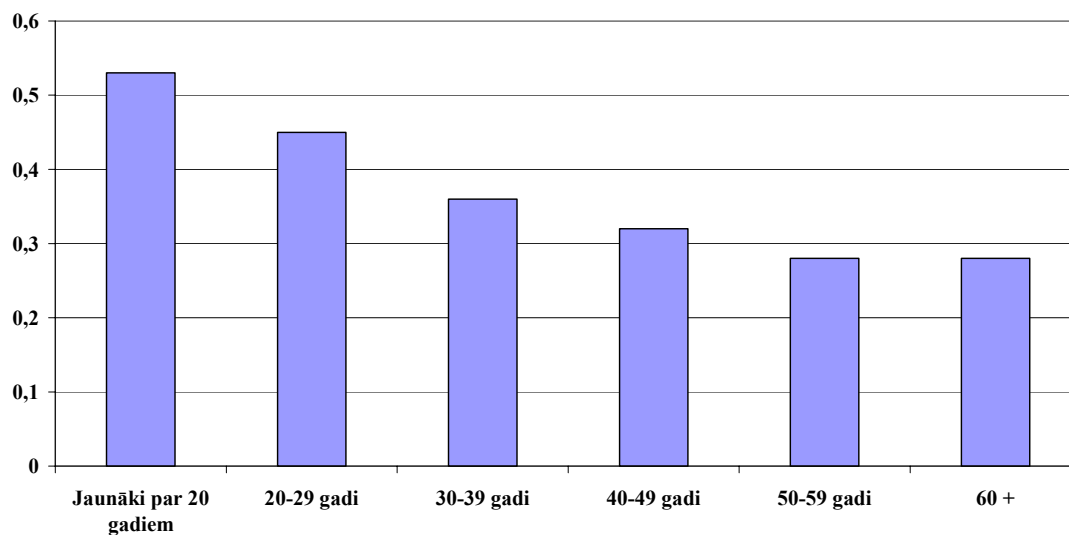
Visnozīmīgākā apmierinātību ietekmējošā pazīme ir ienākumi (augstākās un zemākās vērtības attiecība ir 1,59), tai seko nodarbinātība (1,35), dzīves vieta (1,27) un vecums (1,18).

Liepājas mikrorajonu iedzīvotāju apmierinātība
ar pilsētas zaļo teritoriju stāvokli, %

8.1. zīmējums

Apmierinātība ar pilsētas zaļo teritoriju stāvokli
(vecuma grupās, negatīvo un pozitīvo atbilžu attiecība)

9. zīmējums

4.1.9. tabula

Ar zaļo teritoriju stāvokli neapmierināto liepājnieku neapmierinātības iemesli, %

Iemesli	Vīrieši	Sievietes	Vidēji
Zaļo teritoriju piesārņotība/nesakoptība	37,5	35,5	36,3
Netīri/sabojāti soliņi	-	7,3	4,4
Daudz izmētātu atkritumu	13,9	16,4	15,4
Par maz WC	1,4	0,9	1,1
Pārāk liels huligānisms	8,3	2,7	4,9
Par maz zaļo teritoriju un apskates objektu	11,1	10,0	10,4
Zaļās teritorijas praktiski vairs nav	2,8	1,8	2,2
Visur suņi piemēslojuši	2,8	1,8	2,2
Par maz atkritumu urnu	1,4	0,9	1,1
Ietves sliktā stāvoklī	-	3,6	2,2
Iemesli nav nosaukti	20,8	19,1	19,8
Neapmierināto skaits	72	110	182

Neapmierinātības iemeslu norādījuši vairāk nekā $\frac{3}{4}$ ar zaļo pilsētas vidi neapmierināto (4.1.9. tabula), vislielāko iemeslu dažādību izteikuši skolēni un studenti (4.1.10. tabula) – 10 iemesli, arī strādājošie – darba ņēmēji – 7 iemesli. Visbiežāk pretenzijas ir par zaļās teritorijas nesakoptību un nesavāktiem atkritumiem (4.1.10.tabula), vīriešu un sieviešu viedokļi šajā ziņā visumā sakrīt.

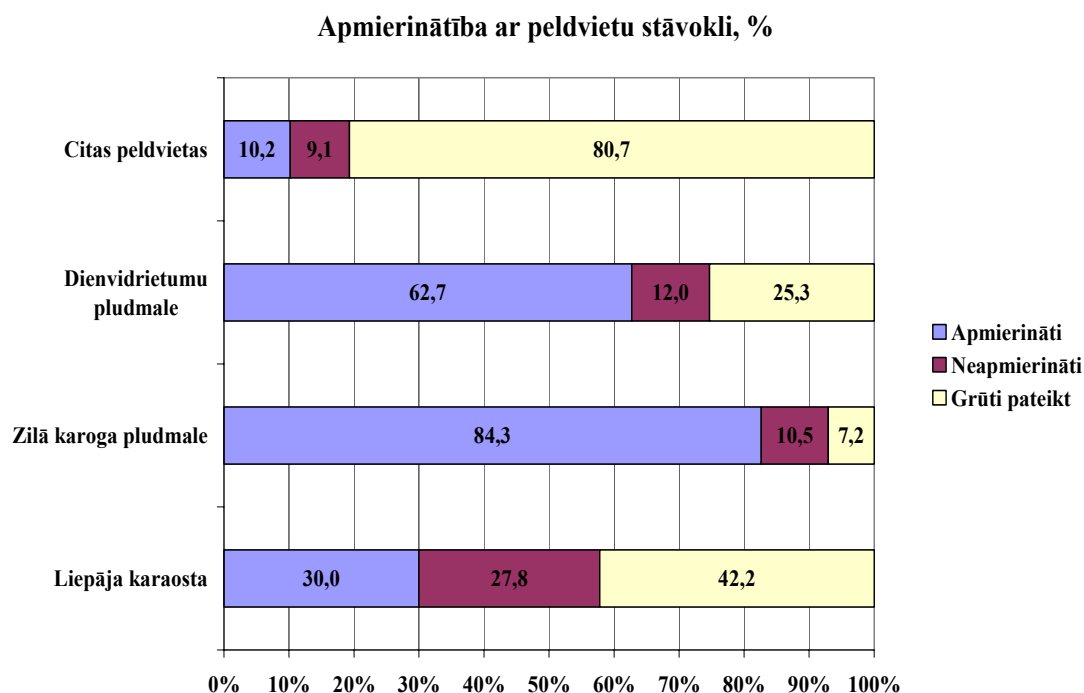
4.1.10. tabula

Ar zaļajām teritorijām neapmierināto respondentu īpatsvars nodarbinātības grupās, %

Nodarbošanās	Neapmierināti, %	Neapmierinātības iemeslu nosaukuši, %
Darba ņēmēji	27,1	72,8
Uzņēmēji	15,8	66,6*
Pašnodarbinātie	22,2	83,3*
Pensionāri	17,2	50,0
Bezdarbnieki	26,3	80,0*
Studenti/skolēni	34,6	93,5
Mājsaimnieces	11,1	50,0*
Strādā un mācās	19,3	92,3
Vidēji	27,0	80,2

*neapmierināto skaits grupā mazāks par 10

Vērtējot Liepājas peldvietas kopumā, neizdalot atsevišķus elementus, respondenti visatzinīgāk izteikušies par Zilā karoga pludmali (10.zīmējums), otra pozitīvāk vērtētā ir Dienvidrietumu pludmale, kaut gan ceturtā daļa respondentu nav varējuši to raksturot. Visvairāk liepājniekus neapmierina Karostas pludmale (42,2 % neapmierināti ar tās stāvokli), bet visgrūtāk novērtēt ir citas, mazāk populārās pludmales.

10. zīmējums

Ar Karostas pludmali vairāk apmierināti nekā neapmierināti ir Vecliepājā un Laumas rajonā dzīvojošie respondenti, un sievietes no Zaļās birzs un Ezerkrasta un Karostas un Tosmares vīrieši (4.1.11.tabula). Aplūkojot Karostas pludmales vērtējumu saistībā ar vecumu vērojams, ka gan vīriešu, gan arī sieviešu vidū atbilžu „grūti pateikt” īpatsvars pieaug proporcionāli gadiem, iespējams – samazinoties pludmales apmeklēšanas aktivitātei. Jaunībā ar šo pludmali vīrieši ir apmierinātāki nekā sievietes, bet vēlāk – otrādi.

4.1.11. tabula

Respondentu apmierinātība ar Karostas pludmali (saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons / vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	31,4	9,9	58,7	22,6	16,0	61,4
Jaunliepāja	17,8	17,8	64,4	26,2	36,8	37,0
Zaļā birzs	26,5	32,3	41,2	43,6	35,9	20,5
Dienvidrietumu rajons	22,5	42,5	35,0	20,6	26,9	52,5
Karosta/Tosmare	46,3	34,5	19,2	36,4	50,0	13,6
Ezerkrasts	30,0	20,0	50,0	33,9	30,9	35,2
Laumas rajons	45,4	27,2	27,4	28,4	23,5	48,1
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	37,9	33,3	28,8	31,2	39,2	29,6
20 – 29	37,9	25,8	36,3	30,6	31,3	38,1
30 – 39	21,2	39,4	39,4	25,7	27,2	47,1
40 – 49	34,2	20,0	45,8	30,3	16,1	53,6
50 – 59	19,0	4,7	76,3	23,0	25,6	51,4
60 +	14,3	21,4	64,3	27,3	11,3	61,4

Attiecībā uz Zilā karoga pludmali aina ir nedaudz savādāka – neatkarīgi no dzīves vietas un vecuma lielākā daļa respondentu ir apmierināti ar šo pludmali, to salīdzinoši grūtāk bija novērtēt vīriešiem no Ezerkrasta, un arī pensijas vecuma sievietēm un vīriešiem (4.1.12. tabula).

4.1.12. tabula

Respondentu apmierinātība ar Zilā karoga pludmali (saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons / vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	91,5	5,7	2,8	92,1	2,5	5,4
Jaunliepāja	78,6	10,7	10,7	86,0	10,5	3,5
Zaļā birzs	82,4	5,9	11,7	92,2	7,8	-
Dienvidrietumu rajons	82,5	10,0	7,5	88,9	11,1	-
Karosta / Tosmare	73,1	19,2	7,7	90,9	6,8	2,3
Ezerkrasts	70,0	15,0	15,0	82,4	13,2	4,4
Laumas rajons	75,0	22,7	2,3	80,5	11,7	7,8
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	80,3	13,7	6,0	91,1	8,0	0,9
20 – 29	86,2	12,1	1,7	93,3	6,0	0,7
30 – 39	81,9	15,1	3,0	86,4	10,6	3,0
40 – 49	74,4	14,2	11,4	76,7	19,7	3,6
50 – 59	81,0	9,5	9,5	84,7	12,8	2,5
60 +	57,1	7,1	35,8	70,5	4,5	25,0

Apmierinātība ar Dienvidrietumu pludmali (4.1.13. tabula) apsteidz apmierinātību ar Karostas pludmali, bet ir retāka nekā attiecībā uz Zilā karoga pludmali. Respondenti no visiem mikrorajoniem ar šo pludmali biežāk ir apmierināti nekā neapmierināti, un augsts ir savu attieksmi neizteikušo īpatsvars vairākumā mikrorajonu, izņemot vīriešus Ezerkrastā un Dienvidrietumu rajonā, un sievietes Zaļajā birzī. Tāpat kā Zilā karoga un Karostas pludmales vērtējumā, arī par Dienvidrietumu pludmali sava viedokļa trūkums biežāk raksturīgs vecāka gada gājuma respondentiem.

4.1.13. tabula

Respondentu apmierinātība ar Dienvidrietumu pludmali
(saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons / vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	71,5	5,7	22,8	66,6	5,3	28,1
Jaunliepāja	42,8	10,7	46,5	65,0	21,0	14,0
Zaļā birzs	61,8	8,8	29,4	79,4	10,3	10,3
Dienvidrietumu rajons	87,5	7,5	5,0	80,9	3,2	15,9
Karosta/Tosmare	42,5	30,5	27,0	45,4	22,7	31,9
Ezerkrasts	85,0	5,0	10,0	69,1	14,7	16,2
Laumas rajons	47,8	20,4	31,8	44,1	9,8	46,1
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	63,6	15,1	21,3	63,3	14,3	22,4
20 – 29	81,1	6,9	12,0	67,9	10,6	21,5
30 – 39	72,8	15,1	12,1	74,2	10,6	15,2
40 – 49	54,3	17,0	28,7	58,9	10,7	30,4
50 – 59	19,0	14,2	66,8	53,8	17,9	28,3
60 +	42,9	7,1	50,0	40,9	4,6	54,5

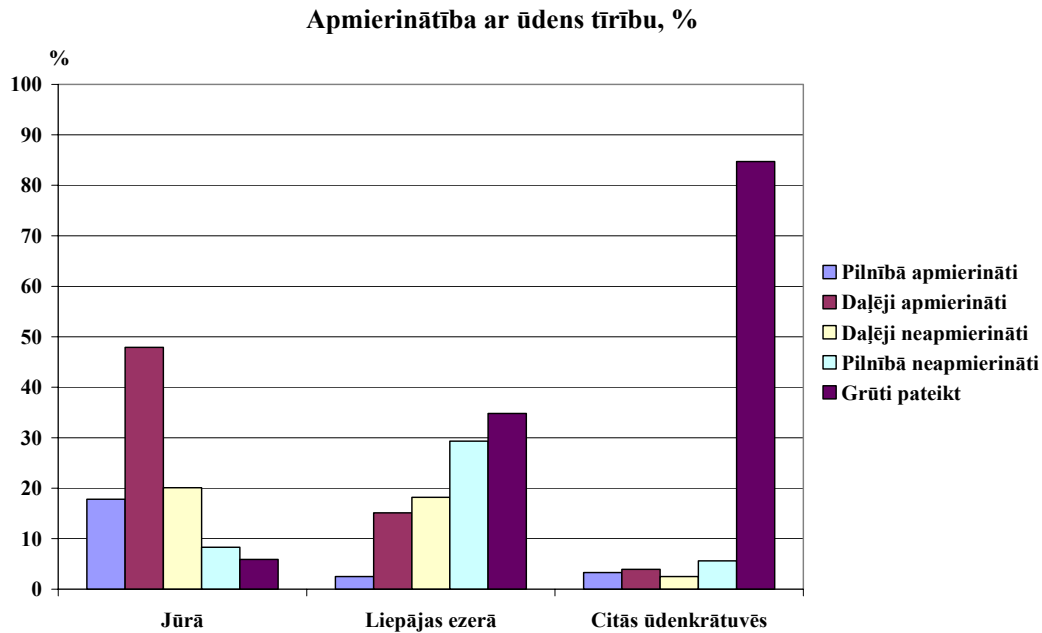
Citas Liepājas pludmales pārsvarā gadījumu respondenti visos mikrorajonos un visās vecuma grupās nav varējuši novērtēt, visaugstāko apmierinātību (kas gan ir ievērojami zemāka nekā ar populārākajām pludmalēm) uzrādījuši Ezerkrasta un Vecliepājas vīrieši, kā arī gandrīz visu mikrorajonu sievietes (izņemot Jaunliepāju un Laumas rajonu) un jaunieši līdz 20 gadu vecumam (4.1.14.tabula).

4.1.14. tabula

Respondentu apmierinātība ar citām Liepājas pludmalēm
(saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons / vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	14,3	2,8	82,9	12,0	3,9	84,1
Jaunliepāja	7,2	-	92,8	3,5	3,5	93,0
Zaļā birzs	8,8	4,8	85,4	12,9	12,8	74,3
Dienvidrietumu rajons	5,0	7,5	87,5	15,9	14,2	69,9
Karosta/Tosmare	3,8	11,5	84,7	11,4	9,1	79,5
Ezerkrasts	25,0	5,0	70,0	16,2	7,3	76,5
Laumas rajons	4,6	22,7	72,7	6,8	12,7	80,5
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	15,1	18,1	66,8	14,3	16,1	69,6
20 – 29	1,7	6,9	91,4	12,2	5,3	82,5
30 – 39	7,1	10,7	82,2	12,0	4,5	83,5
40 – 49	11,4	2,8	85,8	3,4	12,5	84,1
50 – 59	4,7	-	95,3	10,2	10,2	79,6
60 +	14,2	-	85,8	6,8	4,5	88,7

„Citu peldvietu” skaitā liepājnieki ierindojuši Beberliņus (38), Laumas rajona pludmali (18), arī Liepājas ezeru (13), iespējams, mazāk populārus piekrastes apgabalus, Ziemupi(1), Kapsēdi (1), Šķēdi (1).

11. zīmējums

Apmierinātību ar pludmalēm, iespējams, ietekmē ūdens tīrība tajās. Respondenti ir varējuši diezgan noteikti novērtēt savu apmierinātību ar ūdens tīrību jūrā – samērā maz ir atbilžu „grūti pateikt” (11.zīmējums). Šajā ziņā lielākā neizpratnē ir Jaunliepājas vīrieši, kā arī vīrieši un sievietes pēc 60 gadiem (4.1.15. tabula). Apmierināto daļa ievērojami pārsniedz neapmierināto īpatsvaru. Ūdens tīrību par problemātisku salīdzinoši biežāk uzskata Jaunliepājas iedzīvotāji, arī vīrieši no Dienvidrietumu rajona un vīrieši 40 – 49 gadu vecumā.

4.1.15. tabula

Respondentu apmierinātība ar ūdens tīrību jūrā (saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons/vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	80,0	11,4	8,6	70,6	21,4	8,0
Jaunliepāja	53,5	28,7	17,8	59,7	31,5	8,8
Zaļā birzs	61,8	32,3	5,9	69,2	28,2	2,6
Dienvidrietumu rajons	55,0	35,0	10,0	73,1	25,3	1,6
Karosta/Tosmare	73,2	26,8	-	68,2	31,8	-
Ezerkrasts	70,0	20,0	10,0	66,3	30,8	2,9
Laumas rajons	63,6	36,4	-	59,8	31,4	8,8
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	72,7	25,8	1,5	61,6	36,6	1,8
20 – 29	68,9	24,2	6,9	63,4	30,5	6,1
30 – 39	69,8	27,2	3,0	74,3	24,2	1,5
40 – 49	45,6	42,8	11,6	66,1	32,2	1,7
50 – 59	66,8	23,7	9,5	79,6	17,9	2,5
60 +	42,9	28,5	28,6	61,3	13,7	25,0

Par Liepājas ezera ūdeni liepājnieki nav tik labās domās kā par jūras ūdeni (4.1.16.tabula): apmierināto ir mazāk nekā neapmierināto, un krasi izteikta nezināšana – Vecliepājā, Jaunliepājā, Laumas rajonā. Visbiežāk pretenzijas par ezera ūdeni izteikuši gados jauni liepājnieki.

4.1.16. tabula

Respondentu apmierinātība ar ūdens tīrību Liepājas ezerā
(saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons/vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	31,4	25,6	43,0	22,7	34,8	42,5
Jaunliepāja	28,6	39,2	32,2	19,2	40,3	40,5
Zaļā birzs	38,2	38,2	23,6	33,4	35,9	30,7
Dienvidrietumu rajons	10,0	80,0	10,0	9,5	58,7	31,8
Karosta/Tosmare	15,3	61,7	23,0	13,6	50,0	36,4
Ezerkrasts	25,0	65,0	10,0	8,8	64,7	26,5
Laumas rajons	9,1	40,9	50,0	10,7	35,3	54,0
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	25,6	53,1	21,3	14,3	50,8	34,9
20 – 29	18,9	55,3	25,8	15,9	48,1	36,0
30 – 39	28,9	52,9	18,2	21,2	53,1	25,7
40 – 49	17,0	42,8	40,2	14,2	37,5	48,3
50 – 59	14,3	23,8	61,9	12,7	48,6	38,7
60 +	21,4	50,0	28,6	13,6	31,9	54,5

Par pārējām ūdens krātuvēm liepājnieceki pārsvarā neko nevar pateikt (4.1.17.tabula), relatīvi apmierinātākie ir Vecliepājas iedzīvotāji, arī no Dienvidrietumu rajona un Ezerkrasta (sievietes).

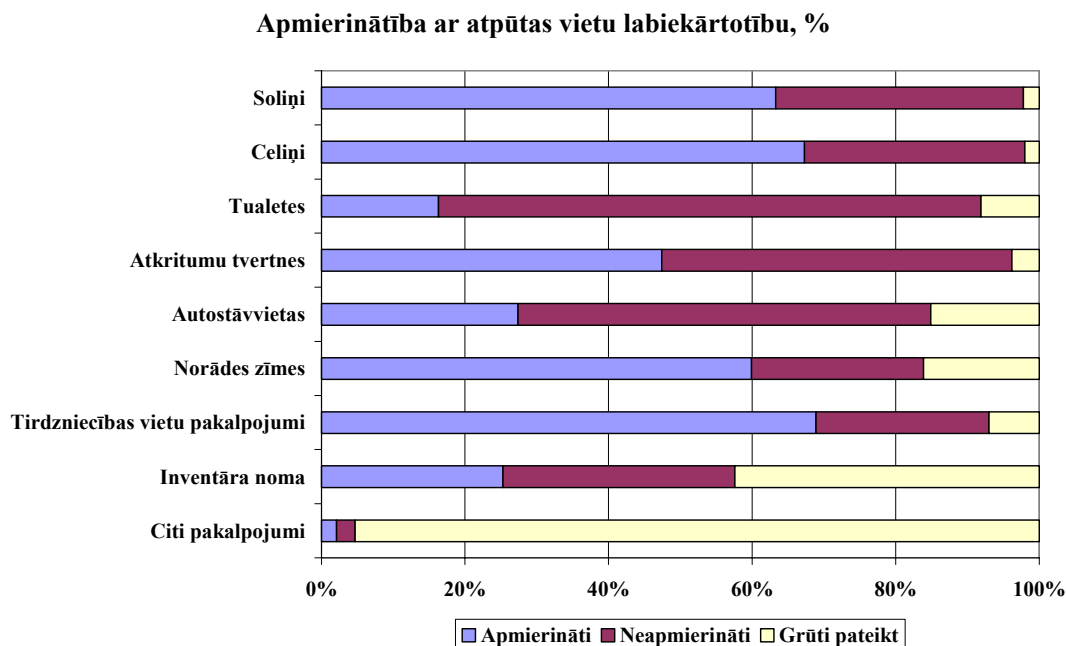
4.1.17. tabula

Respondentu apmierinātība ar ūdens tīrību pārējās Liepājas ūdens krātuvēs
(saistībā ar dzīves vietu un vecumu, %)

Mikrorajons/vecums	Vīrieši			Sievietes		
	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt	apmierināti	nav apmierināti	grūti pateikt
Vecliepāja	11,4	-	88,6	10,6	5,3	84,1
Jaunliepāja	-	-	100,0	6,9	1,7	91,4
Zaļā birzs	5,9	2,9	91,2	5,1	5,1	89,8
Dienvidrietumu rajons	5,0	10,0	85,0	15,8	12,6	71,6
Karosta/Tosmare	3,8	3,8	92,4	6,8	18,2	75,0
Ezerkrasts	-	15,0	85,0	10,3	13,2	76,5
Laumas rajons	4,6	13,6	81,8	2,9	7,8	89,3
Vecums, gadi:						
Līdz 20 gadiem	9,0	9,1	81,9	9,9	13,4	76,7
20 – 29	1,7	98,3	-	11,5	7,6	80,9
30 – 39	3,0	12,2	84,8	7,5	7,5	85,0
40 – 49	5,6	-	94,4	5,3	7,1	87,6
50 – 59	-	4,7	95,3	5,1	12,7	82,2
60 +	7,1	-	92,9	2,3	2,3	95,4

Raksturojot ūdens tīrību, respondenti „citu peldvietu” sarakstā ierindojuši Beberliņus (55), Melno upīti (7), karjeru Karostā (5), Liepājas kanālu (4), Kapsēdi (2), Upes (2), Bernātu jūrmalu (2), Bārtu (2), Jūru pie Ziemupes (1), Dubeņus (1).

Lai atpūtas vieta „ietu pie sirds”, tai jābūt apgādātai ar nepieciešamo pakalpojumu klāstu, kas atbilst atpūtnieku vēlmēm. Visvairāk liepājniekus apmierina tirdzniecības pakalpojumi atpūtas vietās, soliņu un ceļu izvietojums (vairāk nekā 60 %), arī norādes zīmes, bet vislielākās pretenzijas saistās ar tualetēm, autostāvvietām un atkritumu tvertnēm (12.zīmējums). Attiecībā par soliņiem, atkritumu tvertnēm, tirdzniecības pakalpojumiem, ceļiem, tualetēm liepājnieki salīdzinoši reti nav varējuši situāciju raksturot.

12. zīmējums

Papildus 4.1.9.tabulā nosauktajiem neapmierinātības iemesliem saistībā ar atpūtas vietām liepājniekiem ir pretenzijas par Internetu pilsētā, tirgu, baseinu, izklaidēm bērniem, medicīnu, kūrortiem, sporta laukumiem, mūziku, fotosaloniem – tās ir vietas un pasākumi, kas nav pilnībā saistāmi ar atpūtas vietām zaļajā zonā, bet respondenti ir izmantojuši iespēju izteikt savu viedokli.

4.2. Vides pieejamība

Respondenti ir atšķirīgi vērtējuši pilsētas vides pieejamību dažādām iedzīvotāju grupām: cilvēkiem ar dažādiem kustību, redzes, dzirdes traucējumiem, velosipēdistiem, gājējiem, mātēm/iedzīvotājiem ar bērnu ratiņiem (4.2.1. tabula). Pieņemot, ka apmierinātība atspoguļo faktisko vides pieejamību, var teikt, ka Liepājas vide vislabāk piemērota veciem cilvēkiem (tā uzskata 54,4 % respondentu), gājējiem (50,2 %), zināmā mērā arī velosipēdistiem (41,5 %), bet šajā aspektā pat nedaudz vairāk ir izteikuši neapmierinātību (45,7 %), līdz ar to Liepājas vides pieejamība velosipēdistiem ir uzskatāma par zemu.

Vislielāko neapmierinātību respondenti izteikuši par to, kā vide ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem (45,8 %).

Ne visos gadījumos respondenti varēja novērtēt vides pieejamību – vai tā ir vai nav apmierinoša: konkrēti atbildēt visgrūtāk bija par cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem (43,2 % atbildes „nezinu”), arī par iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem (37,4 %). Interesanti šķiet tas, ka gandrīz trešā daļa respondentu nevarēja atbildēt par to, vai vide ir pieejama gājējiem.

4.2.1. tabula

Vides pieejamības vērtējums
(apmierināto un neapmierināto respondentu īpatsvars, %)

Problemātiskās grupas / situācijas	ir apmierināti	nav apmierināti
Cilvēkiem ar redzes traucējumiem	31,3	31,3
Cilvēkiem ar kustību traucējumiem	26,4	45,8
Cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem	28,5	28,3
Velosipēdistiem	41,5	45,7
Gājējiem	50,2	18,3
Veciem cilvēkiem	54,4	27,7
Ar bērnu ratiņiem veikalos	41,5	44,0
Ar bērnu ratiņiem izglītības iestādēs	18,4	47,3
Ar bērnu ratiņiem uz ietvēm	46,1	38,5
Ar bērnu ratiņiem sabiedriskajā transportā	20,3	65,5

Vides pieejamība cilvēkiem no problemātiskajām grupām Liepājas mikrorajonos ir vērtēta diezgan atšķirīgi – atbildes uz jautājumiem par vides pieejamību raksturo situāciju pilsētā.

Vides pieejamība cilvēkiem ar redzes traucējumiem visos mikrorajonos biežāk ir raksturota kā neapmierinoša nekā apmierinoša (4.2.2.tabula), izņemot Karostu/Tosmari un Vecliepāju. Sevišķi maz pozitīvo vērtējumu izteikts par Zaļo birzi, Ezerkrastu un Laumas rajonu.

Vērtējot to, kādas ir iespējas pilsētā pārvietoties cilvēkiem ar kustību traucējumiem, respondenti tās biežāk ir raksturojuši kā neapmierinošas visos mikrorajonos, par Zaļo birzi nav pat neviena pozitīva vērtējuma. Nedaudz labākās

domās respondenti ir par vides pieejamību mikrorajonos cilvēkiem ar redzes traucējumiem – pozitīvie un negatīvie vērtējumi ir gan līdzsvarā, gan vērojams negatīvo pārsvars, sevišķi zemu vides pieejamība vērtēta Zaļajā birzī (7,1 %) un Laumas rajonā (9 %), bet īpaši augstu – Jaunliepājā (61,5 %).

Attiecībā uz pārvietošanās iespējām pilsētā ar velosipēdu ir maz respondentu, kuri nav varējuši tās izvērtēt, arī par šo jautājumu ir neapmierinošo vērtējumu pārsvars, vislabākā situācija ir Vecliepājā (iespējas kā apmierinošas uzskata 38 %), viskritiskāk vērtēta Karosta/Tosmare (neapmierinošie vērtējumi – 75 %).

Par vides pieejamību gājējiem respondentiem lielu neskaidrību nav, un visos mikrorajonos tā vērtēta kā biežāk apmierinoša, kā problemātiskākais rajons raksturota Jaunliepāja (46,7 % uzskata, ka vide pieejamība gājējiem te nav apmierinoša).

Pēc respondentu domām, visapmierinošākā vides pieejamība veciem cilvēkiem ir Vecliepājā (to pozitīvi novērtēja 59,3 %), savukārt par Zaļo birzi nav neviena šāda vērtējuma, un vairāk nekā trešā daļa respondentu vides pieejamību veciem cilvēkiem šajā mikrorajonā nespēja raksturot.

4.2.2. tabula

Respondentu viedokļi par vides pieejamību dažādām iedzīvotāju grupām mikrorajonos

Mikrorajoni / vides pieejamības vērtējums	Vides pieejamības ziņā problemātiskās iedzīvotāju grupas					
	ar redzes traucējumiem	ar kustību traucējumiem	ar dzirdes traucējumiem	velosipēdistiem	gājējiem	veciem cilvēkiem
Veclepāja						
apmierinoša	35,9	31,0	28,5	38,0	81,7	59,3
neapmierinoša	27,4	45,6	28,4	44,2	14,5	29,3
grūti novērtēt	36,7	23,4	43,1	17,8	3,8	11,4
Jaunlepāja						
apmierinoša	38,5	25,0	61,5	12,4	53,3	57,1
neapmierinoša	61,5	66,6	30,7	81,2	46,7	21,4
grūti novērtēt	-	8,4	7,8	6,4	-	21,5
Zaļā birzs						
apmierinoša	4,5	-	9,0	33,2	57,2	-
neapmierinoša	27,3	40,9	22,6	62,0	38,1	62,0
grūti novērtēt	68,2	59,1	68,4	4,8	4,7	38,0
Dienvidrietumu rajons						
apmierinoša	16,7	33,3	16,7	15,4	69,3	38,4
neapmierinoša	50,0	49,9	50,0	61,5	30,7	30,7
grūti novērtēt	33,3	16,8	33,3	23,1	-	30,9
Karosta/Tosmare						
apmierinoša	20,0	10,0	10,0	12,5	60,0	55,6
neapmierinoša	10,0	53,3	10,0	75,0	30,0	22,2
grūti novērtēt	70,0	36,7	80,0	12,5	10,0	22,2
Ezerkrasts						
apmierinoša	4,1	16,0	13,0	21,7	78,3	43,5
neapmierinoša	45,8	40,0	21,7	69,1	21,7	21,7
grūti novērtēt	50,1	44,0	65,3	9,2	-	34,8
Laumas rajons						
apmierinoša	8,3	7,1	7,1	50,0	78,5	40,0
neapmierinoša	41,7	42,8	42,9	50,0	21,3	33,3
grūti novērtēt	50,0	50,1	50,0	-	0,2	26,7
Visā pilsētā						
apmierinoša	23,0	12,8	23,6	26,1	81,0	48,8
neapmierinoša	46,1	71,7	39,5	69,6	14,2	29,2
grūti novērtēt	30,9	15,5	36,9	4,3	4,8	22,0
Vieta nav norādīta						
apmierinoša	34,4	28,8	31,9	45,0	80,2	57,3
neapmierinoša	29,4	42,8	26,8	37,5	17,0	25,0
grūti novērtēt	36,2	28,4	41,3	17,5	2,8	17,7

Respondenti diezgan skeptiski vērtējuši iespēju pilsētā dažādās vietās iekļūt ar bērnu ratiņiem, tikai attiecībā uz pārvietošanos ar tiem pa ielām/ietvēm viedokļi biežāk ir pozitīvi nekā negatīvi (4.2.3.tabula). Iekļūšana izglītības iestādēs un sabiedriskajā transportā ir problemātiska: to kā apmierinošu vērtējuši attiecīgi 18,4 un 20,3 %, bet kā neapmierinošu – 47,2 un 65,3 %: sabiedriskā transporta pieejamība ar bērnu ratiņiem ir raksturota kā visneapmierinošākā. Par to, vai ar bērnu ratiņiem ir iespējams apmeklēt veikalus, respondenti gandrīz vienlīdz bieži atbildējuši kā apstiprinoši, tā arī noliedzoši (41,5 un 44,0 %), bet vislielākās grūtības ir bijušas ar vides pieejamības vērtējumu izglītības iestādēs – 34,3 % respondentu nezināja, kā to vērtēt.

Pēc respondentu domām, veikalos ar ratiņiem salīdzinoši biežāk problēmas ir Jaunliepājā, Zaļajā birzī, Ezerkrastā un Karostā/Tosmarē, bet labāka situācija ir Vecliepājā, Dienvidrietumu rajonā un it sevišķi Laumas rajonā (tabula),. Iedzīvotājiem ar bērnu ratiņiem uz ietvēm vismazāk problēmu saskatīts Vecliepājā un Ezerkrastā, arī Karostā/Tosmarē, bet par iekļūšanas iespējām izglītības iestādēs visatzinīgāk vērtēts Laumas rajons, savukārt Jaunliepājā un Karostā/Tosmarē to novērtēt ir bijis visgrūtāk.

4.2.3. tabula

Respondentu viedokļi par vides pieejamību mikrorajonos iedzīvotājiem ar bērnu ratiņiem , %

Mikrorajoni	Veikalos			Izglītības iestādēs			Uz ietvēm		
	pieejamība			pieejamība			pieejamība		
	apmierinoša	neapmierinoša	grūti novērtēt	apmierinoša	neapmierinoša	grūti novērtēt	apmierinoša	neapmierinoša	grūti novērtēt
Vecliepāja	42,5	31,9	25,6	12,9	54,3	32,8	47,6	34,4	18,0
Jaunliepāja	16,7	44,4	54,0	-	31,5	68,2	22,2	55,6	22,2
Zaļā birzs	17,3	69,7	13,0	13,6	40,8	45,6	8,7	73,9	17,4
Dienvidrietumu rajons	61,4	30,7	7,9	14,2	71,5	14,3	38,6	53,7	7,7
Karosta/Tosmare	11,1	66,7	22,2	11,1	11,1	77,8	30,0	30,0	40,0
Ezerkrasts	26,9	65,4	7,7	8,3	50,0	41,7	48,0	44,0	8,0
Laumas rajons	73,4	13,3	13,3	60,0	26,7	13,3	42,0	58,0	-
Visā pilsētā	32,5	50,0	17,5	13,2	41,8	45,0	47,7	38,6	13,7
Konkrēts mikrorajons nav norādīts	44,5	41,4	14,1	20,9	46,1	33,0	49,5	35,6	14,9

Respondenti ir nosaukuši 10 konkrētas izglītības iestādes, kurās ir apgrūtināta iekļūšana ar bērnu ratiņiem – nav uzbrauktuvju, nav liftu, ir nepiemērotas durvis u.c. ierobežojumi: *Liepājas pedagoģijas akadēmija* (60), *Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas filiāle* (13), *15. vidusskola* (6), *2. vidusskola* (3), *BKI* (3), pa vienam respondentam ir atzīmējuši *5. vidusskolu*, *1. ģimnāziju*, *10. vidusskolu*, *48. arodvidusskolu*, *mākslas skolu*, arī *bērnu dārzus*, neminot konkrētu. Skolas vispār kā nepieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem uzskata 43 respondenti.

Kā pamatojums uzskatam, ka ir apgrūtināši pārvietoties pilsētā ar mazu bērnu ratiņos, ir uzskaitīta virkne trūkumu ielu un ietvju stāvoklī: *daudz bedru* (11),

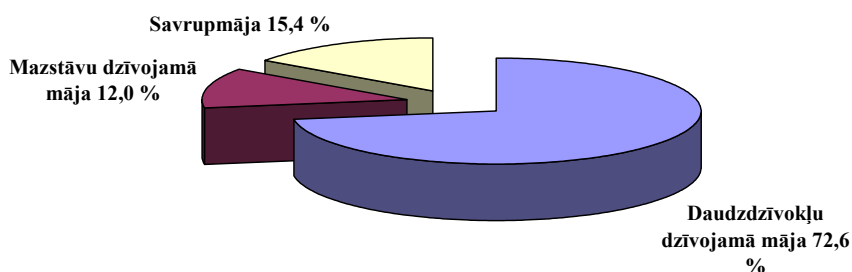
nav uzbrauktuvju (8), augstas apmales (7), ārpus centra ir neremontētas ielas (5), ietves ir sliktā stāvoklī (4), ietves ir šauras (3).

Atbildot uz jautājumu par to, kam un kur vēl ir problēmas ar vides pieejamību, respondenti ir nosaukuši vairākas vietas, nekonkretizējot iedzīvotāju grupu: *pludmale, tualetes, kāpņu telpas, stāvvietas, autobusi, poliklīnika, slimnīca, meži, pilsēta.*

4.3. Dzīves vietas apkārtnē

Gandrīz $\frac{3}{4}$ respondentu dzīvo daudzdzīvokļu mājās, un savrupmājās – nedaudz vairāk nekā mājās ar nelielu dzīvokļu skaitu (13.zīmējums).

Liepājnieku mājokļu tipi

13. zīmējums

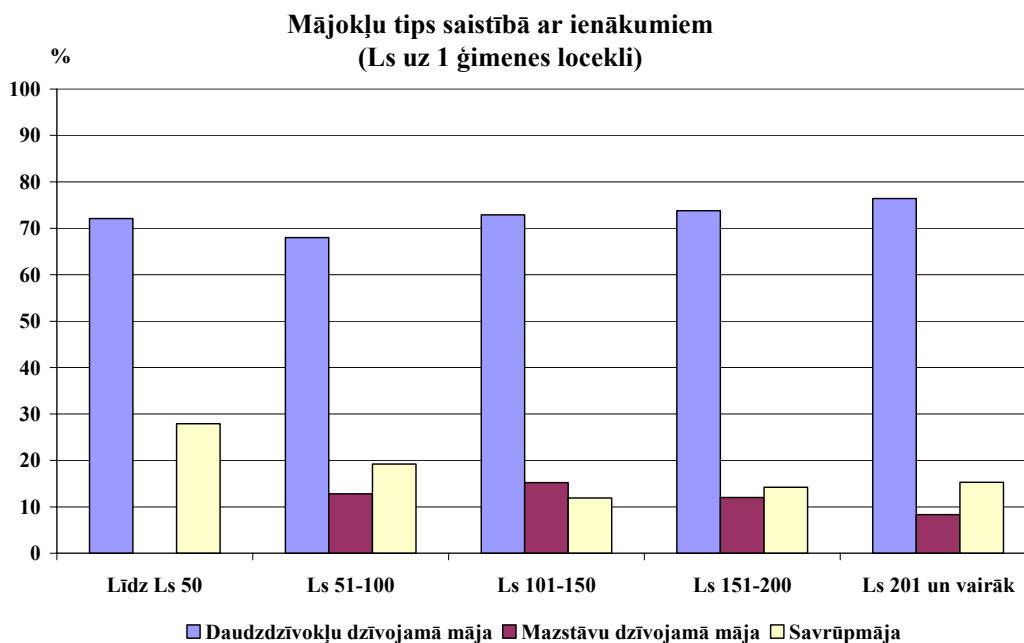
Visos mikrorajonos respondenti pārsvarā dzīvo daudzdzīvokļu mājā (līdz pat 88,4 % Laumas rajonā). Mazstāvu apbūve vairāk sastopama Vecliepājā, Jaunliepājā, Karostā/Tosmarē, savrupmājās – Ezerkrastā un Dienvidrietumu rajonā (4.3.1.tabula).

4.3.1. tabula

Respondentu sadalījums pēc mājokļu tipa pilsētas mikrorajonos, %

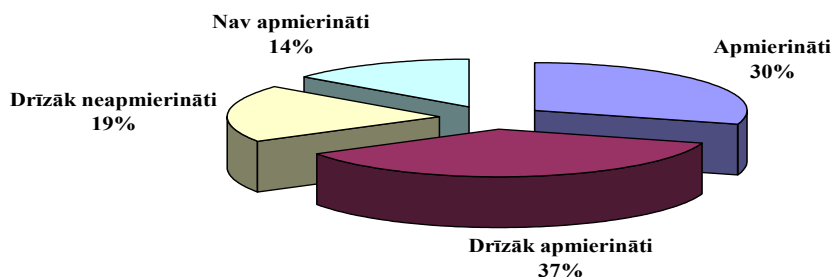
Mikrorajons	Mājokļu tipi			Respondentu skaits
	daudzdzīvokļu māja	mājā līdz 8 dzīvokļiem	savrupmājā	
Vecliepāja	61,8	31,8	6,4	110
Jaunliepāja	72,9	17,6	9,5	85
Zaļā birzs	87,7	2,7	9,6	73
Dienvidrietumu rajons	42,7	6,8	50,5	103
Karosta/Tosmare	80,0	14,3	5,7	70
Ezerkrasts	76,1	4,5	19,4	88
Laumas rajons	88,4	5,5	6,1	146
Vidēji	72,6	12,0	15,4	675

Nav izteiktas sakarības starp ienākumiem un mājokļa tipu, tomēr vērojama neliela saistība – respondenti ar ļoti maziem un lieliem ienākumiem biežāk dzīvo savrupmājās (14.zīmējums).

14. zīmējums

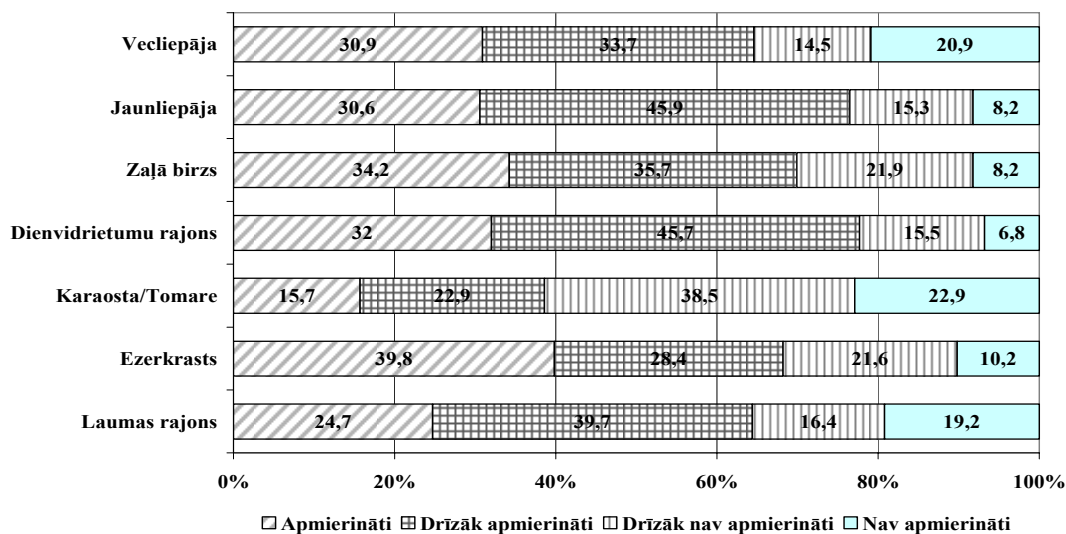
Apmierinātība ar mājas tuvāko apkārtni

15. zīmējums

Ar savas mājas tuvāko apkārtni liepājnieki pārsvarā ir apmierināti (15.zīmējums), tomēr apmierināto vidū vairāk ir tādu, kuri uzskata, ka varētu būt labāk. Par to pilnīgi pārliecināti biežāk ir Ezerkrasta, arī Zaļās birzs iedzīvotāji, „drīzāk apmierināti” – šāds viedoklis ir raksturīgs tiem, kuri dzīvo Jaunliepājā un Dienvidrietumu rajonā (16. zīmējums), neapmierinātība raksturīga Karostā/Tosmarē, Vecliepājā, arī Ezerkrastā.

Apmierinātība ar mājas tuvāko apkārtni mikrorajonos

16. zīmējums

Pieņemot, ka dzīves vietu cilvēki izvēlas saskaņā ar saviem ienākumiem (šis princips gan pēcpadomju telpā vēl nav izteikts), interesanti ir salīdzināt apkārtnes vērtējumu saistībā ar ienākumiem – vislielākā apmierinātība vērojama grupā ar viszemākajiem ienākumiem un zināmā mērā arī grupā ar ienākumiem Ls 151 un vairāk uz vienu ģimenes locekli (4.3.2. tabula). Kopumā tomēr nākas konstatēt, ka apmierinātība ar savas dzīves vietas apkārtni augstāka ir rajonos, kuros respondenti pārsvarā dzīvo savrupmājās (Dienvidrietumu rajonā, Ezerkrastā), arī mājās ar nelielu dzīvokļu skaitu (Jaunliepājā) – apmierinātībā noteicošais ir apbūves raksturs.

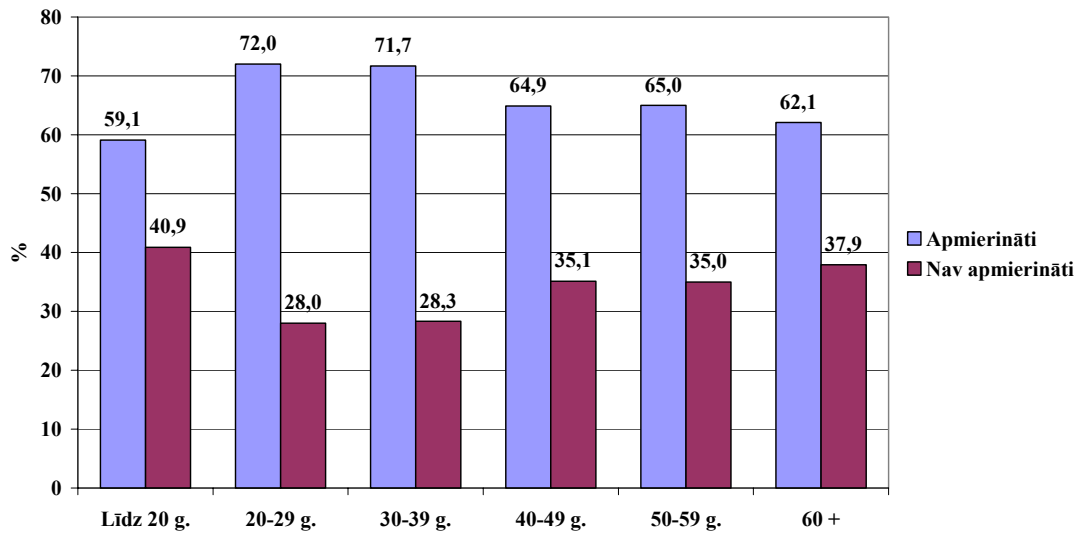
4.3.2. tabula

Respondentu sadalījums pēc apmierinātības ar mājas tuvāko apkārtni saistībā ar ienākumiem, %

Ienākumi, Ls uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī	Apmierinātība			
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē
Līdz 50	32,5	51,2	11,6	4,7
51 – 100	25,6	36,0	26,4	12,0
101 – 150	28,1	35,7	20,0	16,2
151 – 200	29,3	38,7	17,3	14,7
201 un vairāk	40,4	26,4	17,6	16,6
Vidēji	29,6	36,7	19,4	14,3

Visneapmierinātākie ar savas dzīves vietas apkārtni ir jaunieši vecumā līdz 20 gadiem, pēc tam apmierinātība pieaug līdz 40 gadu vecuma, un turpmāk uzrāda svārstīgu samazināšanās tendenci (17.zīmējums). Vīriešu un sieviešu vērtējums šajā ziņā vecuma grupās ir atšķirīgs: sievietes ir kritiskākas nekā vīrieši līdz 40 gadiem un pēc 50 gadiem; vīrieši līdz ar gadiem savas mājas apkārtējo vidi arvien biežāk raksturo kā apmierinošu, bet sievietes jau no 40 gadu vecuma ir arvien skeptiskākas (4.3.3.tabula).

**Liepājnieku apmierinātība ar mājas tuvāko apkārtni,
%, vecuma grupās**

17. zīmējums

4.3.3. tabula

Mājas tuvāko apkārtni pozitīvi vērtējušo īpatsvars, % no atbildējušo skaita vecuma grupās

Vecums, gadi	Vīrieši		Sievietes	
	apmierināti	drīzāk apmierināti	apmierināti	drīzāk apmierināti
Līdz 20 gadiem	31,8	30,3	28,6	30,4
20 – 29	34,5	43,1	29,0	40,5
30 – 39	30,3	36,4	30,3	43,9
40 – 49	22,9	40,0	26,8	39,3
50 – 59	28,6	42,9	33,3	28,2
60 +	42,9	35,7	25,0	31,8
Vidēji	36,4	44,3	28,8	36,4
Respondentu skaits	71	85	129	163

Atšķirības nodarbinātības grupās (4.3.4.tabula), iespējams, saistās drīzāk ar vecumu un dzimumu nekā ar nodarbošanās raksturu – salīdzinoši mazāk apmierināto ir grupās, kurās ir augstāks jaunu cilvēku un sieviešu īpatsvars.

4.3.4. tabula

Apmierinātība ar mājas tuvāko apkārtni nodarbinātības grupās, %

Nodarbošanās	Apmierinātība				Respondentu skaits
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	
Darba ņēmēji	29,9	39,3	18,5	12,3	298
Uzņēmēji	26,3	42,1	21,1	10,5	19
Pašnodarbinātie	48,1	33,3	14,8	3,8	27
Pensionāri	29,3	31,0	22,4	17,3	58
Bezdarbnieki	26,3	42,1	10,5	21,1	19
Studenti/skolēni	30,2	34,6	21,8	13,4	179
Mājsaimnieces	33,3	27,8	11,1	27,8	18
Strādā un studē/mācās	19,3	36,8	21,1	22,8	57
Vidēji	29,6	36,7	19,4	14,3	675

No 33 % neapmierināto ceturtdā daļa trūkumus nav komentējuši. Pavisam norādīts 21 iemesls (4.3.5.tabula), visbiežāk minēts: piesārņota/nesakopta apkārtnē (53); ceļi/ietves sliktā stāvoklī (42); nav bērnu rotaļu laukuma (15); pagalmā nav zaļās zonas (9); apkārt pussagrautas mājas (9).

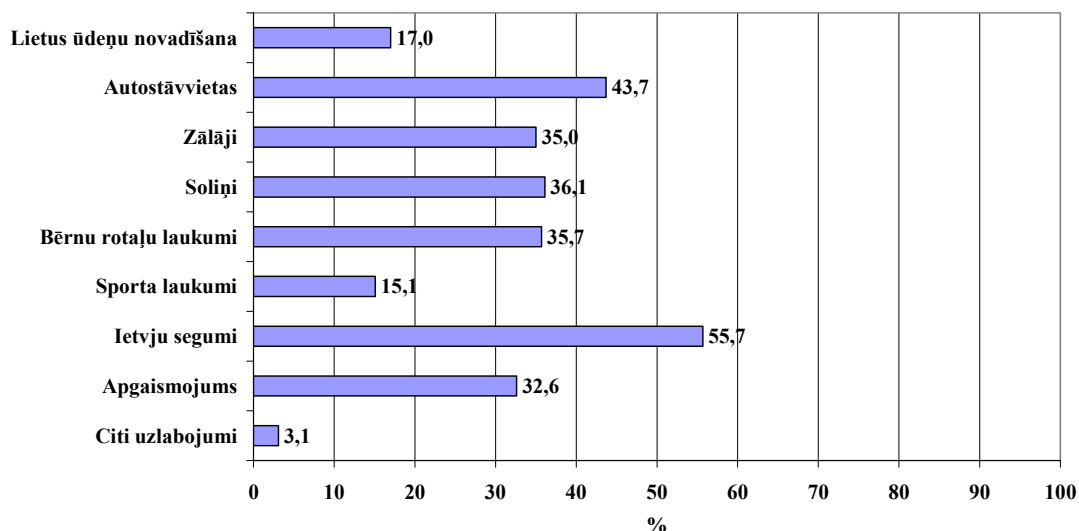
4.3.5. tabula

Neapmierinātības iemesli ar mājas tuvāko apkārtni, %

Iemesls	%	Iemeslu nosaukušo respondentu skaits
Nav nosaukts	25,1	57
Piesārņota/nesakopta apkārtnē	23,3	53
Nav atpūtas zonas	2,2	5
Par maz izklaides vietas	0,4	1
Nav bērnu rotaļu laukuma	6,6	15
Pagalmā nav zaļās zonas	3,9	9
Problēmas ar atkritumu konteineriem	1,3	3
Ceļi/ietves sliktā stāvoklī	18,5	42
Ir nepietiekams apgaismojums	1,7	4
Neapmierina, kā tiek novietotas mašīnas pagalmā	1,3	3
Neapmierina kaimiņu sociālā vide	1,7	4
Apkārt pussagrautas mājas	3,9	9
Pagalmā nav soliņu	0,4	1
Notiek apbūvēšanas darbi	2,6	6
Apkārt neapdzīvotas ēkas	0,8	2
Tuvumā ir nepabeigtas celtnes	0,4	1
Izbraukāti zālāji	3,5	8
Suņi piemēslojuši	0,4	1
Nav sporta laukumu	0,8	2
Nav kur novietot auto	0,8	2
Citas mājas ir tieši logu priekšā	0,4	1
Nekas nav darīts jau daudzus gadus	0,4	1
Kopā	100,0	227

Respondenti ne tikai uzrādījuši savas neapmierinātības iemeslus ar mājas tuvāko apkārtni, bet arī ir izteikuši savus ierosinājumus (18.zīmējums), kuri visumā saskan ar viņu pretenzijām: vairāk nekā puse uzskata, ka jāuzlabo ietves, nedaudz mazāk – ka jāiekārto autostāvvietas; vairāk nekā trešā daļa uzskata, ka jāsakārto zālāji, apgaismojums, jāierīko bērnu rotaļu laukumi un soliņi.

**Mājas tuvākajā apkārtnē nepieciešamie uzlabojumi
(% no respondentu skaita)**

18. zīmējums

Respondentu vēlmes par nepieciešamajiem uzlabojumiem, lai mājas apkārtnē būtu patīkama, ir nedaudz atšķirīga dažādos mikrorajonos (4.3.6.tabula): liepājnieku skatījumā ietvju, ceļu uzlabošana ir aktuāla visos mikrorajonos, sevišķi Karostā/Tosmarē (65,7 %). Autostāvvietu ierīkošana ļoti būtiska šķiet Jaunliepājā (56,5 %) un Ezerkrastā (52,3 %), vismazāk par to izteikušies respondenti no Vecliepājas (40,0). Zālāju ierīkošanu biežāk gaida Vecliepājas (46,4 %) un Jaunliepājas iedzīvotāji (41,2 %), Soliņu pietrūkst Laumas rajonā (48,6 %), Ezerkrastā (39,8 %), arī Vecliepājā (39,1 %). Rotaļu laukumu trūkumu izjūt Laumas rajona respondenti (54,8 %), apgaismojuma uzlabojumus gaida Dienvidrietumu rajonā (58,3 %). Lietus ūdeņu novadīšana (uzlabojumus vēlās sagaidīt 17 % respondentu) aktuālāka ir Dienvidrietumu rajonā (26,2 %) un Jaunliepājā (21,2 %), sporta laukumu iekārtošana interesē Zaļās birzs iedzīvotājus (32,9 %).

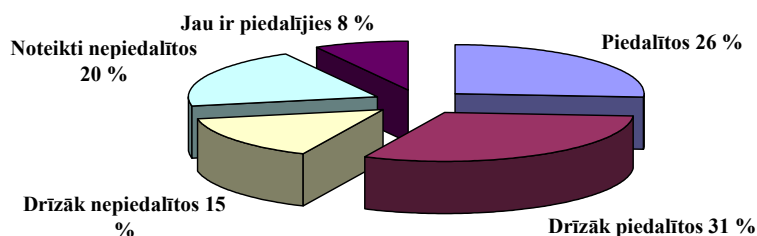
4.3.6. tabula

Respondentu īpatsvars, kuri atzīmējuši mājas apkārtnē nepieciešamus uzlabojumus, %

Uzlabojumi	Mikrorajons						
	Vecie- pāja	Jaunie- pāja	Zaļā birzs	Dienvidrietumu rajons	Karosta/ Tosmare	Ezer- krasts	Laumas rajons
Lietus ūdeņu novadīšana	15,5	21,2	15,1	26,2	12,9	10,2	16,4
Automašīnu novietošana	40,0	56,5	37,0	32,0	40,0	52,3	47,3
Zālāju labiekārtošana/izveide	46,4	41,2	32,9	26,2	34,3	28,4	34,2
Soliņu sakārtošana/izveide	39,1	27,1	35,6	20,4	35,7	39,8	48,6
Bērnu rotaļu laukumu labiekārtošana/izveide	27,3	29,4	37,0	24,3	32,9	35,2	54,8
Sporta laukumu labiekārtošana/izveide	7,3	12,9	32,9	14,6	17,1	14,8	13,0
Ceļu, ietvju, laukumu segumu sakārtošana	55,5	58,8	53,4	62,1	65,7	56,8	45,2
Apgaismojuma uzlabošana	35,5	23,5	30,1	58,3	34,3	20,5	25,3
Citi uzlabojumi	0,9	5,9	1,4	5,8	4,3	4,5	0,7

Respondenti nepieciešamo uzlabojumu klāstu papildinājuši vēl ar dažiem, kuri daļēji sakrīt ar 4.3.6. tabulā minētajiem (*aizliegt mašīnas novietot uz zālājiem, sakārtot ielas braucamo daļu, zaļās zonas regulāra apsaimniekošana, bērnu laukumu labiekārtošana*), vai arī neattiecas uz mājas apkārtni (*kāpņu telpu remonts*), vēl uzsvērtā *suņu pastaigu laukumu labiekārtošana un sliežu ceļu bruģējums*.

**Liepājnieku gatavība piedalīties savas mājas apkārtnes
sakārtošanas talkās, %**

19. zīmējums

Vairāk nekā puse respondentu būtu ar mieru piedalīties mājas apkārtnes sakopšanas talkās, tomēr droši var rēķināties tikai ar ¼ daļu (19.zīmējums) – tik daudz/maz respondentu uz jautājumu par iespējamo piedalīšanos ir atbildējuši ar noteiktu „jā”. Vīrieši ir nedaudz inertāki nekā sievietes, bet viņu vidū ir augstāks jau piedalījušos īpatsvars (4.3.7.tabula).

4.3.7. tabula

**Respondentu sadalījums pēc gatavības piedalīties savas mājas apkārtnes
sakopšanas talkās, pēc dzimuma, %**

Dzimums	Gatavība piedalīties				
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	esmu jau piedalījies
Vīrieši	25,1	29,1	13,2	21,6	11,0
Sievietes	27,0	30,6	15,6	19,4	7,4
Vidēji	26,4	30,1	14,8	20,1	8,6

Varbūtējā piedalīšanās ir atšķirīga dažāda vecuma respondentiem, to ietekmē nodarbošanās un dzīves vieta konkrētā mikrorajonā. Vislielāko potenciālo aktivitāti izrādījuši Vecliepājas iedzīvotāji – 65,5 % (4.3.8.tabula). Zaļajā birzī un Dienvidrietumu rajonā daudzi respondenti sakopšanas talkās jau ir piedalījušies (attiecīgi 16,4 % un

15,5 %), varbūt tāpēc Zaļajā birzī iespējamo aktīvistu īpatsvars ir zems (42,4 %), bet Dienvidrietumu rajonā šis rādītājs ir otrais augstākais mikrorajonos (58,2 %) – iespējams, tas saistīts ar augsto apmierinātības līmeni šajā rajonā ar mājas apkārtni – kur maz darāmā, tur var arī piedalīties.

4.3.8. tabula

Respondentu sadalījums pēc gatavības piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanas talkās, pēc dzīves vietas, %

Mikrorajona	Gatavība piedalīties				
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	esmu jau piedalījies
Veclepāja	38,2	27,3	9,1	20,9	4,5
Jaunlepāja	20,0	35,3	18,8	22,4	3,5
Zaļā birzs	20,5	21,9	15,2	26,0	16,4
Dienvidrietumu rajons	33,0	25,2	12,6	13,7	15,5
Karosta/Tosmare	17,1	40,0	17,1	20,0	5,8
Ezerkrasts	19,3	30,7	18,2	23,8	8,0
Laumas rajons	28,1	31,5	15,1	17,8	7,5
Vidēji	26,4	30,1	14,8	20,1	8,6

Gatavība piedalīties savas dzīves vietas apkārtnes sakopšanā pieaug līdz 50 gadiem, viszemākā tā ir pēc 60 gadiem (41,4 %), un zema ir arī jaunībā, tomēr līdz 20 un 29 gadiem to darītu vairāk nekā puse (4.3.9.tabula).

4.3.9. tabula

Respondentu sadalījums pēc gatavības piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanas talkās, pēc vecuma, %

Vecums, gadi	Gatavība piedalīties				
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	esmu jau piedalījies
Līdz 20 gadiem	19,7	33,7	17,4	20,2	9,0
20 – 29	23,8	30,7	19,0	20,1	6,4
30 – 39	29,3	31,3	9,1	20,2	10,1
40 – 49	34,1	35,2	12,1	11,0	7,6
50 – 59	38,3	21,7	10,0	16,7	13,3
60 +	25,9	15,5	12,1	37,9	8,6
Vidēji	26,4	30,1	14,8	20,1	8,6

Līdz šim aktīvākie mājas apkārtnes sakopšanā ir bijuši uzņēmēji, pašnodarbinātie, pensionāri un mājsaimnieces (4.3.10.tabula), no viņiem arī turpmāk biežāk tā rīkotos uzņēmēji un mājsaimnieces, bet puse pensionāru šādu variantu neatbalsta, un noraidoši izsakās arī liela daļa to, kuri strādā un studē vienlaicīgi. Vides sakopšanā lielākās cerības saistāmas ar darba ņēmējiem, uzņēmējiem, bezdarbniekiem, mājsaimniecēm.

4.3.10. tabula

Respondentu sadalījums pēc gatavības piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanas talkās, pēc nodarbošanās, %

Nodarbošanās	Gatavība piedalīties				
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	esmu jau piedalījies
Darba ņēmēji	28,2	31,2	14,1	19,1	7,4
Uzņēmēji	31,6	36,8	5,3	15,8	10,5
Pašnodarbinātie	22,2	22,2	14,8	25,9	14,9
Pensionāri	22,4	17,2	12,1	37,9	10,4
Bezdarbnieki	42,1	26,3	5,3	21,0	5,3
Studenti/skolēni	21,8	36,3	16,2	16,8	8,9
Mājsaimnieces	38,9	22,2	5,6	22,2	11,1
Strādā un studē/mācās	26,3	22,8	26,3	15,8	8,8
Vidēji	26,4	30,1	14,8	20,1	8,6

Potenciālo talcinieku kļūst vairāk līdz ar ienākumu pieaugumu (4.3.11.tabula), bet, ienākumiem pārsniedzot Ls 200 uz vienu ģimenes locekli mēnesī, iespējamo aktīvistu īpatsvars samazinās – uz svārstīgo rēķina kuri „drīzāk piedalītos”.

4.3.11. tabula

Respondentu sadalījums pēc gatavības piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanas talkās, pēc ienākumiem, %

Ienākumi, Ls uz vienu mājāsaimniecības locekli mēnesī	Gatavība piedalīties				
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	esmu jau piedalījies
Līdz 50	23,3	34,9	2,3	18,6	20,9
51 – 100	28,8	29,6	10,4	20,8	10,4
101 – 150	26,2	28,6	17,6	18,6	9,0
151 – 200	24,9	33,3	17,3	18,2	6,3
201 un vairāk	29,1	22,2	13,9	30,6	4,2
Vidēji	26,4	30,1	14,8	20,1	8,6

Atbalstu savas mājas apkārtnes sakopšanā visdrīzāk var sagaidīt no tiem liepājniekiem, kuri par sevi ir izteikušies, ka viņi vienmēr izturas videi draudzīgi – no viņiem talkās piedalītos 71,6 % (4.3.12.tabula). Tie, kuri par savu attieksmi pret vidi līdz šim nav domājuši un arī pret vidi vienaldzīgie biežāk nekā videi draudzīgie nedomā piedalīties sakopšanas pasākumos (vairāk nekā 42 %), un aptuveni 24 % no „vienaldzīgajiem” jau to ir darījuši.

4.3.12. tabula

Respondentu gatavība piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanā, saistībā ar attieksmi pret vidi, %

Attieksme pret vidi	Gatavība piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanā,					Respondentu skaits
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	ir piedalījušies	
Es vienmēr esmu videi draudzīgs (-a), kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālus ieguldījumus vai fizisku piepūli	38,4	33,2	8,1	11,3	9,0	211
Es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr tas neprasa no manis papildus pūles	22,1	28,1	18,6	23,8	7,4	285
Es nekad neesmu iedomājies (-usies), vai mana darbība kaitē apkārtējai videi	20,9	29,7	17,7	23,4	8,3	158
Man ir vienalga, kas notiek ar apkārtējo vidi – tas uz mani neattiecas	4,8	28,6	9,5	33,3	23,8	21
Vidēji	26,4	30,1	14,8	21,1	8,6	675

No visiem, kuri sakopšanas talkās nevēlas piedalīties, gandrīz trešā daļa (30,9 %) savu nostāju pamato ar laika trūkumu (4.3.13.tabula), diezgan liela daļa (27,5 %) neko nav paskaidrojuši; no pārējiem iemesliem salīdzinoši biežāk minēti: *maksāju nama apsaimniekošanas naudu; tas ir sētnieka darbs; nesaskatu tam nozīmi; slinkums, nav vēlēšanās.*

4.3.13. tabula

Iemesli, kāpēc iedzīvotāji nepiedalītos savas mājas apkārtnes sakopšanas talkās

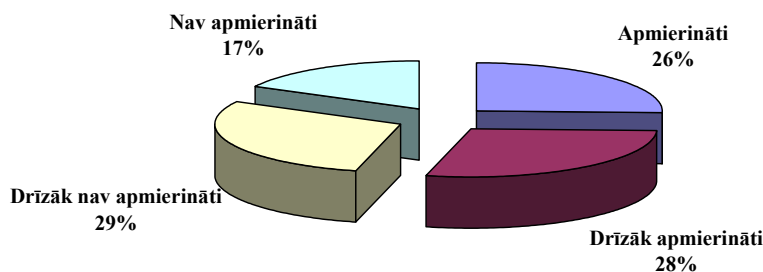
Iemesli	Respondentu skaits	%
Nav, kas organizētu	6	2,6
Esmu invalīds	1	0,4
Nesaskatu tam nozīmi	11	4,7
Neapmierina tas, kā tiek ieguldīti līdzekļi	1	0,4
Nav laika	72	30,9
Nav mans pienākums	7	3,0
Slinkums	10	4,3
Tas ir sētnieku darbs	13	5,6
Maksāju nama apsaimniekošanas naudu	15	6,6
Veselības dēļ neesmu spējīgs piedalīties	9	3,8
Kauns	1	0,4
Esmu pensionārs	7	3,0
Nav vēlēšanās piedalīties	8	3,4
Neuzskatu par vajadzīgu piedalīties	6	2,6
Nepatīk	2	0,8
Nav paskaidrots	64	27,5
Kopā	233	100,0

4.4. Pakalpojumi

Trīs ceturtdaļas mājokļu ir pieslēgtas centralizētai apkures sistēmai, kas sakrīt ar respondentu īpatsvaru daudzstāvu apbūvē. Tie mājokļi, kuri nav pieslēgti kopējai/centralizētai apkures sistēmai, vairāk nekā puse tiek apkurināti ar malku (52,7 %), otrs izplatītākais kurināmais ir gāze (22,5 %), trešais nozīmīgākais ir skaidu briketes (22,5 %), ogles un elektrība tiek izmantotas vienlīdz reti (5,3 %). Centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai pieslēgto mājokļu ir vairāk – 94,4 %, nav pieslēgti tikai 38 respondentu dzīvokļi (5,6 %). Šādas situācijas iemeslus puse nav norādījuši; no nosauktajiem iemesliem visbiežāk (8 gadījumi) ir norādīts, ka *ir pieslēgums centralizētās ūdens apgādes sistēmai, bet nav pieslēguma kanalizācijai*, divos gadījumos *nav bijusi šāda iespēja, ir pašiem savs ūdens sūknis, uzskata, ka ir labi tā, kā ir*; pa vienam respondentam ir atzīmējuši, ka *ir pašiem savs skaitītājs, nav ieplānots, ir ērtāk, nav nepieciešams* – atbildes uz šo jautājumu nepieslēgšanās iemeslus neatspoguļo.

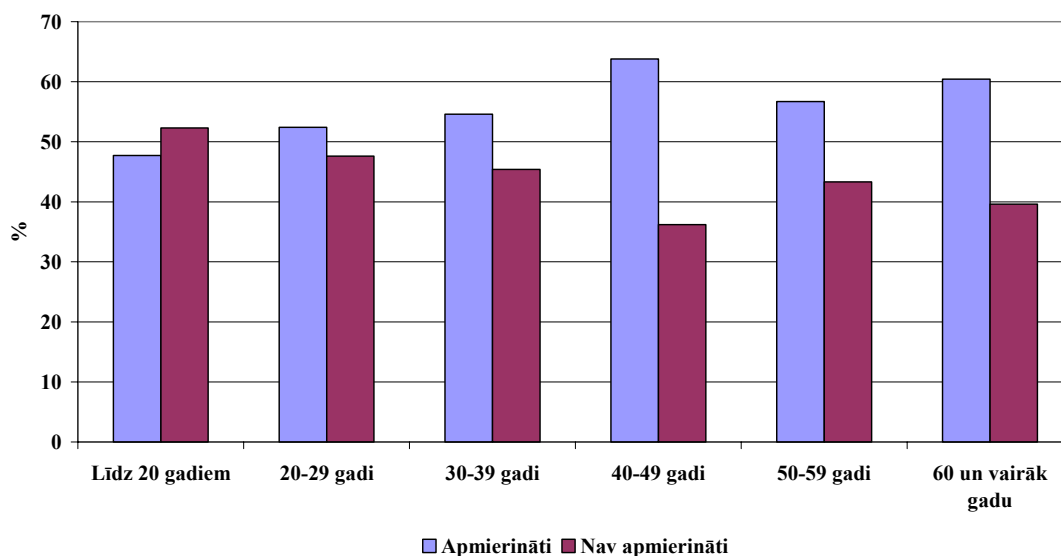
Vēlmi pieslēgties centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai izteikuši 52,6 % respondentu, kuriem šī pieslēguma nav, 15,8 % vēl par to nav domājuši, pārējie šādu variantu noraida.

Respondentu sadalījums pēc apmierinātības ar dzeramā ūdens kvalitāti pilsētā, %

Respondentu zemā apmierinātība ar dzeramā ūdens kvalitāti liecina, ka šajā ziņā Liepājā ir problēmas: pilnīgi apmierināti ar dzeramo ūdeni ir tikai nedaudz vairāk nekā ceturtdaļa, pavisam vairāk vai mazāk apmierināti – 54 % (20.zīmējums). Biežāk neapmierinātību izteikuši gados jaunāki respondenti, visretāk pretenzijas izteikuši iedzīvotāji 40 – 49 gadu vecumā (21.zīmējums).

Apmierinātība ar dzeramā ūdens kvalitāti, %
(vecuma grupās)

21. zīmējums

Atbildes uz jautājumu par apmierinātību ar dzeramā ūdens kvalitāti ir atšķirīgas mikrorajonos: vismazāk neapmierināto ir Jaunliepājā un Karostā/Tosmarē, bet Zaļajā birzī, Dienvidrietumu rajonā un Ezerkrastā neapmierinātības līmenis ievērojami pārsniedz vidējo (4.4.1.tabula).

4.4.1. tabula

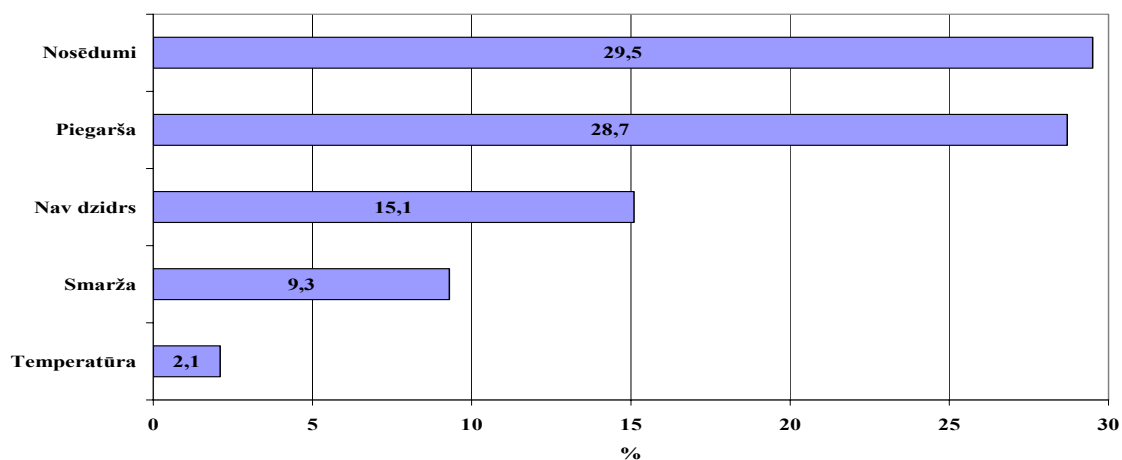
Respondentu apmierinātība ar dzeramā ūdens kvalitāti pilsētas mikrorajonos, %

Mikrorajoni	Apmierinātība			
	apmierināti	drīzāk apmierināti	drīzāk neapmierināti	neapmierināti
Vecliepāja	25,5	27,3	29,1	18,1
Jaunliepāja	30,6	37,6	23,5	8,3
Zaļā birzs	26,1	20,5	32,9	20,5
Dienvidrietumu rajons	25,2	23,3	35,0	16,5
Karosta/Tosmare	22,8	40,0	22,9	14,3
Ezerkrasts	18,2	22,7	31,8	27,3
Laumas rajons	28,8	29,5	26,0	15,7

Dzeramā ūdens kvalitāti respondenti vērtē nedaudz atšķirīgi atkarībā no tā, vai māja ir vai nav pieslēgta centralizētajai ūdens apgādes sistēmai – „nepieslēgtie” ar to nav apmierināti salīdzinoši biežāk: mājās ar centralizēto ūdens apgādi ar tā kvalitāti nav apmierināti 53%, bez centralizētās apgādes – 58%.

Visbiežāk minētais neapmierinātības iemesls – *nosēdumi* (22.zīmējums), uz to atsaucas gandrīz 30 % ar dzeramā ūdens kvalitāti neapmierināto respondentu, un tikai nedaudz retāk nosaukts iemesls – *piegarša*: šie ir divi galvenie faktori, kas rada neapmierinātību ar dzeramā ūdens kvalitāti. Citi iemesli (*nav dzidrs, ir smarža*) nosaukti ievērojami retāk.

Neapmierinātības iemesli ar ūdens kvalitāti, %

22. zīmējums

Visi minētie iemesli pazemina dzeramā ūdens kvalitāti visos mikrorajonos, tikai atšķiras katra iemesla pieminēšanas biežums (4.4.2. tabula). Respondentu vērojumi parāda aktuālākās problēmas ar dzeramo ūdeni katrā mikrorajonā. Nosēdumi dzeramajā ūdenī biežāk satrauc Vecliepājas, Dienvidrietumu rajona un Ezerkrasta iedzīvotājus, piegāršu izjūt galvenokārt Zaļās birzs un Ezerkrasta iedzīvotāji, te arī vairāk nekā pārējos mikrorajonos izjūtama labam ūdenim neatbilstoša ūdens krāsa un smarža.

4.4.2. tabula

Respondentu īpatsvars, kuri norādījuši neapmierinātības iemeslus ar ūdens kvalitāti mikrorajonos, %

Mikrorajoni	Iemesli					Respondentu skaits
	nosēdumi	piegārša	krāsa	smarža	temperatūra	
Vecliepāja	39,1	19,1	12,7	2,7	0,9	110
Jaunliepāja	17,6	20,0	12,9	4,7	3,5	85
Zaļā birzs	20,5	43,8	13,7	15,1	-	73
Dienvidrietumu rajons	35,9	27,2	10,7	9,7	1,0	103
Karosta/Tosmare	17,1	24,3	20,0	14,3	-	70
Ezerkrasts	40,9	44,3	26,1	18,2	5,7	88
Laumas rajons	28,1	27,4	13,0	6,2	2,7	146
Vidēji	29,5	28,7	15,1	9,3	2,1	-
Skaitis	199	194	102	63	14	675

Aptuveni 1/5 respondentu būtu ar mieru par ūdeni maksāt vairāk, ja tādā gadījumā ūdens kvalitāte uzlabotos, nedaudz mazāk tādām problēmām risinājumam nepiekrīt, bet vairāk nekā puse uz šādu jautājumu nav atbildējuši – iespējams, šis kontingents pieskaitāms tiem, kuri par minēto problēmu nav domājuši, un kopumā gandrīz 2/3 respondentu ir ieņēmuši vienaldzīgo patērētāju pozīciju.

4.4.3. tabula

**Iedzīvotāju gatavība piemaksāt par dzeramo ūdeni,
ja zinātu, ka tad ūdens kvalitāte uzlabotos, sadalījums %**

Gatavība piemaksāt:	Respondentu īpatsvars, %
jā	9,8
drīzāk jā	10,4
drīzāk nē	7,1
nē	11,4
nezina, nav domājuši	9,0
nav atbildes	52,3
kopā	100
respondentu skaits	675

Izplatītākais iemesls, kāpēc liepājnieki nevēlās piemaksāt par ūdeni, tam uzlabojoties – pārliecība, ka *par ūdeni jau tiek dārgi maksāts* (4.4.4.tabula), un ka *tam ir jābūt kvalitatīvam bez papildus piemaksas*.

4.4.4. tabula

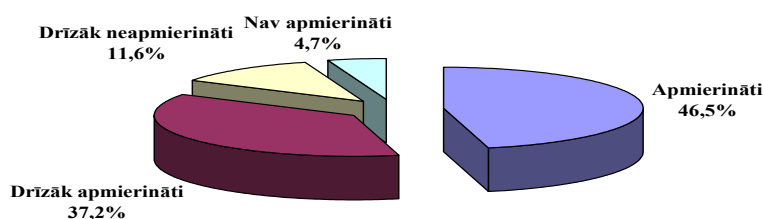
Iemesli, kāpēc respondenti nevēlās piemaksāt par ūdens kvalitāti, sadalījums %

Iemesls	Respon- den- tu skaits	Respondentu īpatsvars, %
Ir maza pensija	4	0,6
Maksa jau ir pietiekama, pat par dārgu	32	4,7
Nav tik liela alga	2	0,3
Būtu nepieciešams uzstādīt filtrus	4	0,6
To var nopirkt veikalā	7	1,0
Ir svarīgi, lai dzeramais ūdens ir tīrs un kvalitatīvs	5	0,7
Nešķiet, ka to varētu uzlabot	2	0,3
Jānodrošina ūdens kvalitāte, neprasot papildus samaksu	11	1,6
Neuzticība	2	0,3
Nav komentāru	60	10,1
Jautājums uz respondentu neattiecas	538	79,7
Kopā	675	100,0

4.5. Atkritumu saimniecība

Vairāk nekā 4/5 respondentu ir vairāk vai mazāk apmierināti ar to, kā pilsētā ir noorganizēta atkritumu izvešana (23.zīmējums), gandrīz puse ir ar to pilnīgi apmierināti. Šāds atkritumu apsaimniekošanas vērtējums liecina, ka šajā ziņā pilsētā ir labi sasniegumi.

Respondentu sadalījums pēc apmierinātības ar atkritumu izvešanas organizēšanu pilsētā, %

23.zīmējums

Daļa neapmierināto ir norādījuši savas neapmierinātības iemeslu (4.5.1.tabula) – viņiem ir pretenzijas galvenokārt pret to, ka *atkritumu konteineri tiek izvesti pārāk reti* un ka *tie ir netīri*. Vēl neapmierina tas, ka *netiek savākti visi atkritumi*.

4.5.1. tabula

Iemesli, kāpēc iedzīvotājus neapmierina atkritumu izvešanas organizēšana

Iemesli	%
Pārpildīti un smakojoši konteineri	12,4
Netiek savākti visi atkritumi	4,4
Būtu nepieciešama biežāka atkritumu izvešana	18,6
Agri no rīta skaļi rūcoša mašīna	0,9
Būtu nepieciešams šķirot atkritumus	0,9
Atkritumu konteineri atrodas tālu no mājām	0,9
Nav komentēts	61,9
Respondentu skaits	113

Daudzdzīvokļu mājās dzīvo 80,1 % respondentu, pārējie – piektā daļa – privātmājās, un līdz ar to viņiem ir pašiem jā rūpējas par atkritumu izvešanu. Vairāk nekā 90 % ir noslēguši attiecīgus līgumus (4.5.2.tabula), pārējie izlīdzas dažādā veidā – paši ved uz tuvākajiem poligoniem vai izmanto tuvākos konteinerus.

4.5.2. tabula

Kādā veidā no atkritumiem atbrīvojas privātmāju iedzīvotāji

Risinājums	%
Pamatojoties uz līgumu, atkritumus izved atkritumu apsaimniekošanas organizācija	92,6
Paši ar savu transportu izvedam atkritumus uz poligonu „Ķīvītēs”	0,7
Izmantojam tuvākajā apkārtnē pieejamos atkritumu savākšanas konteinerus	4,5
Cits risinājums	0,7
Nav atbildes	1,5
Respondentu skaits	132

Pēc respondentu apmierinātības pakāpes ar atkritumu izvešanu Liepājas mikrorajonos var secināt, ka šis darbs tomēr nav vienlīdz labi organizēts visā pilsētā: visretāk pretenzijas izteikuši Zaļās birzs iedzīvotāji, bet visneapmierinātākie ir Ezerkrastā un Vecliepājā dzīvojošie (4.5.3.tabula).

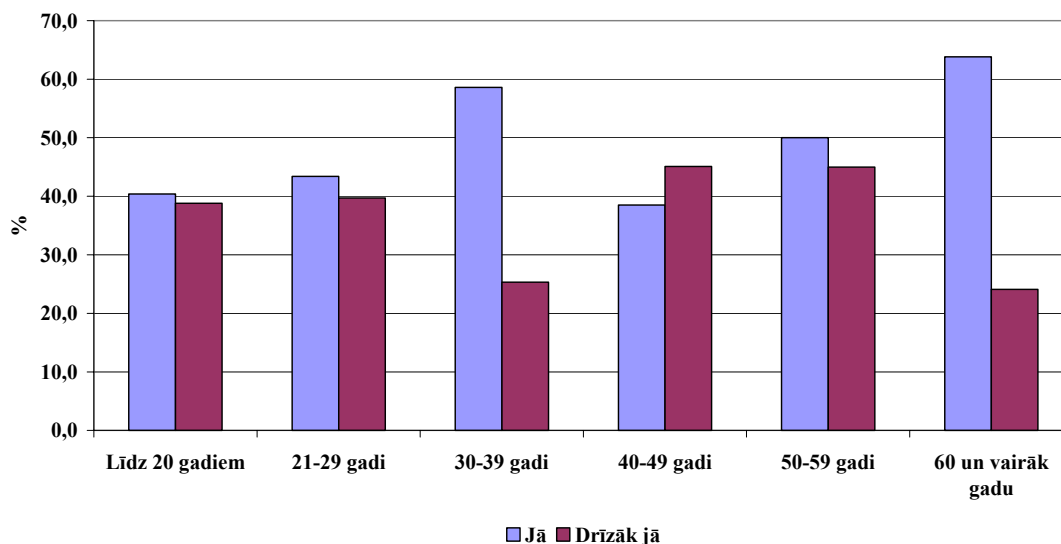
4.5.3. tabula

Respondentu sadalījums pēc apmierinātības ar atkritumu izvešanas organizēšanu mikrorajonos, %

Mikrorajoni	Apmierinātība	
	jā	nē
Vecliepāja	79,1	20,9
Jaunliepāja	84,7	15,3
Zaļā birzs	90,4	9,6
Dienvidrietumu rajons	85,4	14,6
Karosta/Tosmare	87,1	12,9
Ezerkrasts	77,4	22,7
Laumas rajons	84,3	15,7
Vidēji	83,7	16,3

Ļoti izteikta apmierinātība ar atkritumu izvešanu vērojama 30 – 39 gadu vecumā un pēc 60 gadu vecuma (24.zīmējums), kopumā līdz ar vecumu apmierinātība pieaug.

Apmierinātība ar atkritumu izvešanas organizēšanu pilsētā saistībā ar vecumu

24. zīmējums

4.5.4. tabula

Respondentu sadalījums pēc apmierinātības ar atkritumu izvešanas organizēšanu (vecuma grupās, %)

Vecums, gadi	Apmierinātība	
	jā	nē
Līdz 20 gadiem	79,2	20,8
20 – 29	83,1	16,9
30 – 39	83,9	16,1
40 – 49	83,6	16,5
50 – 59	95,0	5,0
60 +	87,9	12,1
Vidēji	83,7	16,3

Atšķirības apmierinātībā ar atkritumu izvešanas organizēšanu (4.5.4.tabula) zināmā mērā saistās ar vecumu: retāk apmierināti ir gados salīdzinoši jaunākie – kuri mācās, arī pašnodarbinātie (skat. arī tabulu 1.4. par nodarbinātību vecuma grupās), bet apmierinātāki ir pensionāri un mājsaimnieces(4.5.5.tabula).

4.5.5. tabula

**Respondentu sadalījums pēc apmierinātības ar atkritumu izvešanas organizēšanu ,
saistībā ar nodarbinātību, %**

Nodarbinātība	Apmierinātība	
	jā	nē
Darba ņēmēji	82,8	17,2
Uzņēmēji	94,8	5,2
Pašnodarbinātie	77,7	22,3
Pensionāri	89,6	10,4
Bezdarbnieki	89,5	10,5
Studenti/skolēni	82,7	17,3
Mājsaimnieces	94,4	5,6
Strādā un mācās	78,9	21,1
Vidēji	83,7	16,3

Savu viedokli par atkritumu šķirošanas nepieciešamību respondenti pārsvarā ir spējuši noformulēt – tā ir vai nav nepieciešama (4.5.6.tabula). Biežāk ir izteikts atbalsts nekā noliegums. Visgrūtāk ir bijis izdomāt, vai ir nepieciešams atsevišķi atdalīt drēbes un papīru, šo atkritumu un vēl arī dārza un pārtikas atkritumu atšķirošanu aptuveni 1/3 neuzskata par lietderīgu. Vislielākais atbalsts ir domai par medikamentu, sadzīves ķīmijas (80,4 %), elektrisko un elektronisko ierīču (82,1%) šķirošanu.

4.5.6. tabula

Respondentu sadalījums pēc viedokļiem par atkritumu šķirošanu, %

Šķirošanas varianti	Viedokļi par šķirošanas nepieciešamību		
	jā	nē	grūti pateikt
Nepieciešams nodalīt:			
papīru	48,7	34,0	17,3
stiklu	73,0	16,7	10,3
plastmasas izstrādājumus	72,1	17,8	10,1
dārza, pārtikas atkritumus	48,7	31,9	19,4
elektriskās/elektroniskās ierīces	82,1	8,1	9,8
medikamentus, sadzīves ķīmiju	80,4	9,5	10,1
baterijas	68,6	16,4	15,0
drēbes	40,9	35,6	23,4

Lai uzlabotu situāciju ar atkritumu šķirošanu un aizvākšanu, vairāk nekā puse respondentu ir gatavi atbalstīt konkrēta laika ievērošanu (4.5.7.tabula), bet trešā daļa par šādu variantu nav domājuši. Papildus atvēlēt līdzekļus atkritumu saimniecības uzlabošanai – tādu variantu atbalstošo ir tikai nedaudz vairāk nekā noliedzēju (attiecīgi 50,3 % un 44,4 %).

4.4.7. tabula

Respondentu uzskati par atkritumu izvešanas un apsaimniekošanas uzlabošanu, %

Iespējamie pasākumi						
	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	nezina, nav domājuši	jau ir izveidoti
Konkrēta laika ievērošana šķirošanā	53,5	-	-	13,5	33,0	X
Gatavība daļu no mājas apsaimniekošanas naudas novirzīt konteineru laukumu labiekārtošanai	21,3	29,0	21,6	22,8	-	5,3

4.6. Gaisa piesārņojums un trokšņi

Par piesārņojumu no dažādiem avotiem respondentiem pārsvarā ir konkrēts viedoklis (4.6.1.tabula), autotransporta, rūpniecības, apkures un putekļu radītais piesārņojums liepājniekus, izrādās, vairākumā gadījumu netraucē. Visvairāk – 37,5 % satraucas par putekļiem, 35,3 % - par autotransporta radīto piesārņojumu, un 28,6 % izjūt piesārņojumu no rūpniecības uzņēmumiem.

4.6.1. tabula

Respondentu viedoklis par dažādas izcelsmes gaisa piesārņojumu kā traucējošu faktoru, %

Piesārņojuma avoti	Respondentu viedoklis				
	traucē	drīzāk traucē	drīzāk netraucē	netraucē	nav atbildes
Autotransports	17,8	17,5	27,1	34,7	3,0
Rūpnieciskā ražošana	13,0	15,6	28,0	40,4	3,0
Siltumcentrāles un māju apkure	6,1	9,2	31,6	49,2	4,0
Putekļi	18,8	18,7	26,2	32,9	4,0
Cits variants	5,0	1,8	1,3	8,1	83,7

Pie gaisa piesārņojuma avotiem, kuri ir nosaukti tabulā, respondenti pievienojuši vēl septiņus: *naftas terminālus (3), ostu (7), kanalizāciju (5), atkritumu konteinerus (3), atkritumu un kūlas dedzināšanu (1) un cilvēkus (1)*, droši vien domājot viņu darbību.

Putekļus izjūt visos mikrorajonos (4.6.2.tabula), bet visproblemātiskākie šajā ziņā ir Dienvidrietumu rajons un Ezerkrasts, tas pats ir ar autotransporta radīto piesārņojumu. Ar piesārņojumu no rūpniecības uzņēmumiem visneapmierinātākie ir Dienvidrietumu rajona un Karostas/Tosmares iedzīvotāji. Siltumcentrāļu un māju apkures radīto piesārņojumu kā traucējošu liepājnieki ir atzīmējuši samērā reti (15,3 %), bet Dienvidrietumu rajonā un Karostā/Tosmarē tam ir liela nozīme – ar to ir neapmierināti attiecīgi 23,3 % un 28,5 %.

4.6.2. tabula

Dažādu avotu radīto gaisa piesārņojumu kā traucējošu faktoru atzīmējušo respondentu īpatsvars Liepājas mikrorajonos, %

Mikrorajoni	Piesārņojuma avoti				
	Autotransports	Rūpnieciskā ražošana	Siltumcentrāles un māju apkure	Putekļi	Cits variants
Vecliepāja	36,3	20,0	3,6	37,3	4,5
Jaunliepāja	32,9	13,6	14,2	28,2	5,9
Zaļā birzs	26,7	23,3	12,1	32,8	1,4
Dienvidrietumu rajons	52,5	42,8	23,3	54,4	4,8
Karosta/Tosmare	37,1	41,4	28,5	37,2	11,4
Ezerkrasts	39,8	23,9	15,9	42,0	5,7
Laumas rajons	24,7	27,4	13,7	30,9	11,6

Pilsētā vidēji kā otrais traucējošākais piesārņojums ir nosaukts autotransporta radītais, varētu domāt, ka iedzīvotāju vērtējums par to ir saistīts ar faktu, vai pašu īpašumā ir auto vai nav. Izrādās, ka nekādas sakarības nepastāv (4.6.3.tabula) – neatkarīgi no tā, ir savs auto vai nav, autotransporta radītais piesārņojums biežāk netraucē nekā traucē.

Tā kā arī auto īpašnieki pārsvarā izmanto sabiedrisko transportu, varbūt tāpēc neatšķiras viņu un pārējo vērtējums par autotransporta radīto piesārņojumu.

4.6.3. tabula

Respondentu viedoklis par autotransporta radīto gaisa piesārņojumu saistībā ar auto piederību, %

Viedoklis par autotransporta radīto gaisa piesārņojumu	Personīgais auto ir	Personīgā auto nav
Traucē	17,4	18,3
Drīzāk traucē	17,9	16,8
Drīzāk netraucē	27,8	26,1
Netraucē	33,4	36,6
Nav atbildes	3,4	2,2
Kopā	100,0	100,0
Respondentu skaits	407	268

Trokšņu līmeņa ziņā (pēc respondentu vērtējuma) Liepāja izrādās iedzīvotājiem samērā „draudzīga” pilsēta – nedaudz vairāk par ¼ respondentu atzīst, ka viņus traucē trokšņi dzīves vietas tuvumā (4.6.4.tabula).

4.6.4. tabula

Respondentu attieksme pret troksni dzīves vietas tuvumā, sadalījums %

Attieksme	Respondentu skaits	Respondentu īpatsvars, %
Troksnis traucē	105	15,6
Drīzāk traucē	78	11,6
Drīzāk netraucē	177	26,2
Netraucē	259	38,4
Nav par to domājuši	56	8,2
Kopā	675	100,0

30 % respondentu ir nosaukuši trokšņus, kas viņiem traucē, tie ir sadzīviska rakstura, kultūras norišu izraisīti, saistās ar transportu, darba procesu, arī ar dabas norisēm (4.6.5.tabula): daļa no tiem ir novēršama.

4.6.5. tabula

Respondentiem traucējošie trokšņi dzīves vietas tuvumā

Trokšņi	Respondentu īpatsvars, kuriem trokšņi traucē, %
Kad vasarā no paša rīta plauj zāli	0,6
Jauniešu <i>tusiņi</i>	2,2
Kanalizācijas vāki	0,1
Automašīnas	7,9
Tramvajs	2,4
Liēlie brīvdabas koncerti	0,9
Kaimiņi	1,8
Kaijas, vārnas	0,1
Troksnis no katlu mājas	0,1
Trokšņi no ostas	0,9
Remontstrādnieki	0,3
Ielas satiksme	1,2
Vilcieni	0,4
Suņi	0,1
Jaunceltņu būvniecība	0,1
Nav komentāru	10,8
Atbilde nav iespējama	69,9
Respondentu skaits	675

4.7. Mājdzīvnieki

Kāds mājdzīvnieks vai pat vairāki ir mazāk nekā pusei respondentu (48,6 %), suns ir 17,0 % gadījumu, kaķis krietni biežāk – ceturtajai daļai (25,5 %), kāds cits – 6,1 %. Līdztekus ierastajiem suņiem un kaķiem Liepājas dzīvokļos mitinās papagaiļi, kāmīši, jūras cūciņas, dekoratīvie truši, žurkas, zivtiņas, šinšillas, bruņurupuči. 2,5 % respondentu izmanto internetā pieejamo mājdzīvnieku reģistrācijas programmu (5,2 % no visiem mājdzīvnieku īpašniekiem).

Liepājniekus satrauc pilsētā klaiņojošie dzīvnieki – 64,5 % respondentu par problēmu uzskata klaiņojošos suņus un 79,6 % - klaiņojošos kaķus (4.7.1.tabula). Kā redzams, biežāk kā problēma tiek uzlūkoti klaiņojošie kaķi.

4.7.1. tabula

Respondentu uzskati par klaiņojošajiem dzīvniekiem, %

Uzskati par klaiņojošiem suņiem un kaķiem	Par suņiem	Par kaķiem
Noteikti ir problēma	42,4	61,5
Drīzāk ir problēma	22,1	18,1
Drīzāk nav problēma	22,4	9,9
Nav problēma	13,2	10,5

Klaiņojošo jeb bezsaimnieka dzīvniekus kā problēmu uztver visos Liepājas mikrorajonos, it sevišķi Dienvidrietumu un Laumas rajonā, par kaķiem – arī Vecliepājā, bet salīdzinoši mazāk par to raizējas Zaļajā birzī (4.7.2.tabula).

4.7.2. tabula

Respondentu uzskati par klaiņojošajiem dzīvniekiem, %

Mikrorajoni	Uzskati par suņiem		Uzskati par kaķiem		Respon- dentu skaits
	ir problēma	nav problēma	ir problēma	nav problēma	
Vecliepāja	64,6	35,4	87,2	12,8	110
Jauniepāja	60,0	40,0	76,5	23,5	85
Zaļā birzs	39,7	60,3	61,7	38,3	73
Dienvidrietumu rajons	77,7	22,3	86,4	13,6	103
Karosta/Tosmare	60,0	40,0	70,0	30,0	70
Ezerkrasts	67,1	32,9	76,1	23,9	88
Laumas rajons	70,5	29,5	86,3	13,7	146
Vidēji	64,5	35,5	79,6	20,4	675

Puse respondentu (50,7 %) uzskata, ka šos dzīvniekus vajadzētu ievietot patversmē, piektā daļa problēmas risinājumu saskata iemidzināšanā, 10,5 % piekrīt sterilizēšanai, 4,1 % domā, ka nekas nav jādara, un nepilni 14 % nezina, kas būtu darāms.

Sakarā ar klaiņojošiem suņiem un kaķiem desmitā daļa respondentu ir izteikuši dažādus vērtējumus, spriedumus, ierosinājumus, bet tie pārsvarā ir konstatējoši un vispārīgi, nekonkrēti (4.7.3.tabula). Redzams, ka viedokļi mēdz būt arī pretēji. Lai gan izteikušies ir ļoti nedaudzi, tomēr lielais šo problēmu saskatījušo īpatsvars liecina par tās svarīgumu.

4.7.3. tabula

Respondentu izteikumi par situāciju ar klaiņojošajiem dzīvniekiem

Izteikumi par klaiņojošiem dzīvniekiem	Respondentu skaits
Vainīgi ir paši cilvēki, kuri izmet savus mājdzīvniekus	1
Tiek piemēslota apkārtnē	5
Šī problēma pastāv visā Latvijā	1
Izplata slimības	4
Bailes no tiem	2
Pilsētā tie nav manīti	3
Šo dzīvnieku ir pārāk daudz, sevišķi kaķu	26
Neesmu informēts	1
Suņus nepieciešams vadīt tikai pie siksniņas	1
Žēl to dzīvnieku	3
Tie man netraucē	5
Kaķi nāk māju kāpņu telpās	1
Kaķi bieži vien tiek sabraukti	2
Nepieciešams izveidot dzīvnieku māju	2
Vajadzētu sarīkot labdarības nedēļu dzīvniekiem	1
Suņi ir vairāk bīstami	4
Ir jāsoda cilvēki, kas izmet savus dzīvniekus uz ielas	1
Šie dzīvnieki jāsterilizē	1
Cilvēki šos dzīvniekus baro, tādejādi tie savairojas	3
Suņi nav radīti klaiņošanai, suņi – pieraduši	1
Jāpievēršas nopietnai šīs problēmas risināšanai	2
Katrā mikrorajonā ir savādāka situācija	1
Bīstami cilvēkiem	4
Nav komentējuši	600

No visiem dzīvnieku īpašniekiem tikai 5,2 % izmantojuši internetā pieejamo dzīvnieku reģistrēšanas programmu, bet 17 % par tādu neko nav dzirdējuši.

Par speciālie suņu pastaigu laukumiem „balso” gandrīz visi dzīvnieku īpašnieki (91,3 %), ne tikai suņu saimnieki. Kaķu saimnieki šādu variantu atbalsta pat biežāk nekā tie respondenti, kuriem ir suņi (attiecīgi 88,7 % un 93,7%).

Lai gan suņu pastaigu laukumu ierīkošanu neatbalsta neliela daļa respondentu (8,7 %), ir vērts ieskatīties viņu argumentācijā (4.7.4.tabula).

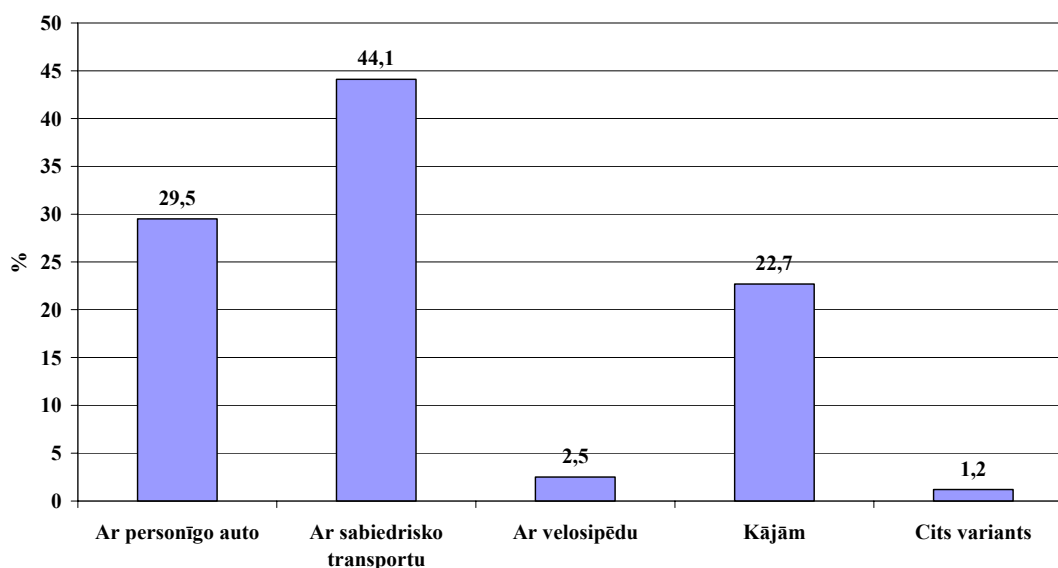
4.7.4. tabula

Respondentu nosauktie iemesli pret suņu pastaigu laukumu ierīkošanu, %

Iemesli	Respondentu īpatsvars, %
Tas mani neskar	0,4
Tādi nav nepieciešami	0,9
Tāpat ir labi	0,9
Ir pagalmi	0,4
Pie mājām ir mežs	0,1
Lai ved, kur grib	0,1
Tāpat tie netiks izmantoti	1,2
Nepatīk mājdzīvnieki	0,1
Nav vietas, kur ierīkot šos laukumus	0,1
Tuvumā ir parks	0,1
Atbilde nav iespējama	91,3
Nav komentāru	4,1
Kopā	100,0

4.8. Pilsētas transports

Visvairāk liepājnieku pilsētā pārvietojas ar sabiedrisko transportu (25.zīmējums), otrs izplatītākais veids ir – ar savu auto (29,5 %), un nedaudz mazāk iet kājām (22,7 %).

Galvenie pārvietošanās veidi pilsētā

25. zīmējums

Visos mikrorajonos (izņemot Vecliepāju) iedzīvotāji galvenokārt izmanto sabiedrisko transportu, un otrs izplatītākais pārvietošanās līdzeklis ir – sava automašīna, tomēr Jaunliepājā biežāk iet kājām nekā izmanto savu auto (4.8.1.tabula).

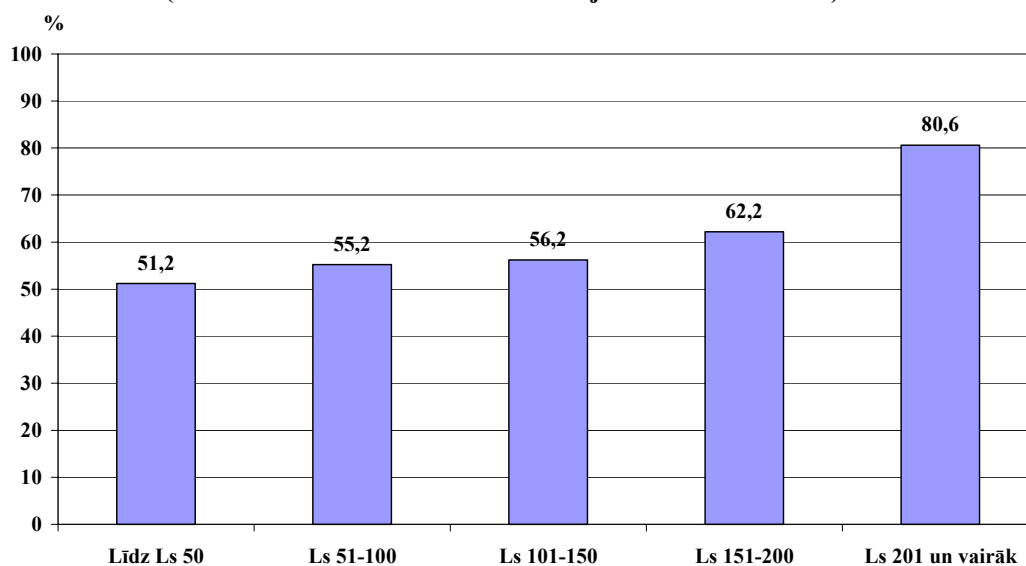
4.8.1. tabula

Respondentu izmantotie pārvietošanās līdzekļi mikrorajonos, %

Mikrorajoni	Galvenie pārvietošanās līdzekļi					Respondentu skaits
	personīgais auto	sabiedriskais transports	velosipēds	kājām	cits variants	
Vecliepāja	29,1	10,1	7,3	43,6	0,9	110
Jaunliepāja	25,9	40,0	-	34,1	-	85
Zaļā birzs	28,8	54,8	2,7	13,7	-	73
Dienvidrietumu rajons	32,0	45,6	2,9	19,5	-	103
Karosta/Tosmare	32,9	61,4	1,4	4,3	-	70
Ezerkrasts	34,1	42,0	1,1	21,6	1,2	88
Laumas rajons	26,0	52,1	1,4	16,4	4,1	146
Vidēji	29,5	44,1	2,5	22,7	1,2	675

Līdz ar ienākumu palielināšanos uz vienu ģimenes locekli pieaug respondentu īpatsvars ar savu auto īpašumā (26.zīmējums).Vieglā automašīna ir 54,2 % sieviešu un 72,2 % vīriešu, auto īpašnieku visvairāk ir uzņēmēju vidū (4.8.2.tabula), bet visretāk tās pieder pensionāriem un bezdarbniekiem. Auto ir gandrīz trim ceturtdaļām respondentu 20 – 29 gadu vecumā un vairāk nekā 60 % līdz 50 gadu vecumam, pirmspensijas vecumā un pensijas gados auto īpašnieku ir mazāk nekā jaunībā – līdz 20 gadiem (4.8.3.tabula). Salīdzinājumā ar citiem rajoniem, visretāk auto ir Vecliepājas un Jaunliepājas iedzīvotājiem, bet visbiežāk auto ir Ezerkrasta un Dienvidrietumu rajonā dzīvojošajiem (4.8.4.tabula).

**Respondentu īpatsvars, kuriem ir vieglā automašīna
(saistībā ar ienākumiem uz vienu mājsaimniecības locekli)**

26. zīmējums

4.8.2. tabula

Respondentu sadalījums pēc tā, vai īpašumā ir vieglā automašīna, saistībā ar nodarbošanos, %

Nodarbošanās	Automašīna		Respondentu skaits
	ir	nav	
Darba ņēmēji	63,8	36,2	298
Uzņēmēji	89,5	10,5	19
Pašnodarbinātie	63,0	37,0	27
Pensionāri	27,6	72,4	58
Bezdarbnieki	47,4	52,6	19
Studenti/skolēni	65,4	34,6	18
Mājsaimnieces	66,7	33,3	18
Strādā un studē/mācās	50,9	49,1	57

4.8.3. tabula

Respondentu sadalījums pēc tā, vai īpašumā ir vieglā automašīna, saistībā ar vecumu, %

Vecums, gadi	Automašīna		Respondentu skaits
	ir	nav	
Līdz 20 gadiem	57,9	42,1	178
20 – 29	73,0	27,0	189
30 – 39	63,6	36,4	99
40 – 49	65,9	34,1	91
50 – 59	46,7	53,3	60
60 +	25,9	74,1	58

4.8.4. tabula

Respondentu sadalījums pēc tā, vai īpašumā ir vieglā automašīna, saistībā ar dzīves vietu, %

Mikrorajoni	Automašīna		Respondentu skaits
	ir	nav	
Vecļiepāja	50,0	50,0	110
Jaunļiepāja	49,4	50,6	85
Zaļā birzs	58,9	41,1	73
Dienvidrietumu rajons	70,9	29,1	103
Karosta/Tosmare	62,9	37,1	70
Ezerkrasts	71,6	28,4	88
Laumas rajons	59,6	40,4	146
Vidēji	60,3	39,7	675

Pārvietošanās veidu pilsētā ietekmē vecums un ar to saistītā nodarbinātība, ienākumi, un tas, vai ir savs auto. Sabiedriskais transports ir galvenais pārvietošanās līdzeklis jauniešiem līdz 20 gadiem un gados vecākiem cilvēkiem – pēc 40 gadiem (4.8.5.tabula). Savu automašīnu visbiežāk izmanto respondenti vecumā no 20 līdz 39 gadiem. Iešana kājām nevienā vecuma grupā nav galvenais pārvietošanās veids, bet kā otrs izplatītākais raksturīgs jauniešiem un personām pēc 50 gadiem: jaunākā un vecākā paaudze pārvietojas ar sabiedrisko transportu un iet kājām, vidējā – ar savu auto un sabiedrisko transportu, un pārvietošanās

veidu lielā mērā ietekmē tas, vai ir savs auto. Šis fakts ietekmē arī gatavību turpmāk izmantot savu auto vai sabiedrisko transportu.

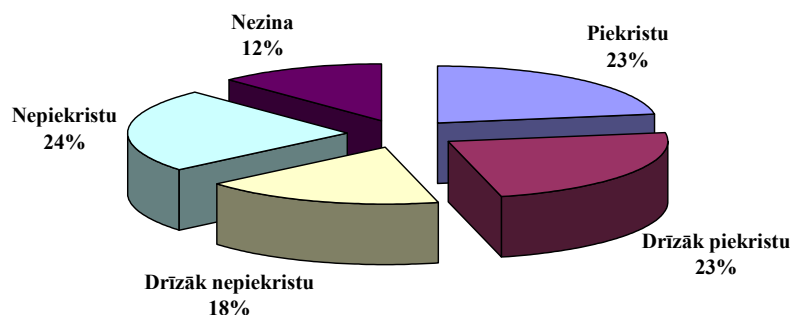
4.8.5. tabula

Respondentu izmantotie pārvietošanās līdzekļi, vecuma grupās, %

Vecums, gadi	Pārvietošanās līdzekļi					Kopā
	Personīgais auto	Sabiedriskais transports	Velosipēds	kājām	cits variants	
Līdz 20 gadiem	16,9	55,1	3,4	24,6	-	100
20 – 29	41,8	30,7	2,1	24,9	0,5	100
30 – 39	41,4	36,5	2,0	20,1	-	100
40 – 49	37,4	42,9	3,3	15,3	1,1	100
50 – 59	20,0	53,3	3,3	23,4	-	100
60 +	5,2	60,3	-	24,2	10,3	100
Vidēji	29,5	44,1	2,5	22,7	1,2	100

Lai gan personīgais auto ir vairāk nekā pusei respondentu, pilsētā pagaidām tomēr visbiežāk tiek izmantots sabiedriskais transports, bet šī nostāja var mainīties: mazāk nekā puse respondentu (46 %) piekristu vieglā autotransporta plūsmas samazināšanai pilsētā, tāda pavērsiena neatbalstītāju ir vēl mazāk, un 12 % par to nav skaidrībā (27.zīmējums).

**Respondentu sadalījums pēc attieksmes
pret vieglā autotransporta plūsmas samazināšanu pilsētā, %**

27. zīmējums

Auto īpašnieki par atteikšanos no sava auto lietošanas pilsētā, ja tiktu uzlabota sabiedriskā transporta satiksme, ir ievērojami noraidošāki: viņu vidū ir vairāk šīs idejas pretinieku nekā atbalstītāju. Nomainīt savu auto ikdienas braucienos pret sabiedrisko transportu biežāk gatavi ir gados vecāki respondenti, pensionāri un tie, kuri vienlaicīgi strādā un mācās (4.8.6. un 4.8.7. tabula). Pensionāri un bezdarbnieki, personas pēc 60 gadu vecuma un vecumā no 30 līdz 39 gadiem biežāk nekā citi nevarēja noformulēt savu attieksmi. Visnoraidošākie ir Vecliciepājā, Jaunliciepājā un Ezerkrastā dzīvojošie auto īpašnieki, Jaunliciepājā vairāk nekā 1/5 par to nav aizdomājušies (4.8.8. tabula).

Pieaugot ienākumiem, gatavība izmantot sabiedrisko transportu mazinās (4.8.9. tabula), bet arī grupā ar zemiem ienākumiem bija zems šādu gatavību izteikumu īpatsvars.

Labākas sabiedriskā transporta plūsmas gadījumā mazāk nekā trešā daļa būtu ar mieru atteikties no pārvietošanās pilsētā ar savu automašīnu, pie kam stingri šādu rīcību atbalsta tikai nepilni 15 %, toties tam noteikti nepiekrīt ievērojami vairāk – 35,8 %. Savas automašīnas aizstāšanu ar sabiedrisko transportu kopumā noraida 56,9 % automašīnu īpašnieku, un nedaudz vairāk par 13 % par to pagaidām nav domājuši.

4.8.6. tabula

Auto īpašnieku gatavība atteikties no sava auto lietošanas pilsētā (%)

Vecums, gadi	Gatavība atteikties			Atbildējušo skaits
	piekristu	nepiekristu	nav domājuši	
Līdz 20 gadiem	25,1	59,6	15,3	104
20 – 29	35,7	55,5	8,8	137
30 – 39	23,7	55,5	20,8	63
40 – 49	20,0	63,3	16,7	60
50 – 59	32,1	57,2	10,7	28
60 +	46,7	33,3	20,0	15
Vidēji	29,7	56,9	13,4	407

4.8.7. tabula

Auto īpašnieku gatavība atteikties no sava auto lietošanas pilsētā (%)

Nodarbošanās	Gatavība atteikties			Atbildējušo skaits
	piekristu	nepiekristu	nav domājuši	
Darba ņēmēji	26,5	58,6	11,9	189
Uzņēmēji	29,4	64,7	5,9	17
Pašnodarbinātie	35,3	47,0	17,7	17
Pensionāri	43,7	31,3	25,0	16
Bezdarbnieki	22,2	55,6	22,2	9
Studenti/skolēni	28,8	60,2	11,0	118
Mājsaimnieces	16,6	75,1	8,3	12
Strādā un studē/mācās	51,7	41,4	6,9	29
Vidēji	29,7	56,9	13,4	407

4.8.8. tabula

Auto īpašnieku gatavība atteikties no sava auto lietošanas pilsētā (%)

Mikrorajoni	Gatavība atteikties			Atbildējušo skaits
	piekristu	nepiekristu	nav domājuši	
Vecliepāja	25,9	55,6	18,5	54
Jaunliepāja	4,8	73,7	21,5	42
Zaļā birzs	37,1	46,5	16,4	43
Dienvidrietumu rajons	31,5	54,8	13,7	73
Karosta/Tosmare	40,0	48,9	11,1	45
Ezerkrasts	22,2	69,8	8,0	63
Laumas rajons	39,1	51,7	9,2	87
Vidēji	29,7	56,9	13,4	407

4.8.9. tabula

Auto īpašnieku gatavība atteikties no sava auto lietošanas pilsētā (%)

Ienākumi uz vienu ģimenes locekli, Ls mēnesī	Gatavība atteikties			Atbildējušo skaits
	piekristu	nepiekristu	nav domājuši	
Līdz 50	22,7	58,1	18,2	22
51 – 100	37,6	47,8	14,6	69
101 – 150	30,6	56,6	13,8	119
151 – 200	29,4	54,7	15,9	139
201 un vairāk	22,4	74,2	3,4	58
Vidēji	29,7	56,9	13,4	407

Savu nevēlēšanos atteikties no pārvietošanās ar personīgo auto respondenti ir pamatojuši dažādi, pavisam ir minēti sešpadsmit iemesli, visizplatītākais ir: *ar personisko auto ir ērtāk un ātrāk*. Otrs biežāk minētais (desmit reizes retāk nekā apgalvojums par ērtību) ir – *sabiedriskais transports ir sliktā stāvoklī*. Deviņi respondenti uzskata, ka *personīgais auto ir vajadzīgs, jo tādejādi var nokļūt tieši tur kur vajag*. Pārējie iemesli ir nosaukti ievērojami retāk (4.8.10.tabula).

4.8.10. tabula

Respondentu nosauktie iemesli, kāpēc viņi neatteiktos no pārvietošanās pilsētā ar savu auto

Iemesls	Respondentu skaits
Esmu invalīds	3
Ar personisko auto ir ērtāk un ātrāk	102
Tādejādi tie būs pārpildīti	5
Sabiedriskais transports kursē tālu no mājām	1
Sabiedriskajā transportā nevar pārvest lielāku bagāžu	5
Sabiedriskais transports ir sliktā stāvoklī	10
Tādejādi situācija neuzlabosies	8
Auto tiek izmantots darba vajadzībām	6
Personīgais auto ir vajadzīgs, jo tādejādi var nokļūt tieši tur kur vajag	9
Sabiedriskajā transportā var viegli slimības dabūt	2
Dzīvoju ārpus Liepājas	2
Dārgs sabiedriskais transports	2
Nevēlos	3
Lielāka iespēja nokavēties	2
Nepatīk pārvietoties ar sabiedrisko transportu	1
Pieradums, pārvietojoties ar personīgo auto	7
Nav komentāru	68

* pie nosacījuma, ka tiktu veikti uzlabojumi sabiedriskajā transportā

4.8.5.tabulā redzams, ka tikai 2,5 % respondentu pilsētā pārvietojas ar velosipēdu, bet tie ir vairāk nekā pusē respondentu ģimeņu (4.8.11.tabula). Biežāk velosipēdi īpašumā ir gados jaunākiem pilsētniekiem, bet respondentiem vecumā pēc 50 gadiem tie ir jau ievērojami retāk.

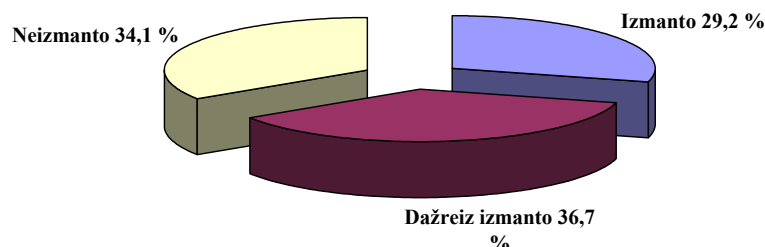
4.8.11. tabula

Respondentu īpatsvars, kuriem ir velosipēdi, vecuma grupās, %

Vecums, gadi	Velosipēds		Respondentu skaits
	ir	nav	
Līdz 20 gadiem	72,5	27,5	178
20 – 29	59,3	40,7	189
30 – 39	51,5	48,5	99
40 – 49	56,0	44,0	91
50 – 59	45,0	55,0	60
60 +	25,9	74,1	58
Vidēji	57,0	43,0	675

Velosipēds ir maz izmantots pārvietošanās līdzeklis – no to īpašniekiem tikai 29,2 % ar to brauc vairāk vai mazāk regulāri, un vairāk nekā 1/3 – epizodiski.

Respondentu sadalījums pēc velosipēda izmantošanas, lai pārvietotos pilsētā, % (kuriem ir velosipēds)

28. zīmējums

Kopumā tie respondenti, kuriem ir velosipēds, to pārsvarā izmanto reizēm, atsevišķos gadījumos (28.zīmējums).

4.8.12.tabulā redzams, ka visaktīvāk velosipēdu izmanto pensijas vecuma respondenti, arī vecumā no 20 līdz 39 gadiem, īpaši 30 – 39 gadu vecumā, bet salīdzinoši maz izmanto respondenti līdz 20 gadu vecumam un 40 – 49 gadu vecumā. Redzama neatbilstība pensijas vecuma respondentu atbildēs par izmantotajiem transporta līdzekļiem pilsētā vispār (4.8.5.tabula) un velosipēda izmantošanu, ja tas ir īpašumā (4.8.12.tabula) – iespējams, ka pirmajā gadījumā ir atbildēts par regulāru pārvietošanos ikdienā, bet otrajā – par atsevišķiem gadījumiem/maršrutiem.

4.8.12. tabula

Velosipēda izmantotāji (vecuma grupās), %

Vecums, gadi	Izmanto	Dažreiz izmanto	Neizmanto	Respondentu skaits
Līdz 20 gadiem	26,2	33,1	40,7	130
20 – 29	30,4	35,7	33,9	112
30 – 39	34,0	40,0	26,0	50
40 – 49	30,7	32,7	36,6	52
50 – 59	18,5	59,3	22,2	27
60 +	43,7	37,5	18,8	16
Vidēji	29,2	36,7	34,1	387

Visaktīvāk ar velosipēdu pārvietojas Vecleipājas un Dienvidrietumu rajona respondenti (tabula), bet mazāka piekrišana tam tiek izrādīta Ezerkrstā, Karostā/Tosmārē, arī Zaļajā birzī un Laumas rajonā (4.8.13.tabula).

4.8. 13. tabula

Velosipēda kā pārvietošanās līdzekļa izmantotāji mikrorajonos, %

Mikrorajoni	Izmanto	Dažreiz izmanto	Neizmanto	Respondentu skaits
Vecleipāja	43,0	34,7	22,3	72
Jaunleipāja	22,5	43,0	34,5	40
Zaļā birzs	28,2	37,3	38,5	39
Dienvidrietumu rajons	30,3	44,7	25,0	76
Karosta/Tosmare	20,0	34,3	45,7	35
Ezerkrasts	14,0	36,0	50,0	50
Laumas rajons	33,3	29,3	37,4	75
Vidēji	29,2	36,7	34,1	387

Velosipēdu neizmantošanas iemesli ir vairāki (4.8.14.tabula) – *nav ceļiņu, nav droši, pārāk lēni, nav nepieciešams* u.c. Visbiežāk minētie: *nav ierīkoti velosipēdistu ceļiņi* (8,8 %) un *nav ērti* (7,3 %).

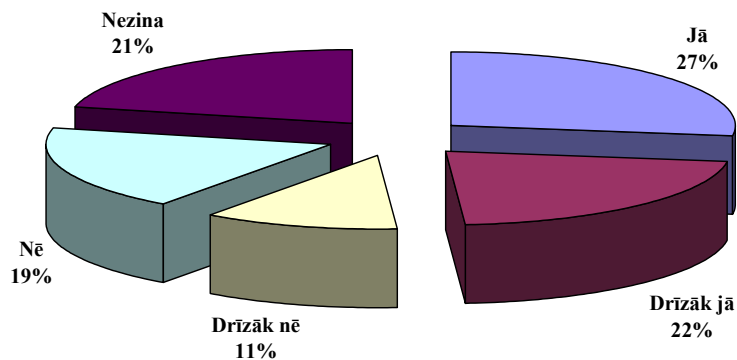
4.8.14. tabula

Respondentu nosauktie iemesli, kāpēc viņi pilsētā nepārvietojas ar velosipēdu

Iemesli	Respondentu skaits	%
Rīcībā ir bērnu velosipēds	4	1,5
Velosipēds tiek izmantots sportošanai	3	1,1
Nav ierīkoti velosipēdistu ceļiņi	24	8,8
Pārāk lēns pārvietošanās veids	9	3,3
Nav nepieciešamība braukt pa pilsētu ar velosipēdu	14	5,1
Velosipēds ir saplīsis	5	1,8
Nav ērti	16	7,3
Nav kur novietot	6	2,2
Nav droši	22	8,1
Velosipēds tiek izmantots atpūtai	9	3,3
Nav nokārtotas tiesības		
Ziemā un rudenī ir pārāk auksts	5	1,8
Dzīvoju pārāk tālu no centra, lai brauktu ar velosipēdu	6	2,2
Esmu cilvēks gados	3	1,1
Kad ir skaists laiks, tad izmantoju	1	0,4
Nav komentēts	142	52,0
Kopā	273	100,0

Uzlabojoties apstākļiem, aptuveni puse respondentu pārvietotos pilsētā ar velosipēdu (29.zīmējums), un piektā daļa vēl skaidri nezina.

**Respondentu sadalījums pēc gatavības izmantot velosipēdu
kā pārvietošanās līdzekli, %**

29. zīmējums

Visretāk par to līdz šim domājuši Zaļās birzs, Jaunliepājas un Karostas/Tosmares iedzīvotāji, salīdzinoši atsaucīgākie mīt Vecliepājā, Dienvidrietumu rajonā un Ezerkrastā (4.8.15.tabula).

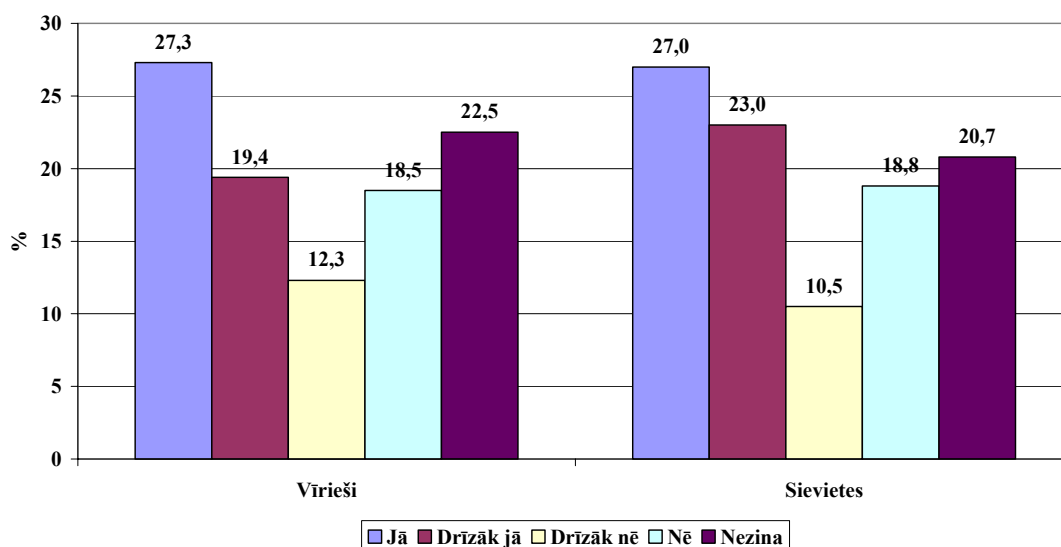
4.8.15. tabula

**Mikrorajonos dzīvojošo respondentu gatavība izmantot velosipēdu kā
pārvietošanās līdzekli pilsētā, %**

Mikrorajoni	Izmantotu	Drīzāk izmantotu	Drīzāk neizmantotu	Neizmantotu	Nav domājuši par to	Respondentu skaits
Vecliepāja	45,5	22,7	8,2	8,2	15,4	110
Jaunliepāja	12,9	24,7	15,3	21,2	25,9	85
Zaļā birzs	17,8	17,8	16,4	20,5	27,5	73
Dienvidrietumu rajons	34,0	22,3	12,6	12,6	18,5	103
Karosta/Tosmare	22,9	15,7	8,6	27,1	25,7	70
Ezerkrasts	23,9	27,3	10,2	17,0	21,6	88
Laumas rajons	25,3	20,5	8,9	25,4	19,9	146
Vidēji	27,1	21,8	11,1	18,7	21,3	675

Vīrieši un sievietes uzrāda vienādu potenciālo gatavību pārvietoties ar velosipēdu (30. zīmējums), šo nostāju vairāk ietekmē vecums (4.8.16.tabula): šādam transporta veidam priekšroku dotu pārsvarā jaunie. Pieaugot vecumam, iespējamo riteņbraukšanas piekritēju īpatsvars nepārtraukti samazinās: jaunībā, līdz 20 gadiem tas ir 56,7 %, 40 – 49 gadu vecumā 41,8 %, un pēc 60 gadiem vairs tikai 29,3 %. Pensionāri tam ir gatavi gandrīz divas reizes retāk nekā jaunieši.

Vīriešu un sieviešu gatavība izmantot velosipēdu kā pārvietošanās līdzekli, %

30. zīmējums

4.8.16. tabula

Respondentu gatavība izmantot velosipēdu kā pārvietošanās līdzekli pilsētā, %

Vecums, gadi	Izmantotu	Drīzāk izmantotu	Drīzāk neizmantotu	Neizmantotu	Nav domājuši par to	Respondentu skaits
Līdz 20	30,3	26,4	11,8	16,3	15,2	178
20 – 29	29,1	24,3	12,2	14,3	20,1	189
30 – 39	24,2	26,3	13,1	14,1	22,3	99
40 – 49	25,3	16,5	12,1	18,7	27,4	91
50 – 59	26,7	11,7	8,3	23,3	30,0	60
60 +	19,0	10,3	3,4	43,1	24,2	58
Vidēji	27,1	21,8	11,1	18,7	21,3	675

Domu par velosipēdu kā pārvietošanās līdzekli pilsētā arī ienākumi ietekmē mazāk nekā vecums (4.8.17. tabula): visvairāk piekritēju ir grupā ar ienākumiem no 51 līdz 100 latiem uz vienu ģimenes locekli (50,4 %), vismazāk – ar ienākumiem no 151 līdz 200 latiem (35,2 %), bet no visnodrošinātākajiem velosipēdus izmantotu jau vairāk – 44,4 %.

4.8.17. tabula

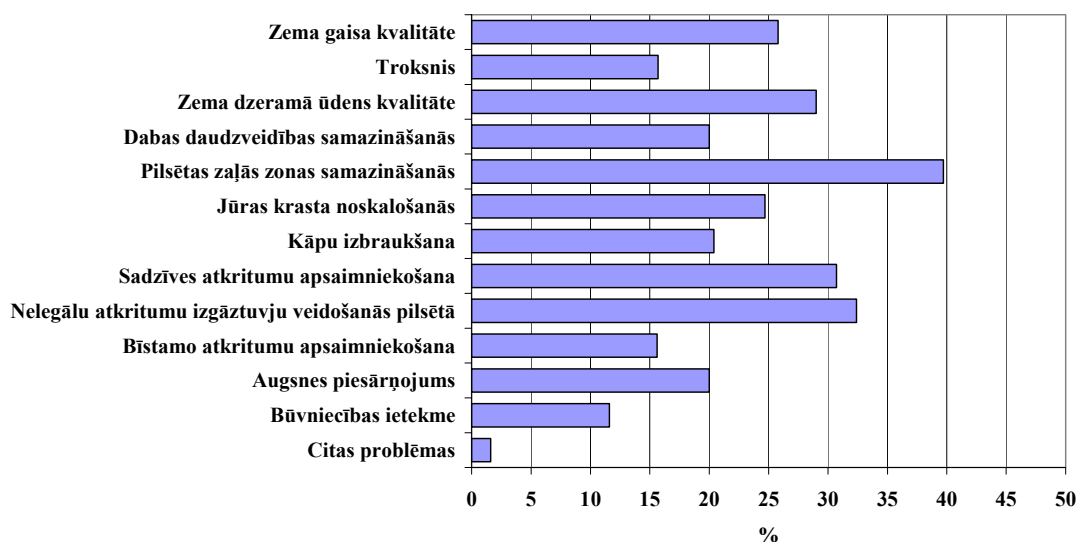
Dažāda pārticības līmeņa respondentu gatavība izmantot velosipēdu kā pārvietošanās līdzekli pilsētā, %

Ienākumi uz vienu ģimenes locekli, Ls mēnesī	Izmantotu	Drīzāk izmantotu	Drīzāk neizmantotu	Neizmantotu	Nav domājuši par to	Respondentu skaits
Līdz 50	18,6	23,3	7,0	20,9	30,2	43
51 – 100	26,4	24,0	7,2	24,0	18,4	125
101 – 150	25,2	20,0	11,9	20,0	22,9	210
151 – 200	32,4	21,8	11,6	13,8	20,4	225
201 un vairāk	22,2	22,2	16,8	19,4	19,4	72
Vidēji	27,1	21,8	11,1	18,7	21,3	675

4.9. Vides problēmas Liepājā

Liepājnieki ir nosaukuši vairākas aktuāli risināmas vides problēmas, bet to vidū nav nevienas, kuru būtu nosaukuši liels skaits respondentu: pilsētā galvenajos vilcienos vides sakārtošana notiek. Visnozīmīgākā pilsētniekiem liekas zaļās zonas samazināšanās (to atzīmējuši gandrīz 40%), nākamās nozīmīgākā ir – atkritumu apsaimniekošana, ieskaitot nelegālo atkritumu izgāztuvju veidošanos, un dzeramā ūdens kvalitāte, arī gaisa piesārņojums (31. zīmējums).

Liepājā risināmās vides problēmas
(respondentu īpatsvars, kuri nosaukuši konkrētas problēmas)

31. zīmējums

Skatījumu uz aktuālām vides problēmām ietekmē iedzīvotāju saskarsme ar dažādām to izpausmēm un izpratne par tām, līdz ar to atšķiras abu dzimumu, dažāda vecuma, nodarbinātības, pārticības līmeņa respondentu viedokļi (4.9.1. – 4.9.4. tabula). Atšķirības ietekmē arī dzīves vieta (4.9.5. tabula). Nosaukto problēmu var uzskatīt par aktuālu un risināmu, ja to ir norādījuši vairāk nekā 1/4 respondentu.

4.9.1.tabula

Sieviešu un vīriešu īpatsvars, kuri norādījuši risināmās problēmas, %

Risināmās problēmas	Vīrieši	Sievietes	Vidēji
Zema gaisa kvalitāte	27,3	25,0	25,8
Troksnis	16,7	15,2	15,7
Zemas kvalitātes dzeramais ūdens	24,2	31,5	29,0
Dabas daudzveidības samazināšanās	20,7	19,6	20,0
Pilsētas zaļās zonas samazināšanās	33,0	43,2	39,8
Jūras krasta noskalošanās	28,6	22,8	24,7
Kāpu izbraukāšana	20,7	20,3	20,4
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	30,0	31,0	30,7
Nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā	30,0	33,7	32,4
Bīstamo atkritumu apsaimniekošana	15,0	15,8	15,6
Augsnes piesārņojums	19,8	20,1	20,0
Būvniecības ietekme	14,5	10,0	11,6
Citas problēmas	3,5	0,7	1,6

Vīriešu un sieviešu viedokļi sakrīt attiecībā uz zaļās zonas samazināšanos pilsētā – tā visiem šķiet visaktuālākā problēma, vīrieši kā nākamās trīs (pēc pieminēšanas biežuma) nosaukuši: *sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, nelegālās atkritumu izgāztuves, jūras krasta noskalošana*, sievietēm nākamās aktuālākās vides problēmas šķiet *nelegālās atkritumu izgāztuves, neapmierinošā dzeramā ūdens kvalitāte, sadzīves atkritumu apsaimniekošana*. Virkni problēmu biežāk uzsvēruši vīrieši (*zema gaisa kvalitāte, troksnis, zemas kvalitātes dzeramais ūdens, kāpu izbraukāšana, dabas daudzveidības samazināšanās, jūras krasta noskalošanās, būvniecības ietekme*), bet atšķirības nav lielas. Tās izteiktākas ir attiecībā uz zaļās zonas samazināšanos pilsētā un dzeramā ūdens kvalitāti: no sievietēm pilsētas zaļās zonas samazināšanos kā problēmu uzskata 43,2 %, no vīriešiem – 33,0 %. Arī dzeramā ūdens neapmierinošo kvalitāti sievietes kā aktuālu problēmu atzīmējušas biežāk nekā vīrieši – attiecīgi 31,5 % un 24,2 %. Sievietes nedaudz vairāk nekā vīrieši satraucas par atkritumu apsaimniekošanu (4.9.1. tabula).

4.9.2.tabula

Respondentu īpatsvars vecuma grupās, kuri norādījuši risināmās problēmas, %

Risināmā problēma	Vecums, gadi						Vidēji
	līdz 20	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 +	
Zema gaisa kvalitāte	29,2	22,2	24,2	26,4	31,7	22,4	25,8
Troksnis	19,7	10,6	17,2	17,6	13,3	17,2	15,7
Zemas kvalitātes dzeramais ūdens	30,3	34,4	31,3	23,1	16,7	25,9	29,0
Dabas daudzveidības samazināšanās	16,9	21,7	20,2	21,1	23,3	15,5	20,0
Pilsētas zaļās zonas samazināšanās	35,4	36,0	42,9	51,6	40,0	41,4	39,8
Jūras krasta noskalošanās	21,3	29,6	21,2	34,1	16,7	19,0	24,7
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	27,0	36,0	26,3	30,8	36,7	25,9	30,7
Nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā	32,0	29,1	34,3	31,9	33,3	41,4	32,4
Bīstamo atkritumu apsaimniekošana	18,5	14,3	17,2	11,0	16,7	13,8	15,6
Augsnes piesārņojums	23,0	21,2	22,2	12,1	23,3	12,1	20,0
Būvniecības ietekme	10,1	12,7	11,1	9,9	15,0	12,1	11,6
Citas problēmas	0,6	2,6	1,0	1,1	1,7	3,4	1,6

Zaļās zonas samazināšanos pilsētā kā svarīgāko problēmu uztver visu vecumu liepājnieki, tās nozīmību īpaši uzsver respondenti pēc 30 gadiem (4.9.2. tabula), arī atkritumu apsaimniekošanu kā aktuālu problēmu atzīst respondenti visās vecuma grupās, pie kam līdz ar gadiem pieaug satraukums par nelegālajām atkritumu izgāztuvēm, kuras arī jaunieši uzskata par nozīmīgu problēmu. Dzeramā ūdens uzlabošanas nepieciešamība kā trešā svarīgākā problēma aktuāla šķiet gados jaunākiem iedzīvotājiem; pēc 40 gadu vecuma liepājnieki satraucas par jūras krasta noskalošanu, vēl lielākā vecumā – par gaisa kvalitāti, arī par dzeramo ūdeni.

4.9.3.tabula

Respondentu īpatsvars ienākumu grupās, kuri norādījuši risināmās problēmas, %

Risināmās problēmas	Ienākumi, Ls./mēnesī uz 1 mājsaimniecības locekli					Vidēji
	līdz 50	51 – 100	101 – 150	151 – 200	201 un vairāk	
Zema gaisa kvalitāte	20,9	28,8	21,0	32,9	15,3	25,8
Troksnis	27,9	16,8	15,7	15,6	6,9	15,7
Zemas kvalitātes dzeramais ūdens	30,2	20,8	34,3	29,3	26,4	29,0
Dabas daudzveidības samazināšanās	18,6	22,4	19,0	17,3	27,8	20,0
Pilsētas zaļās zonas samazināšanās	30,2	40,8	44,3	37,9	36,1	39,8
Jūras krasta noskalošanās	25,6	16,0	20,5	32,0	29,2	24,7
Kāpu izbraukāšana	20,9	24,0	21,4	20,0	12,5	20,4
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	23,3	32,8	28,1	33,3	30,6	30,7
Nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā	30,2	32,8	32,4	32,0	34,7	32,4
Bīstamo atkritumu apsaimniekošana	30,2	12,8	15,2	14,2	16,7	15,6
Augsnes piesārņojums	25,6	22,4	21,0	17,3	18,1	20,0
Būvniecības ietekme	14,0	10,4	11,9	12,0	9,7	11,6
Citas problēmas	-	0,8	1,9	0,9	5,6	1,6

Ienākumu apjoms neietekmē respondentu domas par aktuālākajām problēmām – zaļās zonas samazināšanās un atkritumu apsaimniekošana ir svarīgas visiem, tikai nedaudz mainās konkrētu problēmu atzīmējušo īpatsvars: grupā ar viszemākajiem ienākumiem vienlīdz bieži pieminēta zaļās zonas samazināšanās pilsētā, neapmierinoša dzeramā ūdens kvalitāte, nelegālās atkritumu izgāztuves, bīstamo atkritumu apsaimniekošana (30,2 %). Palielinoties ienākumiem pieaug satraukums par zaļo zonu, arī par nelegālajām atkritumu izgāztuvēm, sarūk – par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu (4.9.4. tabula). Jūras krasta noskalošana satrauc gandrīz 1/3 respondentu ar ienākumiem no 151 līdz 200 latiem mēnesī uz vienu ģimenes locekli.

4.9.4.tabula

Respondentu īpatsvars nodarbošanās grupās, kuri norādījuši risināmās problēmas, %

	Nodarbošanās							
	darba ņēmēji	uzņēmē- mēji	pašnodarbi- -nātie	pensi- onāri	bezdarb- nieki	studē/ mācās	māj- saimnieces	strādā un studē
Zema gaisa kvalitāte	27,9	21,1	7,4	10,0	26,3	25,1	27,8	33,3
Troksnis	12,8	10,5	18,5	20,7	15,8	19,0	11,1	17,5
Zemas kvalitātes dzeramais ūdens	28,5	26,3	40,7	27,6	31,6	29,6	22,2	28,1
Dabas daudzveidības samazināšanās	18,1	26,3	29,6	17,2	21,1	20,1	38,9	19,3
Pilsētas zaļās zonas samazināšanās	43,0	21,1	34,6	43,1	31,6	36,9	50,0	36,8
Jūras krasta noskalošanās	29,5	26,3	22,2	17,2	21,1	21,8	16,7	21,1
Kāpu izbraukāšana	18,5	10,5	22,2	20,7	5,3	25,7	22,2	21,1
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	33,6	36,8	22,2	22,4	42,1	28,5	27,8	29,8
Nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā	29,9	26,3	55,6	41,4	26,3	27,9	33,3	43,9
Bīstamo atkritumu apsaimniekošana	15,4	15,8	7,4	17,2	26,3	15,6	16,7	14,0
Augsnes piesārņojums	17,4	42,1	14,8	12,1	26,3	22,9	27,8	22,8
Būvniecības ietekme	13,1	5,3	11,1	13,8	10,5	11,2	-	8,8
Citas problēmas	1,7	10,5	3,7	1,7	-	1,1	-	-

Zaļās zonas samazināšanos kā problēmu biežāk nekā pārējie ir nosaukuši darba ņēmēji (43,0%), pensionāri (43,1%) un mājsaimnieces (50%), arī pārējiem tā ir biežāk pieminētā problēma (4.9.4.tabula), izņemot uzņēmējus (21,1%), kuri vēlās augsnes piesārņojuma problēmas risinājumu (42,1%). Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu kā risināmu problēmu uzsvēruši darba ņēmēji (33,6%), uzņēmēji (36,8%), bezdarbnieki (42,1%); nelegālo atkritumu izgāztuvju veidošanos pārtraukšanu sevišķi gaida pašnodarbinātie (55,6%), pensionāri (41,4%) un tie,

kuri strādā un arī studē (43,9%). Dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanu gaida pašnodarbinātie (40,7%) un bezdarbnieki (31,6%).

4.9.5.tabula

Respondentu īpatsvars mikrorajonos, kuri norādījuši risināmās problēmas, %

Risināmās problēmas	Mikrorajoni						
	Vecliepāja	Jaunliepāja	Zaļā birzs	Dienvidrietumu rajons	Karosta/Tosmare	Ezerkrasts	Laumas rajons
Zema gaisa kvalitāte	25,5	21,2	23,3	37,9	25,7	23,9	22,6
Troksnis	16,4	20,0	16,4	20,4	14,3	12,5	11,6
Zemas kvalitātes dzeramais ūdens	33,6	20,0	32,9	25,2	25,7	37,5	28,1
Dabas daudzveidības samazināšanās	11,8	23,5	17,8	16,5	27,1	14,8	27,4
Pilsētas zaļās zonas samazināšanās	40,0	34,5	27,4	41,7	41,4	39,8	46,6
Jūras krasta noskalošanās	30,0	24,7	28,8	16,5	27,1	29,5	20,5
Kāpu izbraukāšana	29,1	21,2	21,9	19,4	24,3	11,4	17,1
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	22,7	21,2	31,5	31,1	37,1	40,9	32,2
Nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā	30,0	34,1	21,9	38,8	22,9	30,7	39,7
Bīstamo atkritumu apsaimniekošana	15,5	11,8	31,5	16,5	10,0	19,3	9,6
Augsnes piesāļojums	11,8	34,1	20,5	19,4	18,6	26,1	15,1
Būvniecības ietekme	17,3	12,9	13,7	11,7	11,4	4,5	9,6
Citas problēmas	2,7	2,4	-	2,9	-	2,3	0,7

Katrā no mikrorajoniem respondenti ir akcentējuši dažādas risināmās problēmas, bet ir vairākas, kuras skar visus rajonus: **zaļās zonas samazināšanās un atkritumu apsaimniekošana.**

Vecliepājas iedzīvotāji nosaukuši pilsētas zaļās zonas samazināšanos (40,0%), zemas kvalitātes dzeramo ūdeni (33,6 %), jūras krasta noskalošanu un

nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanos pilsētā (30,0 %), zemu gaisa kvalitāti (25,5%).

Jaunliepājā – pilsētas zaļās zonas samazināšanās (34,5%), nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā (34,1%), augsnes piesārņojums (34,1%).

Zalā birzs – zemas kvalitātes dzeramais ūdens (32,9%), sadzīves atkritumu apsaimniekošana (31,5%), bīstamo atkritumu apsaimniekošana (31,5%), jūras krasta noskalošanās (28,8%), pilsētas zaļās zonas samazināšanās (27,4%).

Dienvidrietumu rajons – pilsētas zaļās zonas samazināšanās (41,7%), nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā (38,8%), zema gaisa kvalitāte (37,9%), sadzīves atkritumu apsaimniekošana (31,1%), zemas kvalitātes dzeramais ūdens (25,2%).

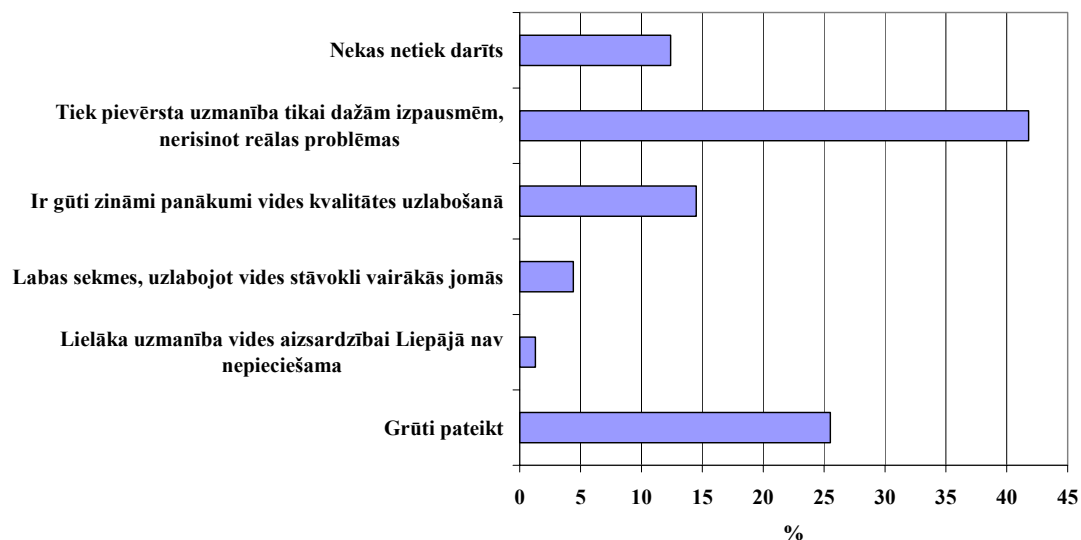
Karosta/Tosmare – pilsētas zaļās zonas samazināšanās (41,4%), sadzīves atkritumu apsaimniekošana (37,1%), jūras krasta noskalošana (27,1%), zema gaisa kvalitāte (25,7%), zemas kvalitātes dzeramais ūdens (25,7%).

Ezerkrasts – sadzīves atkritumu apsaimniekošana (40,9%), zemas kvalitātes dzeramais ūdens (37,5%), pilsētas zaļās zonas samazināšanās (39,8%), jūras krasta noskalošana (29,5 %).

Laumas rajons – pilsētas zaļās zonas samazināšanās (46,6%), nelegālu atkritumu izgāztuvju veidošanās pilsētā (39,7%), sadzīves atkritumu apsaimniekošana (32,2%), dabas daudzveidības samazināšanās (27,4%).

Sešos gadījumos liepājnieki ir precizējuši, tieši kāpēc kāda būvniecība ir uzskatāma par nozīmīgu vides problēmu: *troksnis, putekļi, zaļās zonas apbūvēšana, osta, dzīvojamo māju būvniecība, multihalles celtniecība*, tomēr trijos no tiem ir nosaukti būvniecības objekti, nenorādot to negatīvo ietekmi uz vidi. Arī par citām, iepriekš nedefinētām vides problēmām respondenti nav norādījuši problēmas, bet tikai atzīmējuši vēlamo: *labiekārtot skvērus, labiekārtot visu* – tas, visticamāk atspoguļo viedokli par pilsētas un tās zaļās zonas zemo labiekārtojuma pakāpi respondentu skatījumā, bet šādi izteikumi bija tikai divi.

**Respondentu sadalījums pēc vides aizsardzības pasākumu efektivitātes
vērtējuma, %**

32.zīmējums

Liepājnieki diezgan kritiski vērtē veikto vides aizsardzības pasākumu efektivitāti (32.zīmējums) – vairāk nekā 40 % ir pārliecināti, ka reālas problēmas netiek risinātas, resp. šīs tas tiek pielabots, neskarot problēmas cēloņus. Ceturtā daļa šo aspektu nav varējuši izvērtēt, un tādu, kuri uzskata, ka ir gūti zināmi panākumi, ir tikai nedaudz vairāk nekā to, kuri uzskata, ka nekā netiek darīts: dominē skeptisks vērtējums, pie kam neatkarīgi no informētības līmeņa par vides aizsardzības jautājumiem (4.9.6. tabula).

4.9.6.tabula

Vides pasākumu efektivitātes vērtējums saistībā ar informētību par vides aizsardzības jautājumiem, respondentu sadalījums %

Pasākumu efektivitātes vērtējums	Informētība				Respondentu skaits
	pietiekama	drīzāk pietiekama	drīzāk nepietiekama	nepietiekama	
Nekas netiek darīts	7,8	13,9	9,7	19,4	84
Tiek pievērsta uzmanība tikai dažām izpausmes, nerisīnot reālas problēmas	44,2	36,8	45,8	36,8	282
Ir gūti zināmi panākumi vides kvalitātes uzlabošanā	14,3	18,8	15,5	8,3	98
Labas sekmes, uzlabojot vides stāvokli vairākās jomās	7,8	5,6	3,9	2,8	30
Lielāka uzmanība vides aizsardzībai Liepājā nav nepieciešama	2,6	1,4	0,6	2,1	9
Grūti pateikt	23,3	23,5	24,5	30,6	172
Kopā	100,0	100,0	100,0	100,0	675

Jo augstāks respondentu informētības līmenis, jo biežāk viņi vides aizsardzības pasākumu efektivitāti vērtē pozitīvi. Respondentiem ar zemāku informētības līmeni ir salīdzinoši grūtāk izvērtēt pasākumu efektivitāti, un viņi arī biežāk nekā citi ir izteikuši galēji kritisku vērtējumu („*nekas netiek darīts*”).

52 respondenti komentējuši vides pasākumu efektivitāti, ir daudz vispārīgu spriedumu, un pozitīvi izteikumi tomēr ir mazākumā (4.9.7.tabula).

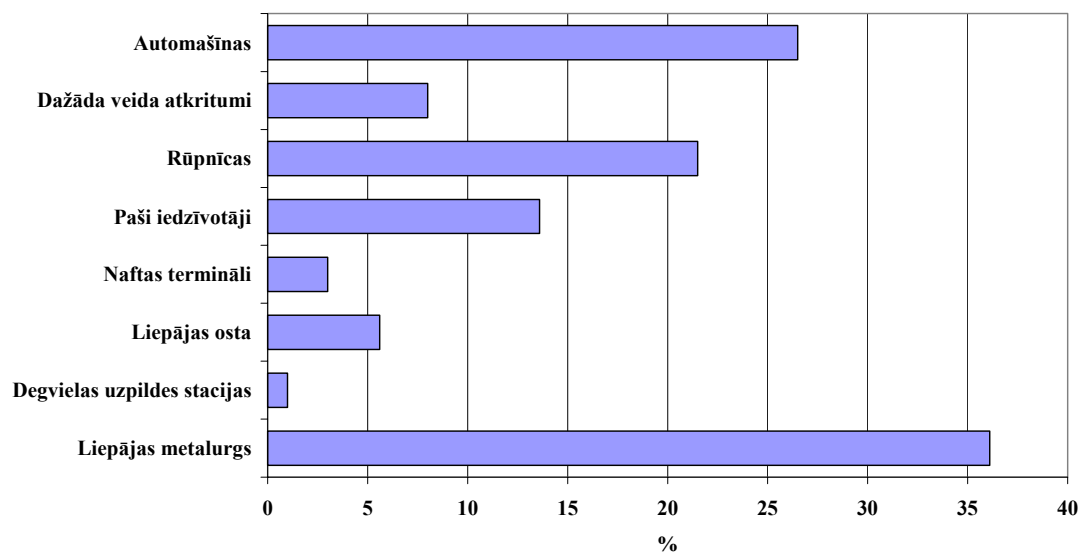
4.9.7.tabula

Liepājnieku komentāri par vides pasākumu efektivitāti, respondentu skaits

Komentāri	Respondentu skaits
Ir grūti ko uzlabot, ja paši cilvēki piesārņo vidi	4
Neesmu informēts	8
Ir teritorijas, kuras nemaz netiek apsaimniekotas	3
Ne visur ir salaboti trotuāri	3
Uzlabojumi vērojami tikai pilsētas centrā	8
Pilsēta tiek slikti remontēta	1
Nav realizēti būtiski pasākumi vides aizsardzībai	4
Nav redzams progress	1
Risina tādas problēmas, kuras nav vajadzīgas	1
Ir vēl daudzas neatrisinātas problēmas pilsētā	2
Viss ir kārtībā	1
Problēmas tiek novērstas tad, kad rodas bīstamas situācijas	1
Jāturpina iesāktais	2
Nav novēroti nekādi īpaši pasākumi, saistīti ar vidi	1
Tikai uz svētkiem pilsētu labo un uzkopj	1
Ir sakopti parki	1
Nepieciešams vairāk informēt iedzīvotājus par vides jautājumiem	4
Slinko	1
Nepievērš tam uzmanību	1
Netiek darīts nekas, lai mazinātu troksni pilsētā	1
Neesmu iedziļinājusies šajos jautājumos	1
Ir daudzas nepabeigtas celtnes	1
Pilsēta vizuāli kļūst pievilcīgāka	1

Vairāk nekā 1/3 respondentu par lielāko pilsētas vides piesārņotāju uzskata Liepājas Metalurgu, nākamais ir automašīnas, kā trešais nosaukts – rūpnīcas (33.zīmējums), kuru vidū, iespējams, arī ir ierindots Sarkanais Metalurģs. Šie viedokļi nedaudz atšķiras pa mikrorajoniem – par Liepājas Metalurgu vairāk satraucas Jaunliepājā (52,9 %) un Dienvidrietumu rajonā (43,7 %), par automašīnām un rūpnīcām Laumas rajonā (37,0 % un 82,2 %), bet Zaļajā birzī 1/5 uzskata, ka lielākais vides piesārņotājs ir paši cilvēki (4.9.8.tabula).

Lielākie vides piesārņojuma avoti
(respondentu īpatsvars, kuri nosaukuši piesārņojuma avotus)

33. zīmējums

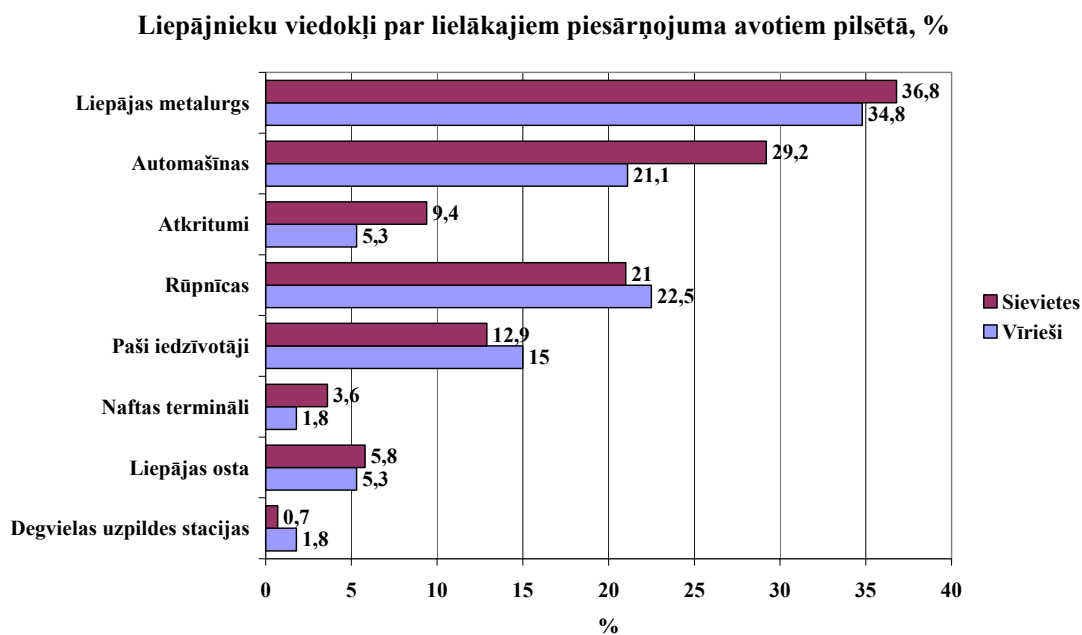
4.9.8. tabula

Mikrorajonu iedzīvotāju atzīmētie vides piesārņojuma avoti, %

Mikrorajoni	Piesārņojuma avoti							
	Liepājas Metalurģis	auto- mašīnas	dažāda veida atkritumi	rūp- nīcas	paši iedzīvotāji	naftas termināli	Liepājas osta	degvielas uzpildes stacijas
Vecliepāja	35,5	22,7	8,2	25,5	14,5	3,6	5,5	0,9
Jaunliepāja	52,9	16,5	1,2	32,9	11,8	1,2	11,8	-
Zaļā birzs	15,1	23,3	8,2	20,5	20,5	-	-	1,4
Dienvidrietumu rajons	43,7	29,1	11,7	12,6	7,8	1,0	2,9	-
Karosta/ Tosmare	28,6	21,4	4,3	27,1	11,4	5,7	4,3	-
Ezerkrasts	33,0	27,3	12,5	18,2	14,8	1,1	4,5	
Laumas rajons	37,7	37,0	8,2	82,2	15,1	6,2	8,2	3,4
Vidēji	36,1	26,5	8,0	21,5	13,6	3,0	5,6	1,0

Par Liepājas vides piesārņotājiem vīriešu un sieviešu domas sakrīt: galvenais ir Liepājas Metalurģs, tam seko automašīnas un rūpnīcas, tad – pārējie (34.zīmējums). Arī vecuma grupās, pēc nodarbinātības un ienākumiem šajā ziņā nekādu atšķirību nav.

Gandrīz visus nosauktos piesārņojuma avotus sievietes ir atzīmējušas biežāk nekā vīrieši, tikai rūpnīcu, iedzīvotāju un degvielas uzpildes staciju vērtējumā vīrieši ir bijuši skeptiskāk noskaņoti.

34. zīmējums

Liepājas Metalurģu kā lielāko piesārņojuma avotu biežāk vērtē strādājošie: darba ņēmēji, uzņēmēji, pašnodarbinātie; par automašīnām tā biežāk domā pensionāri un mājsaimnieces, rūpnīcas kā piesārņojuma avotus pārsvarā nosauc bezdarbnieki un uzņēmēji (4.9.9.tabula).

4.9.9. tabula

Vides piesārņojuma avotus atzīmējušie respondenti nodarbinātības grupās, %

Nodarbo šanās	Piesārņojuma avoti							
	Liepājas Metalurģis	auto- mašīnas	dažāda veida atkritumi	rūpnīcas	paši iedzīvotāji	naftas termināli	Liepājas osta	degvielas uzpildes stacijas
Darba ņēmēji	45,0	25,8	7,4	22,5	9,4	4,4	6,4	1,2
Uzņēmēji	47,4	15,8	5,3	31,6	5,3	-	-	-
Pašno- darbi- nātie	48,1	15,8	3,7	18,5	22,2	-	7,4	3,7
Pensionāri	34,5	41,4	5,2	12,1	15,5	6,9	8,6	-
Bezdarb- nieki	21,1	26,3	5,3	31,6	15,7	5,3	5,3	-
Studenti/ skolēni	22,9	22,9	8,4	20,1	17,9	1,1	5,0	-
Mājsaim- nieces	33,3	38,9	-	22,2	5,6	-	-	-
Strādā un studē/ mācās	29,8	9,8	19,3	24,6	21,1	-	3,5	1,8

Salīdzinot lielākos piesārņojuma avotus minējušo īpatsvaru vecuma grupās (4.9.9. tabula), redzams, ka Liepājas Metalurģis un citas rūpnīcas vairāk satrauc 30 – 39 gadu grupas pārstāvjus (38,1 % un 28,3 %), automašīnas – pensionārus (44,8 %), pašus iedzīvotājus kā būtisku piesārņojuma avotu biežāk piemin jaunieši (līdz 20 gadiem – 18,0 %) un personas pēc 60 gadiem (17,2 %).

4.9.10. tabula

Vides piesārņojuma avotus atzīmējušie respondenti vecuma grupās, %

Vecums, gadi	Piesārņojuma avoti							
	Liepājas Metalurģs	auto-mašīnas	dažāda veida atkritumi	rūpnīcas	paši iedzīvotāji	naftas termināli	Liepājas osta	Degvielas uzpildes stacijas
Līdz 20	27,4	21,3	9,0	22,5	18,0	1,7	4,5	0,6
20 – 29	38,1	25,9	12,7	21,2	16,4	1,1	4,2	1,6
30 – 39	51,5	17,2	4,0	28,3	6,1	3,0	3,0	0
40 – 49	42,9	33,0	5,5	18,7	8,8	6,6	11,0	2,2
50 – 59	30,0	31,7	1,7	20,0	8,3	3,3	6,7	1,7
60 +	34,5	44,8	6,9	13,8	17,2	6,9	8,6	-

Aptaujas rezultāti uzrāda sakarību – jo lielāki ienākumi ģimenē, jo biežāk tieši automašīnas tiek minētas kā lielākais piesārņojuma avots, attiecībā uz Liepājas Metalurģu šāda saistība ir mazāk izteikta (4.9.11.tabula).

4.9.11. tabula

Vides piesārņojuma avotus atzīmējušo respondentu īpatsvars, saistībā ar ienākumiem, %

Ienākumi, Ls/mēnesī uz vienu ģimenes locekli	Piesārņojuma avoti							
	Liepājas metalurģs	auto-mašīnas	dažāda veida atkritumi	rūpnīcas	paši iedzīvotāji	naftas termināli	Liepājas osta	degvielas uzpildes stacijas
Līdz 50	9,3	18,6	4,7	20,9	27,9	2,3	-	-
51 – 100	32,8	28,8	16,8	16,8	12,8	1,6	7,2	0,8
101 – 150	36,7	25,2	7,6	22,9	11,4	3,3	6,2	0,5
151 – 200	42,3	25,8	4,9	22,7	13,8	2,7	5,3	1,3
201 un vairāk	37,5	33,3	5,6	22,2	12,5	5,6	5,6	2,8

Liepājnieku attieksmē pret pilsētas vidi (viņu pašu subjektīvajā vērtējumā) dominē pasīvi pozitīva nostāja (4.9.12.tabula): 42,2 % respondentu atzīst, ka viņi ir videi draudzīgi, kamēr nav jāpiepūlas. Gandrīz trešā daļa ir atzīmējuši, ka videi draudzīgo attieksmi apstiprina vai nu darbos, vai ar finansiālu atbalstu. Aptuveni ceturtda daļa atzīst, ka nav iedomājušies par to, vai viņu rīcība negatīvi ietekmē vidi.

4.9.12.tabula

Respondentu sadalījums pēc attieksmes pret vidi, %

Attieksme	%	Respondentu skaits
Es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālus ieguldījumus vai fizisku piepūli	31,3	211
Es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr neprasa no manis papildus pūles	42,2	285
Es nekad neesmu iedomājies, vai mana darbība kaitē apkārtējai videi	23,4	158
Man ir vienalga, kas notiek ar apkārtējo vidi – tas uz mani neattiecas	3,1	21
Kopā	100,0	275

Attieksmē pret vidi nav vērojama izteikta saistība ar vecumu: visi pārsvarā uzskata sevi par videi draudzīgiem, kamēr nav jāpiepūlas, izņemot vecuma grupu 50 – 59 gadi, kad ir raksturīga izteiktāka aktīvi draudzīga attieksme (4.9.13.tabula). Par savu attieksmi pret vidi līdz šim nav domājuši vairāk nekā 1/5 respondentu, līdz 20 gadiem un 30 – 49 gadu vecumā – pat vairāk nekā ceturtda daļa. 20 – 29 gadu vecumā un pēc 60 gadiem vērojams vismazākais videi draudzīgo īpatsvars; desmitā daļa respondentu pēc 60 gadiem atzīst savu vienaldzību par to, kas notiek apkārtējā vidē.

4.9.13.tabula

Respondentu sadalījums pēc attieksmes pret vidi, saistībā ar vecumu, %

Vecums, gadi	Respondentu attieksme pret vidi				Respondentu skaits
	es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālus ieguldījumus vai fizisku piepūli	es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr neprasa no manis papildus pūles	es nekad neesmu iedomājies, vai mana darbība kaitē apkārtējai videi	man ir vienalga, kas notiek ar apkārtējo vidi – tas uz mani neattiecas	
Līdz 20	32,6	37,1	25,8	4,5	178
20 – 29	24,9	54,5	20,1	0,5	189
30 – 39	33,3	39,4	25,3	2,0	99
40 – 49	31,9	41,8	26,3	-	91
50 – 59	46,7	26,7	20,0	6,6	60
60 +	27,6	39,7	22,4	10,3	58
Vidēji	31,3	42,2	23,4	3,1	675

Savu aktīvo draudzību videi vienlīdz bieži apliecina respondenti ar augstiem un zemiem ienākumiem, tikai grupā ar ienākumiem Ls. 101 – 150 mēnesī uz vienu ģimenes locekli vērojams mazāks pret vidi aktīvi draudzīgi noskaņoto respondentu īpatsvars (4.9.14.tabula). Ienākumiem pieaugot, biežāk izskan viedoklis *es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr neprasa no manis papildus pūles*, viņi ļoti reti nav domājuši par savu attieksmi pret vidi (tikai 13,9 %), kamēr pārējo vidū nedomājušo ir pat vairāk nekā ceturtdaļa.

4.9.14.tabula

Respondentu sadalījums pēc attieksmes pret vidi, saistībā ar ienākumiem, %

Ienākumi, Ls/mēnesī uz vienu ģimenes locekli	Respondentu attieksme pret vidi				Respondentu skaits
	es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālu ieguldījumu vai fizisku piepūli	es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr neprasa no manis papildus pūles	es nekad neesmu iedomājies, vai mana darbība kaitē apkārtējai videi	man ir vienalga, kas notiek ar apkārtējo vidi – tas uz mani neattiecas	
Līdz 50	34,9	34,9	27,9	2,3	43
51 – 100	36,0	34,4	24,0	5,6	125
101 – 150	25,7	48,1	23,3	2,9	210
151 – 200	31,6	40,0	25,3	3,1	225
201 un vairāk	36,1	50,0	13,9	-	72
Vidēji	31,3	42,2	23,4	3,1	675

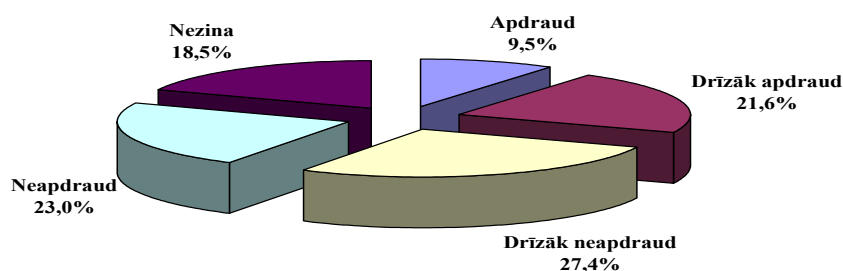
Visos Liepājas mikrorajonos iedzīvotāji uzskata sevi galvenokārt par videi draudzīgiem, kamēr nav jāpiepūlas (4.9.15.tabula), vienaldzīgo ir maz, izņemot Karostu/Tosmari (vienaldzīgo ir 12,9 %). Inerto – tādu, kuri atzīst, ka līdz šim nav domājuši par to, vai viņu rīcība videi ir vai nav kaitīga, visvairāk ir Jaunliepājā (34,1 %) un Karostā/Tosmarē (30,0 %). Nesavtīgi draudzīgi videi (*es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālus ieguldījumus vai fizisku piepūli*) pēc pašu domām vairāk ir sastopami Ezerkrastā, Laumas rajonā, Dienvidrietumu rajonā un Vecliepājā.

4.9.15.tabula

Respondentu sadalījums pēc attieksmes pret vidi, saistībā ar dzīves vietu, %

Mikrorajoni	Respondentu attieksme pret vidi				Respondentu skaits
	es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālu ieguldījumu vai fizisku piepūli	es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr neprasa no manis papildus pūles	es nekad neesmu iedomājies, vai mana darbība kaitē apkārtējai videi	man ir vienalga, kas notiek ar apkārtējo vidi – tas uz mani neattiecas	
Vecliepāja	30,9	41,8	26,4	0,9	110
Jaunliepāja	23,5	42,4	34,1	-	85
Zaļā birzs	28,8	41,1	24,7	5,4	73
Dienvidrietumu rajons	38,8	41,7	16,6	2,9	103
Karosta/ Tosmare	12,8	44,3	30,0	12,9	70
Ezerkrasts	37,5	39,8	20,5	2,2	88
Laumas rajons	37,0	43,8	17,8	1,4	146
Vidēji	31,3	42,2	23,4	3,1	675

Puse respondentu (50,4 %) nesaskata Liepājā draudus veselībai vides piesārņojuma dēļ (35.zīmējums), mazāk nekā 1/5 par to nezina, un 31,1 % ir pārliecināti, ka draudu nav.

Respondentu sadalījums pēc uzskatiem par Liepājas vides kvalitātes draudiem iedzīvotāju veselībai, %

35. zīmējums

No kopējās ainas izdalās Dienvidrietumu rajonā dzīvojošo respondentu uzskati par to, vai pilsētas vides kvalitāte apdraud iedzīvotāju veselību: tā domā 58,3 % (4.9.16.tabula). Pārējos rajonos vides ietekmes vērtējums ir pozitīvāks – no 42,9 % (Jaunliepājā) līdz 59,6 % (Laumas rajonā) respondentu vairāk vai mazāk ir pārliecināti, ka pilsētas vide veselību neapdraud. Vislielākā neskaidrība šajā ziņā ir Zaļās birzs iedzīvotājiem – 31,5 % atzīst, ka nezina vai par to nav domājuši. Savukārt Laumas un Dienvidrietumu rajona iedzīvotāju vidū nezinošo ir vismazāk – attiecīgi 8,7 % un 11,0 %.

4.9.16.tabula

Respondentu uzskati par vides draudiem veselībai, %

Mikrorajoni	Uzskati par pilsētas vides draudiem veselībai					Responde ntu skaits
	apdraud	daļēji apdraud	daļēji neapdr aud	neapdraud	nezina, nav par to domāts	
Vecliepāja	5,5	14,5	29,1	29,1	21,8	110
Jaunliepāja	4,7	20,0	34,1	19,8	22,4	85
Zaļā birzs	8,2	15,1	24,7	20,5	31,5	73
Dienvidrietumu rajons	17,5	40,8	22,3	10,7	8,7	103
Karosta/Tosmare	10,0	20,0	31,4	15,7	22,9	70
Ezerkrasts	8,0	21,6	33,0	17,0	20,4	88
Laumas rajons	11,0	18,5	21,8	37,7	11,0	146
Vidēji	9,5	21,6	27,4	23,0	18,5	675

Tikai 13 % ir centušies paskaidrot, kāpēc viņi domā, ka pilsētas vide ietekmē viņu veselību, un tieši kādi vides faktori ir vainojami (4.9.17.tabula). Visbiežāk ir norādīts, ka veselību ietekmē (vai ir aizdomas, ka varētu ietekmēt) piesārņotais gaiss. Kā vainīgie tiek nosaukti rūpniecības uzņēmumi, transports, arī putekļainās ielas, un tiek pieminēts, ka tas apgrūtina elpošanu.

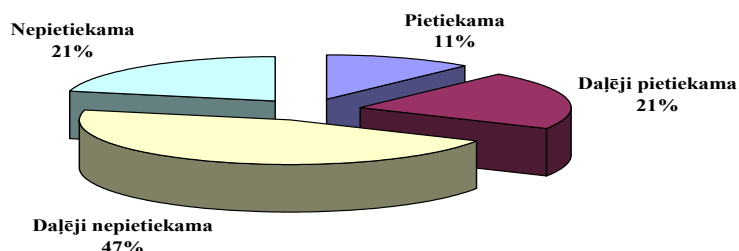
4.9.17.tabula

Respondentu komentāri par veselību apdraudošiem vides faktoriem

Komentāri	Respondentu īpatsvars, %
Tiek apgrūtināta elpošana	2,1
Atkritumu konteineri	0,4
Gaisu piesārņo rūpnīcu izmeši/atkritumi	2,4
Problēmas ar piesārņojumu neizjūtu	1,8
Novērojams atsevišķos rajonos	0,1
Vairāk tas skar bērnus	0,4
Putekļainas ielas siltajā sezonā, tās netiek laistītas	0,3
Lielāka iespēja saslimt ar elpošanas ceļu slimībām	1,0
Ceru, ka tas nav bīstami veselībai	0,3
Piesārņotais gaiss jebkurā gadījumā ietekmē veselības stāvokli	0,9
Brīžiem ir jūtama gaisā gāzes smaka	0,4
Biežas galvassāpes	0,3
Tiek elpots netīrais gaiss	1,3
Gaisa piesārņojums no transporta	0,4
Neuzskatu to par problēmu	0,4
Jo tīrāks gaiss, jo labāka pašsajūta	0,1
Neesmu informēts	0,1
Nav komentāru	87,0
Kopā	100,0
Respondentu skaits	675

Uzskatos par vides ietekmi uz veselību atspoguļojas atšķirīgie vides vērtējumi, izpratne par piesārņojuma avotiem, arī nepietiekamā informētība par vides aizsardzības jautājumiem (36.zīmējums).

**Respondentu sadalījums pēc informētības
par vides aizsardzības jautājumiem**

36. zīmējums

Savu informētību šajā aspektā tikai trešā daļa respondentu uzskata kā vairāk vai mazāk pietiekamu. Ievērojami atšķiras informētības vērtējums mikrorajonos – Vecliepājā, Dienvidrietumu rajonā, Karostā/Tosmarē un Ezerkrastā tas ir zemāks par vidējo, sevišķi Vecliepājā – tur tikai 9% savu informētību par vides jautājumiem uzskata par pietiekamu un 11% par drīzāk pietiekamu (4.9.18.tabula). Vislabākajās domās ir Zaļās birzs un Laumas rajona respondenti, kur pozitīvu vērtējumu savai informētībai devuši attiecīgi 52% un 44% respondentu.

4.9.18.tabula

Mikrorajonu iedzīvotāju informētība par vides aizsardzības jautājumiem, %

Mikrorajoni	Informētība				Respondentu skaits
	pietiekama	drīzāk pietiekama	drīzāk nepietiekama	nepietiekama	
Vecliepāja	9,1	10,9	55,5	24,5	110
Jaunliepāja	11,8	25,9	44,7	17,6	85
Zaļā birzs	23,3	24,7	35,6	16,4	73
Dienvidrietumu rajons	6,8	20,4	50,5	22,3	103
Karosta/Tos-mare	1,4	20,0	55,7	22,9	70
Ezerkrasts	9,1	19,3	48,9	22,7	88
Laumas rajons	16,4	27,4	34,9	21,3	146
Vidēji	11,4	21,3	45,9	21,4	675

Ar informētību par vides jautājumiem nedaudz saistās attieksme pret vidi: videi „aktīvi draudzīgie” (es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālus ieguldījumus vai fizisku piepūli) biežāk uzskata sevi par pietiekami informētiem (36,3%) nekā „pasīvi draudzīgie” (es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr tas neprasa no manis papildus pūles) – viņu vidū informētību kā pietiekamu vērtē 29,4%. Vienaldzīgo un par savu rīcību vidē nedomājušo informētības pakāpe sakrīt ar vidējo (4.9.19.tabula).

4.9.19.tabula

Attieksme pret vidi saistībā ar informētību par vides aizsardzības jautājumiem, respondentu sadalījums, %

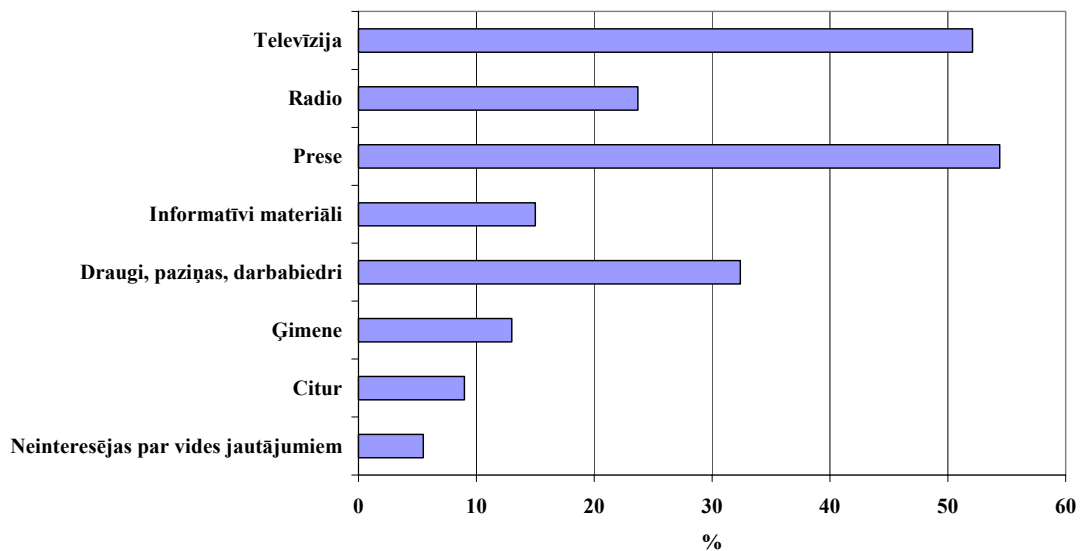
Attieksme	Informētība				Respondentu skaits
	pietiekama	drīzāk pietiekama	drīzāk nepietiekama	nepietiekama	
Es vienmēr esmu videi draudzīgs, kaut arī tas prasa (vai prasītu) no manis papildus materiālu ieguldījumu vai fizisku piepūli	15,2	21,3	44,1	19,4	211
Es esmu videi draudzīgs, bet tik ilgi, kamēr neprasa no manis papildus pūles	9,8	20,4	47,4	22,4	285
Es nekad neesmu iedomājies, vai mana darbība kaitē apkārtējai videi	8,0	23,4	48,1	19,5	158
Man ir vienalga, kas notiek ar apkārtējo vidi – tas uz mani neattiecas	14,3	10,0	28,6	38,1	21
Vidēji	11,4	21,3	45,9	21,4	675

Galvenie informācijas avoti par vides aizsardzības jautājumiem liepājniekiem ir prese un televīzija (37. 38.zīmējums): tos nosaukuši vairāk nekā puse respondentu. Liela nozīme ir sabiedrībai – informāciju saņem arī no

draugiem, darba biedriem, paziņām, tas nozīmē, ka šie jautājumi tiek pārrunāti. Nozīmīgs ir arī radio, bet tomēr tas atpaliek no iepriekš minētajiem avotiem.

Informācijas avoti par vides jautājumiem Liepājā

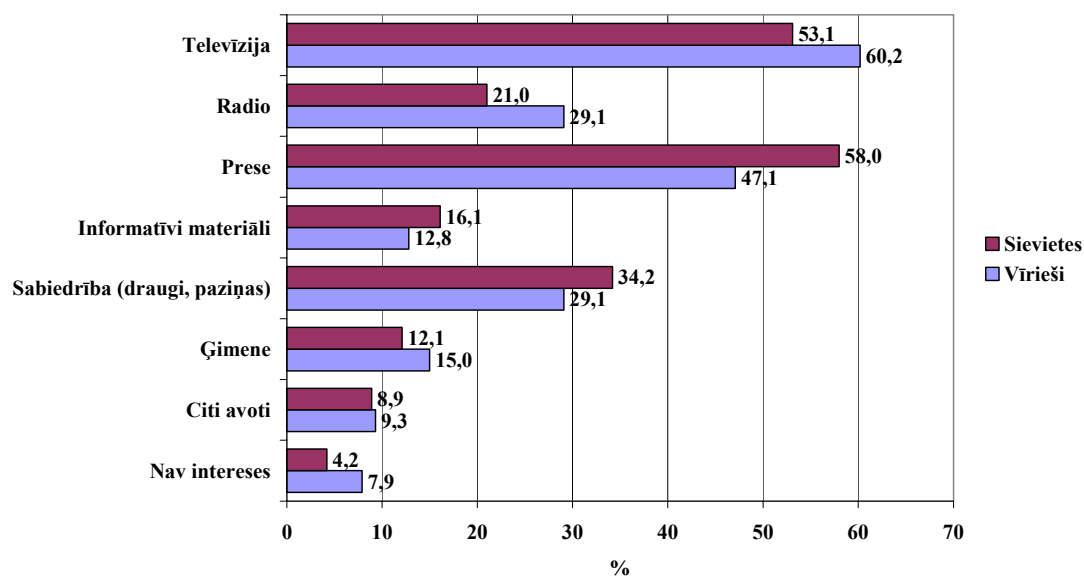
(respondentu īpatsvars, kuri nosaukuši konkrētu avotu)

37. zīmējums

Papildus zīmējumā konkretizētajiem informācijas avotiem respondenti nosaukuši vēl piecus: 32 gadījumos pieminēts *internets*, un pa vienam – *skolēnu dome, pasākumi, skola, lekcijas*.

Informācijas avotu izmantošana par vides jautājumiem

38. zīmējums

Salīdzinot informācijas ieguves avotus saistībā ar respondentu dzimumu, vecumu, nodarbošanos, ienākumiem un dzīves vietu (mikrorajonu), redzams, ka neatkarīgi no nosauktajām pazīmēm informāciju visi saņem galvenokārt no trim avotiem, tie ir: televīzija, prese, tuvākā sabiedrība.

4.9.20.tabula

Respondentu izmantotie informācijas avoti par vides jautājumiem, dažādās vecuma grupās, %

Vecums, gadi	Informācijas avoti							
	TV	radio	prese	informatīvi materiāli	sabiedrība	ģimene	citi avoti	nav intereses
Līdz 20	61,2	21,3	40,4	18,5	30,3	16,9	14,6	5,6
20 – 29	42,9	18,5	51,3	21,2	42,9	15,9	10,1	4,8
30 – 39	56,3	28,3	59,6	15,2	25,3	7,1	9,1	4,0
40 – 49	51,6	27,5	65,9	11,0	27,5	9,9	5,5	6,6
50 – 59	45,0	23,3	63,3	3,9	38,3	10,0	1,7	8,3
60 +	55,2	34,5	70,7	1,7	19,0	10,3	1,7	5,2

Gados jaunākie priekšroku dod televīzijai, salīdzinoši vecāki informāciju par vides aizsardzību iegūst preses izdevumos (4.9.20.tabula). Tas nosaka arī atšķirības informācijas avotu izvēlē saistībā ar nodarbošanos: studējošie pirmkārt izvēlās televīziju, uzņēmēji, darba ņēmēji, pensionāri – preses izdevumus (4.9.21.tabula).

4.9.21.tabula

Respondentu izmantotie informācijas avoti par vides jautājumiem, dažādās nodarbinātības grupās, %

Nodarbošanās	Informācijas avoti							
	TV	radio	prese	informatīvi materiāli	sabiedrība	ģimene	citi avoti	nav intereses
Darba ņēmēji	53,7	25,2	63,1	13,4	35,6	11,7	8,4	3,7
Uzņēmēji	36,8	21,1	47,4	10,5	15,8	15,8	5,3	10,5
Pašnodarbinātie	44,4	33,3	55,6	7,4	25,9	22,2	11,0	11,4
Pensionāri	53,4	34,5	63,8	1,7	22,4	10,3	3,4	5,2
Bezdarbnieki	31,6	26,3	21,1	15,8	26,3	10,5	5,3	10,5
Studenti/skolēni	57,5	18,4	45,3	20,1	33,0	17,9	10,1	5,0
Mājsaimnieces	44,4	5,6	50,0	22,8	16,7	-	11,1	16,7
Strādā un studē/mācās	43,9	22,8	42,1	22,8	40,4	7,0	15,8	7,0

Ne pārāk stingri izteikta, bet tomēr parādās izmantoto informācijas avotu saistība ar materiālās pārticības līmeni (4.9.22.tabula): pieaugot ienākumiem uz vienu ģimenes locekli līdz Ls. 200 mēnesī, palielinās preses izmantotāju īpatsvars, tur informāciju iegūst biežāk nekā televīzijā. Vēl pārtikušāki salīdzinoši bieži izmanto arī radio (bet ne tik bieži kā respondenti ar zemiem ienākumiem) un citus avotus, bet retāk – tuvākās sabiedrības(draugu, darba biedru, paziņu) sniegto informāciju.

4.9.22.tabula

Respondentu izmantotie informācijas avoti par vides jautājumiem (grupās ar dažādu ienākumu līmeni), %

Ienākumi, Ls/mēnesī uz vienu ģimenes locekli	Informācijas avoti							
	TV	radio	prese	informatīvi materiāli	sabiedrība	ģimene	citi avoti	nav intereses
Līdz 50	46,5	34,9	46,5	23,3	20,9	23,3	-	2,3
51 – 100	57,6	21,6	46,4	14,4	32,0	13,6	10,4	5,6
101 – 150	47,6	21,0	57,1	10,5	33,3	13,8	9,5	7,6
151 – 200	52,0	23,1	60,0	17,3	35,6	10,7	8,0	4,4
201 un vairāk	59,7	30,6	47,2	16,7	27,8	11,1	13,9	4,2

Presi kā galveno informācijas avotu minējuši Vecliepājas, Jaunliepājas, Dienvidrietumu un Karostas/Tosmares iedzīvotāji (tabula), bet televīzijai priekšroku devuši Zaļās birzs, laumas rajona un Ezerkrasta respondenti. Dienvidrietumu rajonā, arī Vecliepājā nozīmīga loma ir sarunās iegūtajai informācijai, Vecliepājā un Zaļajā birzī biežāk nekā citur izmanto radio (4.9.23. tabula).

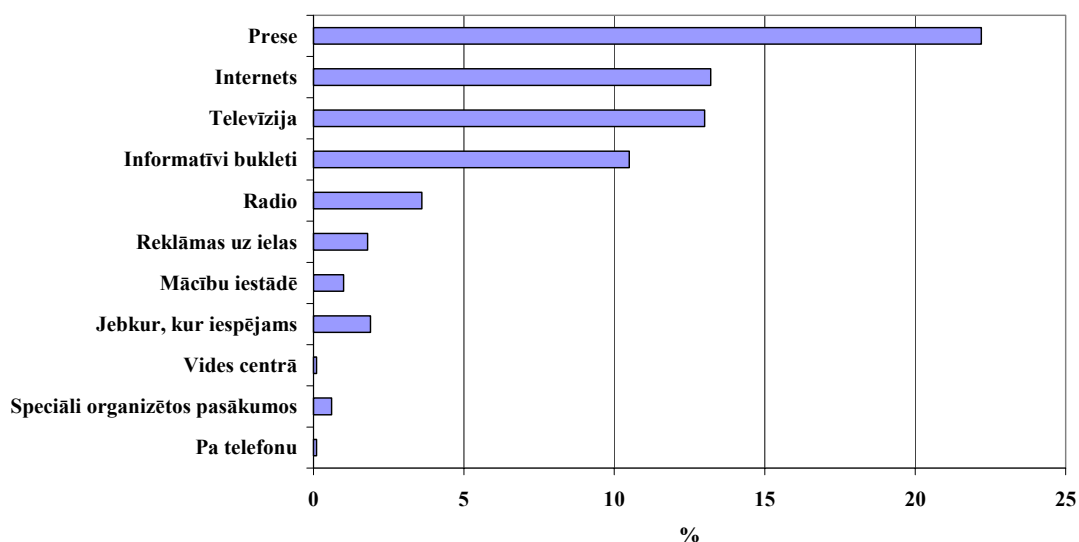
4.9.23.tabula

Mikrorajonu iedzīvotāju izmantotie informācijas avoti par vides jautājumiem, %

Mikrorajoni	Informācijas avoti							
	TV	radio	prese	informatīvi materiāli	sabiedrība	ģimene	citi avoti	nav intereses
Vecliepāja	52,7	30,0	59,1	13,6	40,9	11,8	8,2	3,6
Jaunliepāja	50,6	27,1	52,9	3,5	32,9	17,6	3,5	8,2
Zaļā birzs	49,3	30,1	39,7	11,0	27,4	20,5	2,7	6,8
Dienvidrietumu rajons	35,9	15,5	56,3	19,4	46,6	12,6	9,7	10,7
Karosta/ Tosmare	50,0	21,4	54,3	12,9	30,0	14,3	12,9	4,3
Ezerkrasts	58,0	21,6	55,7	23,9	31,8	9,1	10,2	3,4
Laumas rajons	63,0	21,9	56,8	17,1	19,9	9,6	13,0	2,7
Vidēji	52,1	23,7	54,4	15,0	32,4	13,0	9,0	5,5

Respondenti informāciju par vides jautājumiem vēlas saņemt nedaudz atšķirīgi nekā līdz šim – gan izvēloties pārsvarā jau ierastos avotus, tomēr par nozīmīgāko izvēloties nevis televīziju, bet preses izdevumus, un internetu uzsverot kā nedaudz nozīmīgāku salīdzinājumā ar televīziju. Ceturtajā vietā minēti informatīvi bukleti – retāk, nekā tie tika izmantoti līdz šim. Dažādus vēlamās informācijas avotus nosaukušo respondentu īpatsvars ir ievērojami zemāks nekā to, kuri jau līdz šim izmantojuši; acīm redzot tieši no jauna uzsvērtie varētu būt efektīvāki: prese, internets, arī TV. Gandrīz trešā daļa par vēlamākajiem informācijas avotiem nav izteikusies, kas norāda uz zemu sabiedrības interesi par vides jautājumiem pilsētā.

**Vēlamākie informācijas avoti par vides jautājumiem
(respondentu īpatsvars, kuri nosaukuši vēlamās avotus)**

39. zīmējums

Nedaudz vairāk nekā trešā daļa respondentu (38,2 %) ir atzīmējuši, kādi vides aizsardzības, uzturēšanas un uzlabošanas viņus interesē – jautājumus, uz kuriem viņi vēlas saņemt atbildes (4.9.24.tabula), pavisam 36 problēmas. Visvairāk rūp atkritumu šķirošana un apsaimniekošana, gaisa kvalitātes uzlabošana, dzeramā ūdens kvalitāte, dabas bagātību saglabāšana, ietvju sakārtošana, jūras ūdens tīrība.

4.9.24.tabula

**Liepājniekus interesējošie jautājumi
(respondentu īpatsvars, kuri vēlās saņemt atbildes uz jautājumiem par vidi, %)**

Interesējošie jautājumi	%	Respondentu skaits
Par Liepājas ezera tīrību, sakopšanu	1,3	9
Par gaisa kvalitāti ostas rajonā	0,9	6
Par dabas bagātību saglabāšanu un uzlabošanu pilsētā	1,5	10
Par atkritumu šķirošanu un apsaimniekošanu	6,4	43
Par velosipēdistu ceļiņu iekārtošanu	0,7	5
Par gaisa piesāņojumu/gaisa uzlabošanas iespējām	5,2	35
Vai būvniecības dēļ netiks iznīcināta zaļā zona	1,3	9
Par dzeramā ūdens kvalitāti un tā uzlabošanu	1,8	12
Par to, kādi vides uzlabojumi gaidāmi tuvākajā laikā	3,6	24
Kā novērst jūras krasta noskalošanu	0,9	6
Par jūras ūdens piesāņotības līmeni	1,8	12
Par jautājumiem, kas būtu jāzina visai sabiedrībai	1,9	13
Vēlētos no meteorologiem precīzākas laika prognozes	0,1	1
Par Čakstes laukuma labiekārtošanu	0,6	4
Kā samazināt automašīnu skaitu Liepājā	0,3	2
Par suņu pastaigu laukumu labiekārtošanu	0,9	6
Par vides uzlabojumiem Zaļās birzs rajonā	0,6	4
Par auto stāvvietām	0,4	3
Kas ir lielākie vides piesāņotāji pilsētā (uzņēmumi, firmas, rūpnīcas)	0,4	3
Par ceļu/ietvju labiekārtošanu un labošanu	1,5	10
Par soliņu labiekārtošanu centrā	0,6	4
Par auto apvedceļu izbūvi	0,1	1
Par pludmales sakopšanu	0,3	2
Par dzīvnieku patversmēm	0,1	1
Par pilsētas kanāla sakārtošanu	0,1	1
Par pilsētas mikrorajonu sakopšanu	1,2	8
Par automašīnu radīto piesāņojuma līmeni pilsētā	0,1	1
Vai ir idejas, kā iesaistīt cilvēkus vides jautājumu risināšanā	0,6	4
Par nelegālo atkritumu vietu kontrolēšana	0,4	3
Par vides uzlabojumiem Laumas mikrorajonā	0,4	3
Par kāpu aizsardzībai veicamajiem pasākumiem	0,3	2
Par kaitīgo vielu utilizācijas sekām	0,4	3
Kā pret vides piesāņotājiem cīnās Liepājas pilsētas Dome	0,6	4
Kā lai cīnās ar klaiņojošiem kaķiem, kuru ir tik daudz	0,3	2
Cik daudz līdzekļu tiek veltīts apkārtējās vides sakopšanai	0,1	1
Kā atvieglot māmiņu pārvietošanos ar ratiņiem sabiedriskajā transportā	0,1	1
Nav jautājumu	61,8	417

Interesējošie jautājumi saskan ar respondentu novērojumiem par vidi un priekšlikumiem tās uzlabošanai (4.9.25.tabula), interese saistās ar gaisa kvalitāti, atkritumu apsaimniekošanu, ietvju salabošanu, jūras ūdens tīrību, krasta noskalošanu, dzeramā ūdens kvalitāti, autotransporta problēmām. Visaktīvāk priekšlikumus ierosinājuši jaunieši no 20 līdz 30 gadiem un iedzīvotāji pēc 50 gadu vecuma – atpūtas zonu iekārtošana, ielu sakārtošana, sakopt dabas teritorijas, vides sakārtošanā iesaistīt iedzīvotājus, samazināt transporta kustību pilsētā.

Visaktīvāk vides uzlabošanas priekšlikumus izteikuši Vecleipājas, Laumas un Dienvidrietumu rajona iedzīvotāji (4.9.26.tabula), visinertākie bijuši respondenti no Zaļās birzs. Ir vairākas problēmas, par kurām priekšlikumi izteikti visos (vai gandrīz visos) mikrorajonos: *sakārtot ielas/ceļus; samazināt transporta kustību pilsētā; samazināt piesārņojumu no rūpnīcām, uzliekot aizsargfiltrus; cilvēkus aktīvāk iesaistīt ar vidi saistītu jautājumu risināšanā; rūpēties par dabas, mežu un piekrastes sakoptību; izveidot bērnu rotaļu laukumus; sodīt „gružotājus” ar sabiedriskiem darbiem; izvietot vairāk atkritumu urnu visā pilsētā; velosipēdu ceļu ierīkošana*. Ir arī visai nekonkrēti ierosinājumi: *vairāk darīt, mazāk runāt; vairāk uzmanības pievērst mikrorajoniem, ne tikai centram*. Ir arī atzinīgi vārdi: *lēmām ir redzams progress*.

4.9.25.tabula

Vides uzlabošanas priekšlikumus izteikušo respondentu īpatsvars vecuma grupās, %

Priekšlikumi	Vecums, gadi						Kopā
	līdz 20 gadiem	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 +	
Nav komentēts	70,2	51,3	58,6	58,2	55,0	50,0	58,5
Veikt Liepājas ezera sakārtošanu	0,6	1,1	-	-	-	1,7	0,6
Jaunu parku izveide	1,7	-	-	-	-	1,7	0,6
Cilvēkus aktīvāk iesaistīt ar vidi saistītu jautājumu risināšanā	2,2	4,2	2,0	1,1	5,0	3,4	3,0
Sakārtot ielas/ceļus	1,1	3,7	6,1	5,5	3,3	5,2	3,7
Izveidot jaunas atpūtas zonas	-	2,1	1,0	1,1	1,7	5,2	1,5
Izveidot organizāciju, kas nodarbotos ar vides jautājumu risināšanu	2,8	0,5	-	1,1	1,7	-	1,2
Rūpēties par dabas, mežu un piekrastes sakoptību	5,1	4,2	1,0	1,1	6,7	8,6	4,1
Izveidot bērnu rotaļu laukumus	-	1,6	3,0	6,6	3,3	1,7	2,2
Vairāk darīt, mazāk runāt	2,8	3,2	5,1	3,3	-	1,7	3,0
Vairāk uzmanības pievērst mikrorajoniem, ne tikai centram	0,6	1,1	2,0	3,3	6,7	1,7	1,9
Samazināt piesārņojumu no rūpnīcām, uzliekot aizsargfiltrus	1,1	1,6	-	3,3	1,7	-	1,3
Sodīt „gružotājus: ar sabiedriskiem darbiem	0,6	1,6	3,0	1,1	-	-	1,2
Izvietot vairāk atkritumu urnu visā pilsētā	2,8	3,7	3,0	3,3	3,3	1,7	3,1
Izveidot apvedceļu caurbraucošajam transportam	-	0,5	1,0	-	-	1,7	0,4
Velosipēdu ceļiņu ierīkošana	1,1	1,1	-	2,2	-	1,7	1,0
Vairāk līdzekļu veltīt teritoriju labiekārtošanai	0,6	1,1	3,0	-	-	1,7	1,0
Lēnām ir redzams progress	1,1	2,6	4,0	2,2	1,7	1,7	2,2
Soliņu labiekārtošana māju apkārtnē	2,2	0,5	-	-	1,7	1,7	1,0
Samazināt transporta kustību pilsētā	1,1	2,1	1,0	-	1,7	3,4	1,5
Nepieciešams sniegt vairāk informācijas par vides aktivitātēm	0,6	1,6	2,0	2,2	1,7	1,7	1,5
Dēļ straujās apbūves lielā mērā tiek ietekmēta zaļā zona	-	-	-	2,2	-	-	0,3
Neredzu vides uzlabojumus pilsētā	-	0,5	-	-	-	-	0,1
Nekas netiek darīts, problēmas tikai pieaug	-	0,5	-	-	-	-	0,1
Sakārtot pilsētas kanāla apkārtni	-	-	1,0	-	-	1,7	0,3
Vajadzētu uzbūvēt akvaparku	-	-	1,0	1,1	-	-	0,3
Nepieciešams izveidot vairāk tualetes pilsētā	-	3,2	1,0	1,1	-	-	1,2
Vairāk nepieciešams domāt par pašu iedzīvotāju labsajūtu	-	-	-	-	1,7	-	0,1
Ņemt piemēru no citām sakoptām pilsētām	0,6	0,5	-	-	1,7	-	0,4
Ieviest atkritumu šķirošanas konteinerus	0,6	1,6	-	-	-	1,7	0,7
Uzlabot apgaismojumu pilsētā	-	1,1	1,0	-	-	-	0,4
Turpināt darīt iesākto	0,6	0,5	-	-	1,7	-	0,4
Izveidot Zooloģisko dārzu	-	0,5	-	-	-	-	0,1
Atlaist pašvaldību	-	1,1	-	-	-	-	0,3
Uzklautīt iedzīvotāju priekšlikumus	-	0,5	-	-	-	-	0,1
Pilsētas vēsturiskā mantojuma saglabāšana un atjaunošana	-	0,5	-	-	-	-	0,1
Kopā	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.9.27.tabula

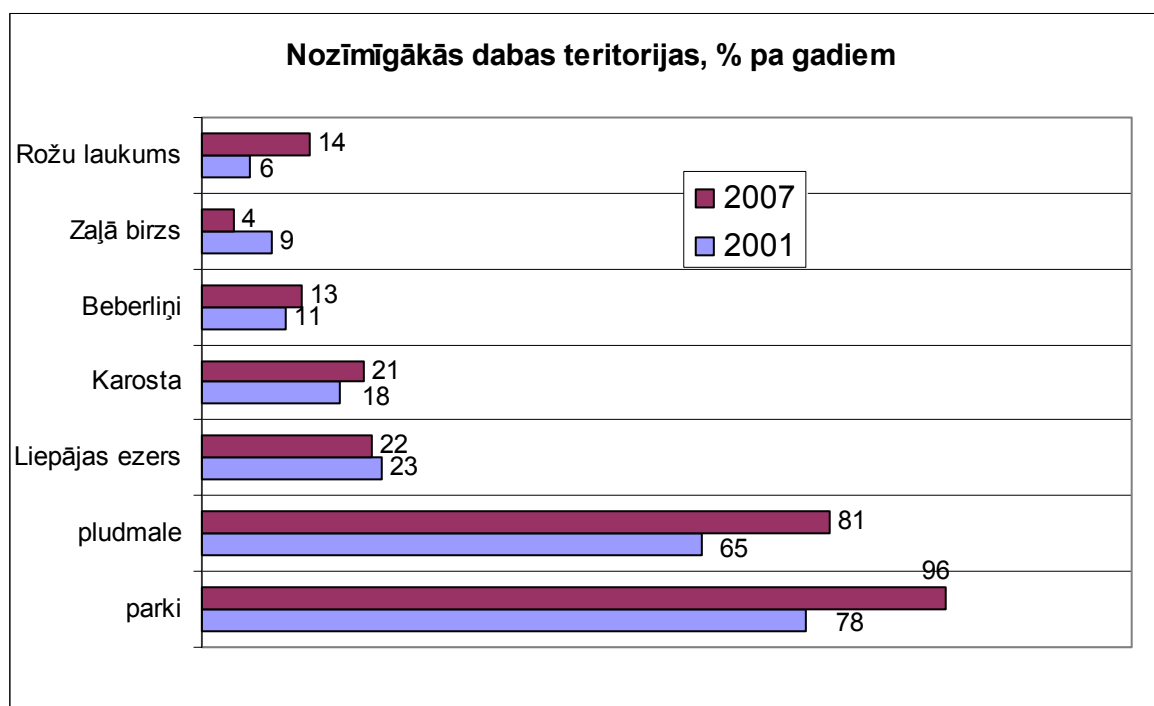
Vides uzlabošanas priekšlikumus izteikušo respondentu īpatsvars mikrorajonos, %

Priekšlikumi	Vecie- pāja	Jaunie -pāja	Zaļā birzs	Dienvidrietumu rajons	Karosta/ Tosmare	Ezer- krasts	Laumas rajons
Nav komentēts	56,4	64,7	72,6	45,6	62,9	60,2	55,4
Veikt Liepājas ezera sakārtošanu	0,9	-	-	1,0	-	2,3	-
Jaunu parku izveide	0,9	1,2	-	-	-	-	1,4
Cilvēkus aktīvāk iesaistīt ar vidi saistītu jautājumu risināšanā	1,8	4,7	-	3,9	2,9	1,1	4,8
Sakārtot ielas/ceļus	6,4	1,2	1,4	4,9	1,4	3,4	4,8
Izveidot jaunas atpūtas zonas	0,9	-	2,7	2,9	-	1,1	2,1
Izveidot organizāciju, kas nodarbotos ar vides jautājumu risināšanu	1,8	-	-	1,0	2,9	1,1	1,4
Rūpēties par dabas, mežu un piekrastes sakoptību	7,3	2,4	2,7	3,9	-	2,3	6,8
Izveidot bērnu rotaļu laukumus	-	1,2	4,1	1,0	1,4	-	6,2
Vairāk darīt, mazāk runāt	0,9	2,4	2,7	2,9	10,0	4,5	0,7
Vairāk uzmanības pievērst mikrorajoniem, ne tikai centram	1,8	2,4	1,4	1,0	2,9	2,3	2,1
Samazināt piesārņojumu no rūpnīcām, uzlikt aizsargfiltrus	2,7	2,4	1,4	1,0	-	1,1	0,7
Sodīt „gružotājus” ar sabiedriskiem darbiem	2,7	1,2	-	1,0	-	1,1	1,4
Izvietot vairāk atkritumu urnu visā pilsētā	2,7	1,2	-	-	2,9	11,4	3,4
Izveidot apvedceļu caurbraucošajam transportam	0,9	-	-	-	-	1,1	0,7
Velosipēdu ceļu ierīkošana	2,7	-	1,4	1,0	1,4	-	0,7
Vairāk līdzekļu veltīt teritoriju labiekārtošanai	-	1,2	-	1,9	1,4	-	2,1
Lēnām ir redzams progress	-	1,2	1,4	7,8	-	2,3	2,1
Soliņu labiekārtošana māju apkārtnē	-	-	-	1,9	5,7	1,1	-
Samazināt transporta kustību pilsētā	0,9	3,5	2,7	1,9	-	1,1	0,7
Nepieciešams sniegt vairāk informācijas par vides aktivitātēm	3,6	2,4	1,4	2,9	-	-	-
Dēļ straujās apbūves lielā mērā tiek ietekmēta zaļā zona	-	1,2	-	1,0	-	-	-
Neredzu vides uzlabojumus pilsētā	0,9	-	-	-	-	-	-
Nekas netiek darīts, problēmas tikai pieaug	-	-	-	-	-	1,1	-
Sakārtot pilsētas kanāla apkārtni	0,9	-	1,4	-	-	-	-
Vajadzētu uzbūvēt akvaparku	-	-	-	-	1,4	-	0,7
Nepieciešams izveidot vairāk tualetes pilsētā	0,9	-	-	5,0	-	-	0,7
Vairāk nepieciešams domāt par pašu iedzīvotāju labsajūtu	-	-	-	-	1,5	-	-
Ņemt piemēru no citām sakoptām pilsētām	0,9	-	-	1,0	1,4	-	-
Ieviest atkritumu šķirošanas konteinerus	0,9	-	1,4	2,9	-	-	-
Uzlabot apgaismojumu pilsētā	-	-	-	1,9	-	-	0,7
Turpināt darīt iesākto	-	2,4	1,4	-	-	-	-
Izveidot Zooloģisko dārzu	-	-	-	-	-	-	0,7
Atļaut pašvaldību	-	1,2	-	-	-	1,1	-
Uzklausīt iedzīvotāju priekšlikumus	-	1,2	-	-	-	-	-
Pilsētas vēsturiskā mantojuma saglabāšana un atjaunošana	-	1,2	-	-	-	-	-
Kopā	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

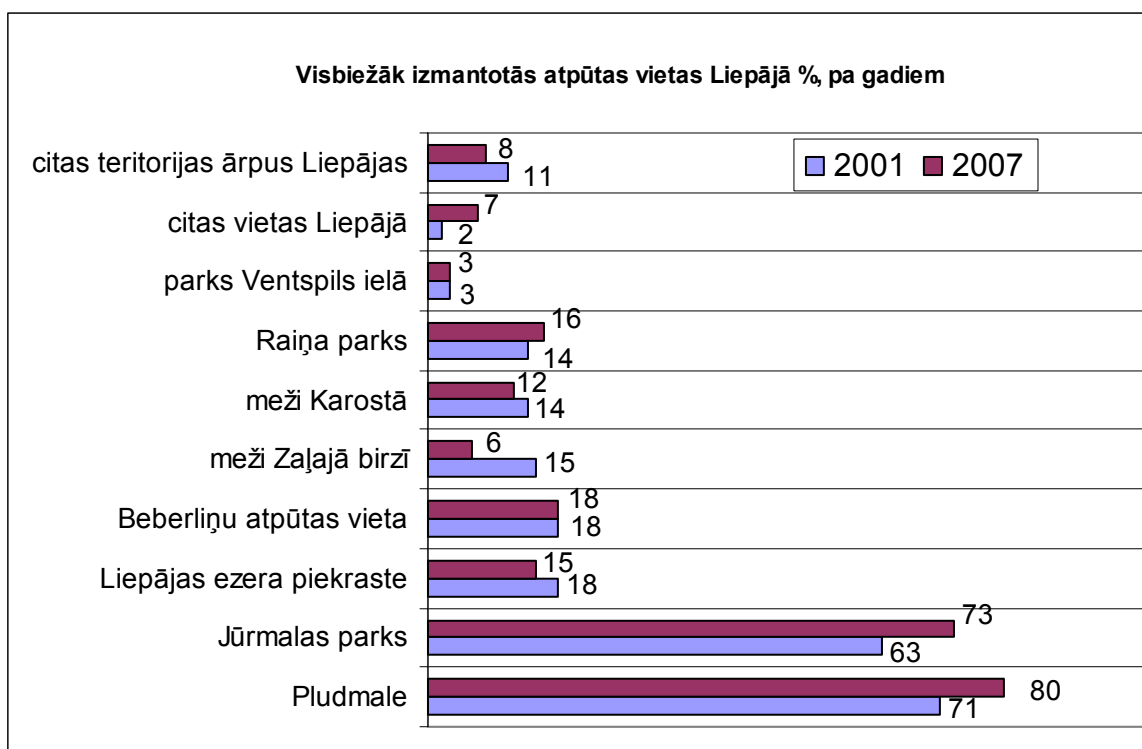
5. Izmaiņas liepājnieku vērtējumos par pilsētas vidi

2007. gada aptauja uzrāda izmaiņas liepājnieku uzskatos par vidi, tās izmantošanā, izpratnē par problēmām salīdzinājumā ar 2001. gadu. Izmaiņu vērtējums atspoguļo pilsētā paveikto vides sakārtošanā.

Joprojām liepājnieki par nozīmīgākajām pilsētas teritorijām uzskata pludmali, Jūrmalas parku, un tās arī visbiežāk izmanto atpūtai (40. 41. zīmējums). Pieaudzis ir to pilsētnieku īpatsvars, kuri uzskata, ka pilsētā zaļās teritorijas ir pietiekamā daudzumā (no 51 % 2001. gadā līdz 62% 2007. gadā), un ar to stāvokli apmierināto īpatsvars arī ir pieaudzis (attiecīgi no 44% līdz 65%).

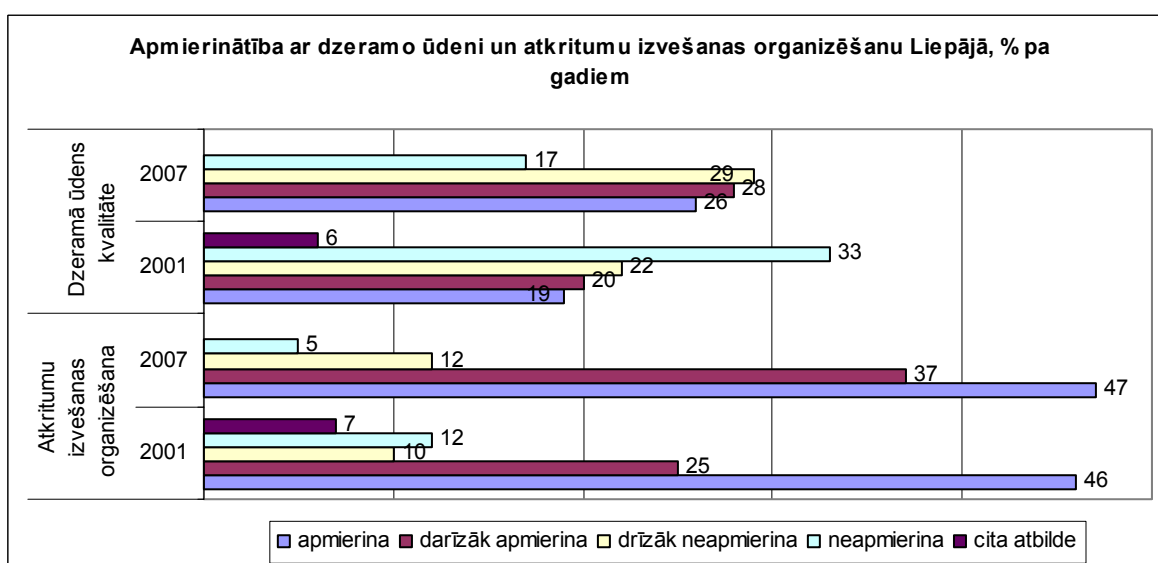

40. zīmējums

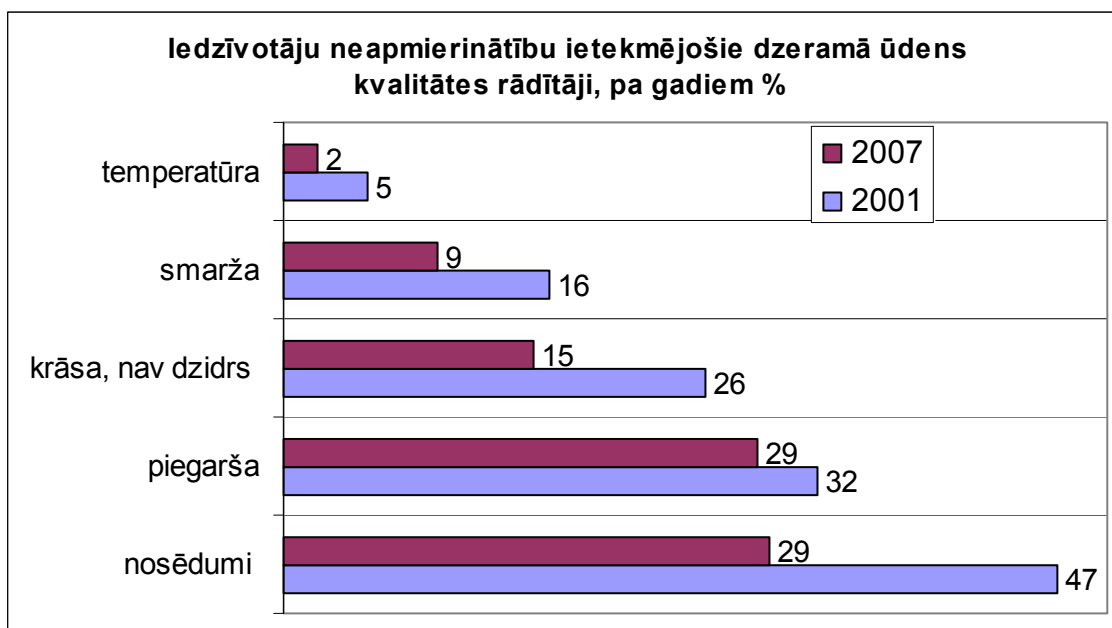

41. zīmējums

Pieaugusi apmierinātība ar atkritumu izvešanu (no 71% līdz 84 %) un dzeramā ūdens kvalitāti (no 39% līdz 54%), retāk nekā 2001. gadā tiek pieminēti dzeramā ūdens trūkumi – nosēdumi, piegarša, un arī sarucis to ūdens patērētāju īpatsvars, kuri būtu gatavi par kvalitātes uzlabošanu piemaksāt (42. 43. zīmējums).

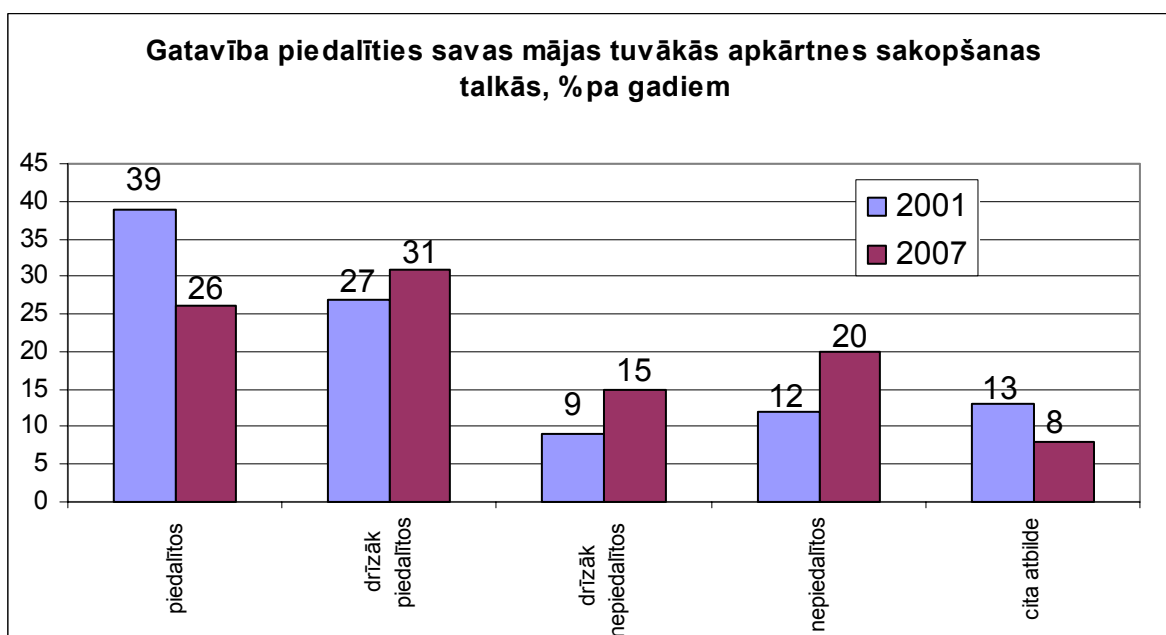

42. zīmējums

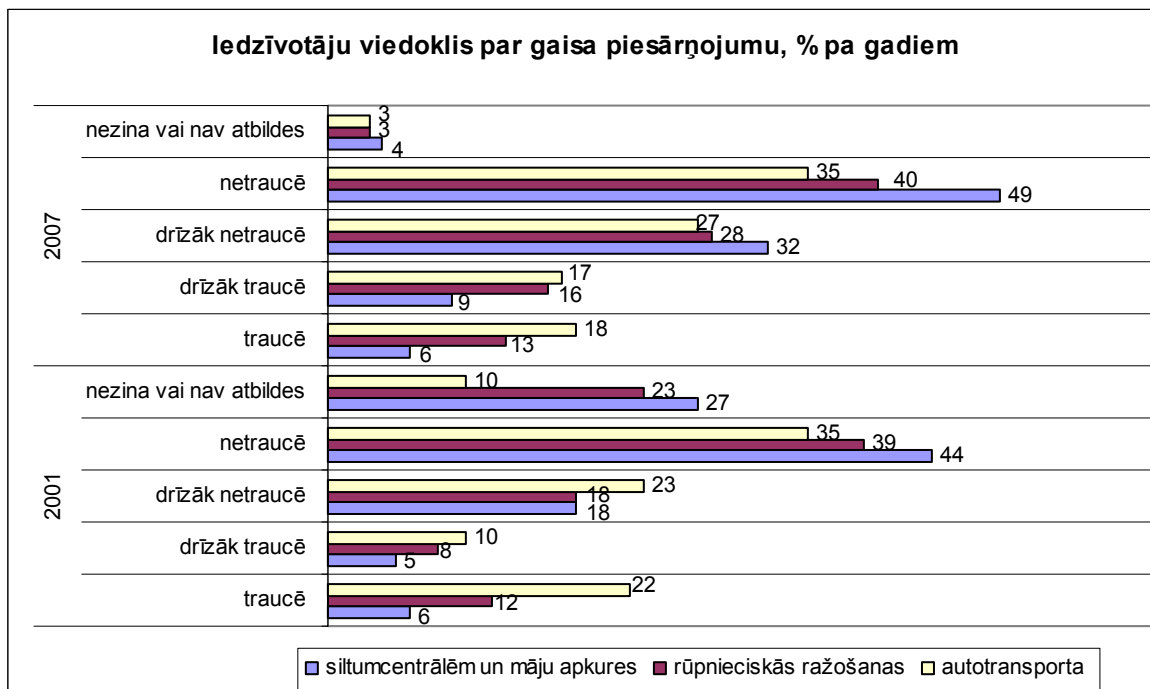
43. zīmējums

Mazumā ir gājusi gatavība piedalīties savas mājas apkārtnes sakopšanā (no 66% līdz 57%). Kopš 2001. gada pieaugusi pasīvi pozitīvo liepājnieku daļa (kuri ir videi draudzīgi, kamēr tas neprasa papildus piepūli) (no 37% līdz 42%) un vienaldzīgo daļa (no 20% līdz 23%) un līdz ar to sarukusi aktīvi draudzīgo daļa (no 37% līdz 31%)(44. zīmējums).

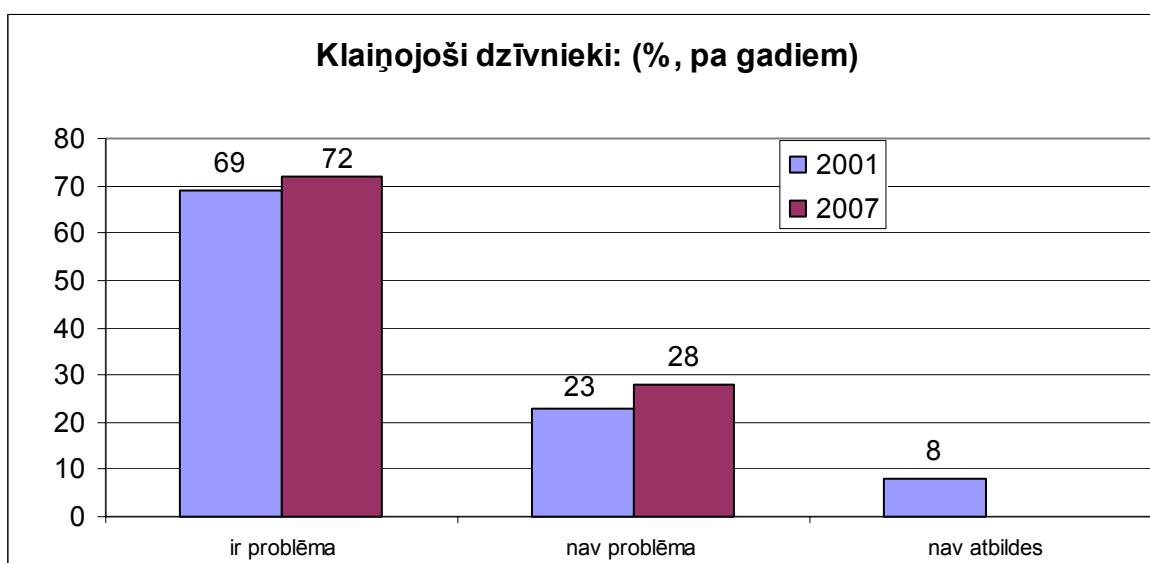
44. zīmējums

Pieaugusi liepājnieku neapmierinātība ar gaisa piesārņojumu, kā traucējošākais joprojām ir autotransporta radītais gaisa piesārņojums, nākamais nozīmīgākais pilsētniekiem šķiet rūpniecības uzņēmumu radītais piesārņojums (45. zīmējums).

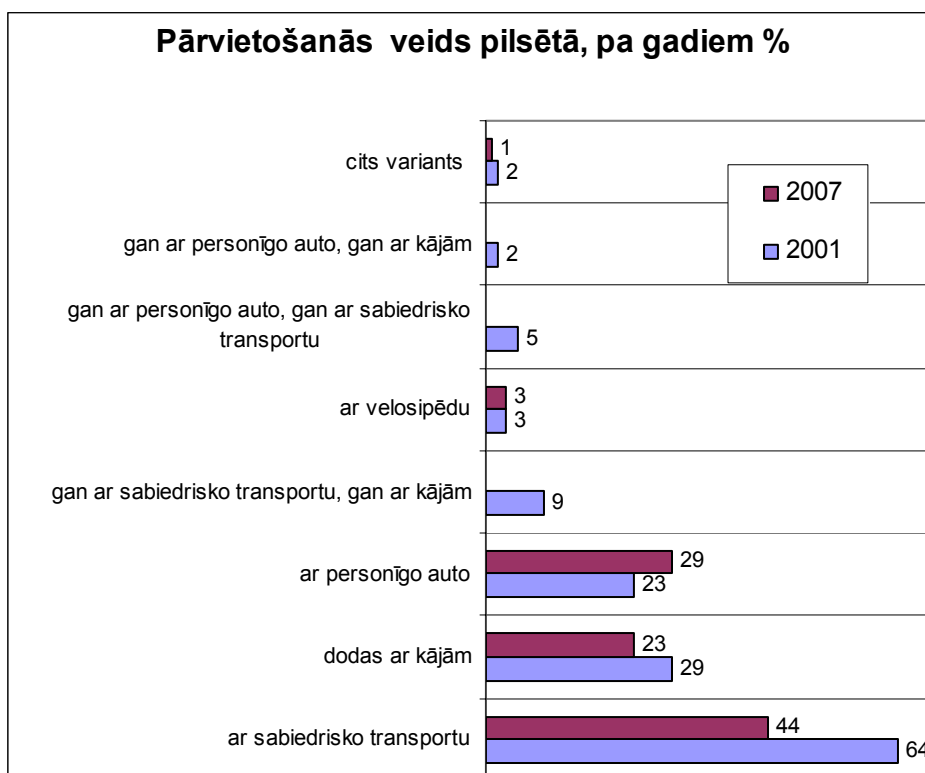
45. zīmējums

Kā problēma joprojām ir saglabājusies – klaiņojošie suņi un kaķi, un nemainīgi tiek uzskatīts, ka labākais risinājums būtu – dzīvnieku patversme (46. zīmējums).

46. zīmējums

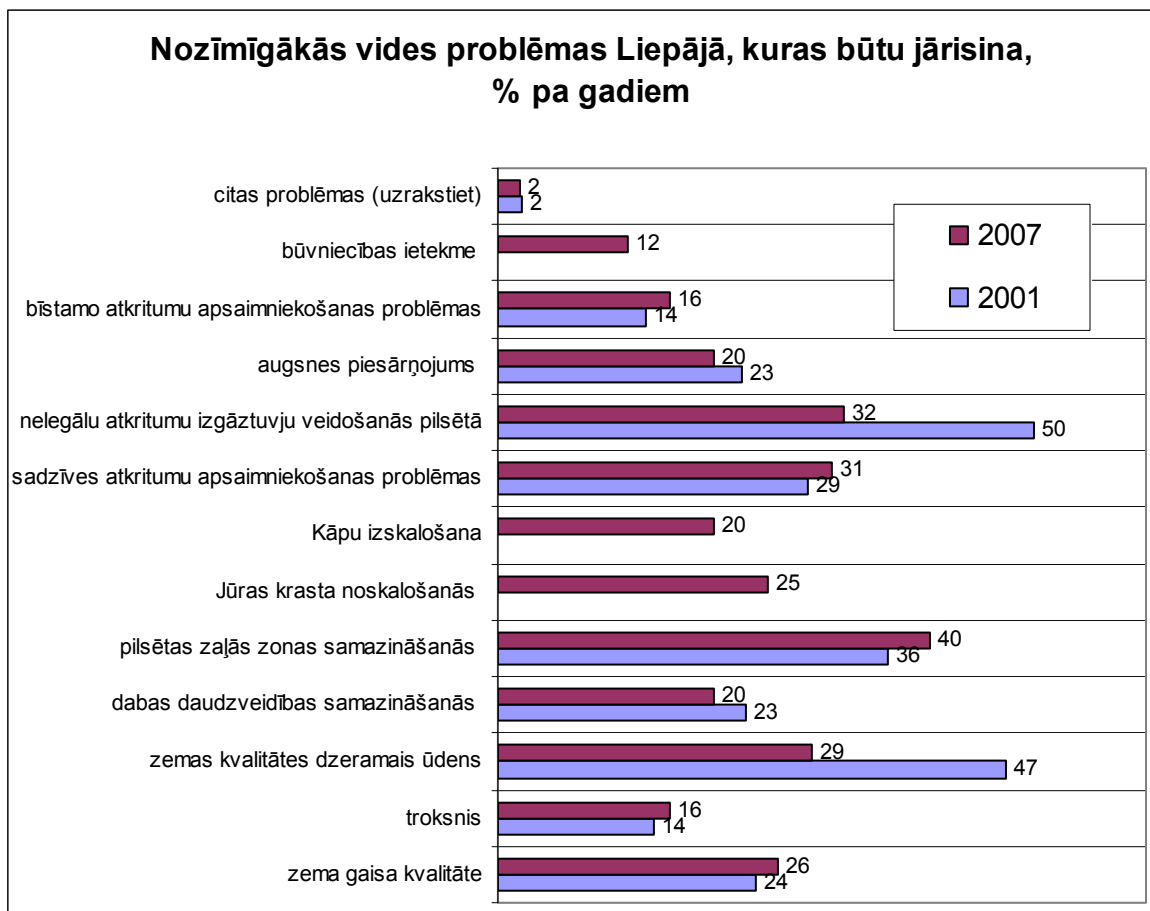
Tāpat kā 2001. gadā, liepājnieki savā pilsētā galvenokārt pārvietojas ar sabiedrisko transportu, staigā kājām un brauc ar savu auto, bet ir sarucis sabiedriskā transporta izmantotāju un kājāmgājēju īpatsvars, bet pieaudzis to īpatsvars, kuri ikdienā izmanto personīgo auto, jo pieaudzis auto īpašnieku skaits – no 47 % līdz 60% (47. zīmējums). Interesanti, ka par dažiem procenta punktiem pieaudzis autoīpašnieku īpatsvars, kuri būtu ar mieru atteikties no ikdienas pārvietošanās ar savu auto, ja būtu labs sabiedriskais transports (no 24% līdz 30 %), un pieaudzis to pilsētnieku īpatsvars, kuri atbalsta domu par autotransporta samazināšanu pilsētā (no 25% līdz 46 %), un autoīpašnieku vidū no 19% līdz 30%. Pieaugusi velosipēdu izmantošana (no 16% līdz 29% velosipēdu īpašnieku vidū).

47. zīmējums

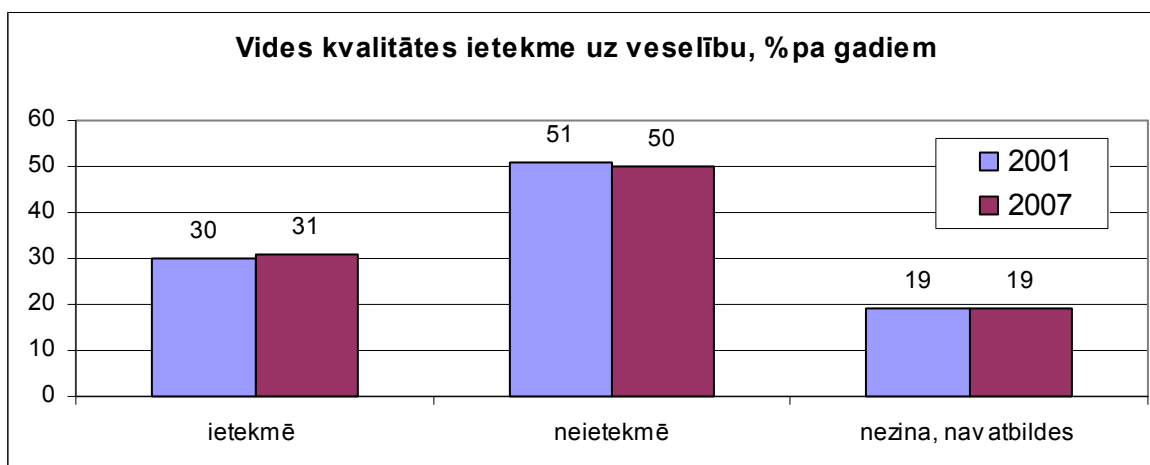
Mainījušās vietām trīs svarīgākās liepājnieku atzīmētās vides problēmas Liepājā – 2001. gadā tās bija nelegālo atkritumu izgāztuves (to atzīmēja 49% respondentu), neapmierinoša dzeramā ūdens kvalitāte (47%) un zaļās zonas samazināšanās (36%), 2007. gadā pirmajā vietā izvirzījās zaļās zonas samazināšanās (40%), otrajā – nelegālās atkritumu izgāztuves (32%), trešajā –

sadzīves atkritumu apsaimniekošana (31%), bet dzeramā ūdens kvalitātes problēma ir ceturtā (29%) (48. zīmējums).

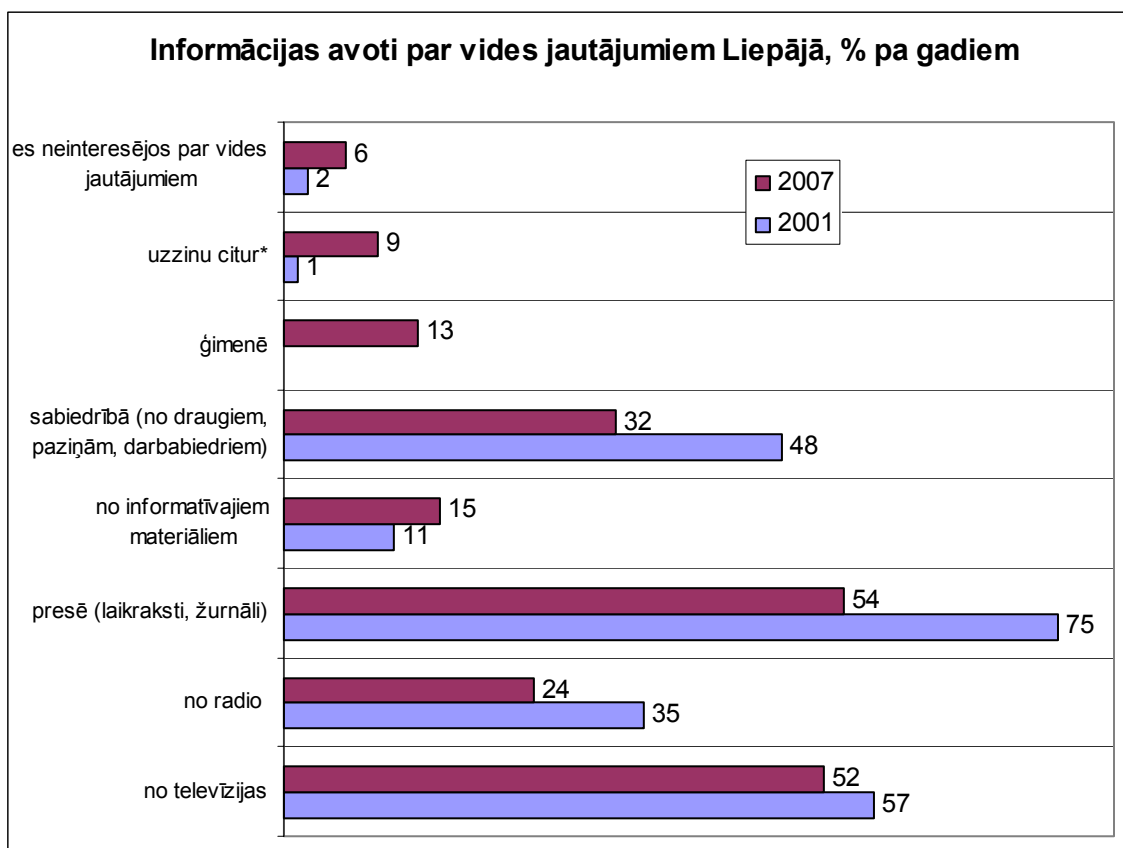
48. zīmējums

Par vides ietekmi uz veselību liepājnieku domas nav mainījušās – tās negatīvo ietekmi saskata 31% (2001. – 30%), noliedz – 50% (2001. – 51%) (49. zīmējums).

49. zīmējums

Informācijas avoti par vidi un šo avotu izmantošanas izplatība palikusi iepriekšējā: svarīgākā ir prese, tai seko TV un sabiedrība (draugi, kolēģi), pieaugusi vēlme pēc informācijas TV, internetā, speciālos bukletos (50. zīmējums).

* 2007. gadā 5% informāciju gūst internetā

50. zīmējums

Joprojām liepājnieki savu informētību par vidi vērtē kā nepietiekamu (68%, 2001. gadā – 67%).

Vides pasākumu efektivitāte tiek vērtēta pozitīvāk nekā 2001. gadā – tad 43 % uzskatīja, ka nekas netiek darīts, 2007. gadā tā domāja 12%, atziņas „gūti panākumi” atbalstītāju īpatsvars pieaudzis no 9% līdz 15%.

Kopsavilkums

Pilsētas zaļā zona, atpūtas vietas

Vairāk nekā 3/5 liepājnietu (61,7%) uzskata, ka zaļās teritorijas pilsētā ir pietiekamā daudzumā, populārākās ir pludmale (kā nozīmīgu minējuši 80,6%), Jūrmalas parks (76,7%), Liepājas ezers (22,4%), Raiņa parks (19,4%), Beberliņi (12,7%). Šīs arī ir iecienītākās atpūtas vietas: pludmali atpūtai izmanto 80,4% pilsētnieku, Jūrmalas parku 72,9%, Raiņa parku 16,0%, Liepājas ezeru 15,4%. Karostas meži un Beberliņi kā nozīmīgas dabas teritorijas ir nosauktas retāk (attiecīgi 9,6% un 12,7%) nekā tās tiek izmantotas atpūtai (11,6% un 18,4% gadījumu). Zaļo teritoriju pietiekamību salīdzinoši atzinīgāk vērtējuši Jaunliepājas (69,4%) un Vecliepājas (64,5%) iedzīvotāji, skeptiskāk – Zaļā birzs iedzīvotāji (57,5%).

Atpūtas vietas liepājnietu izvēlēšas pēc to pieejamības un arī pievilcības, ko ietekmē labiekārtojums. Uz Jūrmalas parku un pludmali dodas atpūtnieki no visas Liepājas, bet jo sevišķi no Vecliepājas un Dienvidrietumu rajona, uz pludmali – arī no Ezerkrasta. Karostas/Tosmares iedzīvotāji biežāk nekā citi atpūšas Karostas mežos un Beberliņos, Zaļās birzs iedzīvotāji – Zaļajā birzī.

Vērtējot Liepājas peldvietas, neizdalot atsevišķus elementus, respondenti visatzinīgāk izteikušies par Zilā karoga pludmali (84% ar to ir apmierināti), otra pozitīvāk vērtētā ir Dienvidrietumu pludmale (atzinīgi vērtējumi – 63%). Vismazāk liepājnietus apmierina Karostas pludmale (30%), bet pārējās pludmales aptaujātie nevarēja raksturot (61%).

Ar atpūtas teritoriju labiekārtojumu respondenti pārsvarā ir apmierināti: soliņus, celiņus, tirdzniecību pozitīvi vērtē vairāk nekā 60% respondentu, arī norādes vairumam šķiet pietiekami daudz un labas (60%), labāka varētu būt situācija ar atkritumu tvertņu daudzumu un izvietojumu, autostāvvietām, inventāra nomu. Vissliktāk vērtētas tualetes – tikai 16% uzskata, ka to ir pietiekami.

No visiem respondentiem pilsētas zaļo zonu – parkus, mežus, skvērus – 65% ir vērtējuši pozitīvi (Jaunliepājas iedzīvotāji 74,1%, Laumas rajona – 67,8%, Vecliepājas – 65,4%), visnegatīvāk – Dienvidrietumu rajona iedzīvotāji; no šī

rajona 12,6 % vispār neizmanto pilsētas atpūtas teritorijas. Biežākās pretenzijas – par zaļās teritorijas nesakoptību un nesavāktiem atkritumiem.

Vērtējot Liepājas peldvietas kopumā, neizdalot atsevišķus elementus, respondenti visatzinīgāk izteikušies par Zilā karoga pludmali, otra pozitīvāk vērtētā ir Dienvidrietumu pludmale, kaut gan ceturtā daļa respondentu nav varējuši to raksturot. Visvairāk liepājniekus neapmierina Karostas pludmale (42,2 % neapmierināti ar tās stāvokli), bet visgrūtāk novērtēt ir citas, mazāk populārās pludmales.

Apmierinātību ar pludmalēm, iespējams, ietekmē ūdens tīrība tajās. Respondenti ir varējuši diezgan noteikti novērtēt savu apmierinātību ar ūdens tīrību jūrā. 66% atpūtniekiem jūras ūdens šķiet tīrs, bet Liepājas ezera ūdeni tā vērtē tikai 18%.

No visiem ar atpūtas vietu daudzumu neapmierinātajiem respondentiem 4/5 izrādījuši interesi par situācijas uzlabošanu un ir atzīmējuši, kas vēl pilsētā būtu jāierīko. Iedzīvotāju vērtējums par atsevišķiem atpūtas vietu labiekārtojuma elementiem parāda jau sasniegto un vēl darāmo, ņemot vērā arī konkrētus ieteikumus: labiekārtot esošās atpūtas vietas, ierīkojot arī bērnu rotaļu laukumus, piknika vietas.

Vides pieejamība

Respondenti ir atšķirīgi vērtējuši pilsētas vides pieejamību dažādām iedzīvotāju grupām: cilvēkiem ar dažādiem kustību, redzes, dzirdes traucējumiem, velosipēdistiem, gājējiem, mātēm/iedzīvotājiem ar bērnu ratiņiem. Pieņemot, ka apmierinātība atspoguļo faktisko vides pieejamību, var teikt, ka kopumā Liepājas nav pilnībā piemērota dzīves vieta nevienai no minētajām grupām, un situācija mikrorajonos ir ļoti dažāda. Liepājas vide vislabāk piemērota veciem cilvēkiem (tā uzskata 54,4 % respondentu), gājējiem (50,2 %), zināmā mērā arī velosipēdistiem (41,5 %), bet šajā aspektā pat nedaudz vairāk ir izteikuši neapmierinātību (45,7 %), līdz ar to Liepājas vides pieejamība velosipēdistiem ir uzskatāma par zemu.

Vislielāko neapmierinātību respondenti izteikuši par to, kā vide ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem (45,8 %).

Ne visos gadījumos respondenti varēja novērtēt vides pieejamību – vai tā ir vai nav apmierinoša: konkrēti atbildēt visgrūtāk bija par cilvēkiem ar dzirdes

traucējumiem (43,2 % atbildes „nezinu”), arī par iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem (37,4 %). Interesanti šķiet tas, ka gandrīz trešā daļa respondentu nevarēja atbildēt par to, vai vide ir pieejama gājējiem.

Respondenti diezgan skeptiski vērtējuši iespēju pilsētā dažādās vietās iekļūt ar bērnu ratiņiem, tikai attiecībā uz pārvietošanos ar tiem pa ielām/ietvēm viedokļi biežāk ir pozitīvi nekā negatīvi. Iekļūšana izglītības iestādēs un sabiedriskajā transportā ir problemātiska: to kā apmierinošu vērtējuši attiecīgi 18,4 un 20,3 %, bet kā neapmierinošu – 47,2 un 65,3 %: sabiedriskā transporta pieejamība ar bērnu ratiņiem ir raksturota kā visneapmierinošākā. Par to, vai ar bērnu ratiņiem ir iespējams apmeklēt veikalus, respondenti gandrīz vienlīdz bieži atbildējuši kā apstiprinoši, tā arī noliedzoši (41,5 un 44,0 %), bet vislielākās grūtības ir bijušas ar vides pieejamības vērtējumu izglītības iestādēs – 34,3 % respondentu nezināja, kā to vērtēt. Situācija ir ļoti dažāda pilsētas mikrorajonos.

Dzīves vietas apkārtnē.

Ar savas mājas tuvāko apkārtni liepājnieki pārsvarā ir apmierināti, tomēr apmierināto vidū vairāk ir tādu, kuri uzskata, ka varētu būt labāk. Visaugstākā apmierinātība ir Jaunliepājā (76,5%) un Dienvidrietumu rajonā (77,6%), bet Karostā apkārtni pozitīvi vērtējuši tikai 38,6%.

No neapmierinātības iemesliem visbiežāk minēts: piesārņota/nesakopta apkārtnē; ceļi/ietves sliktā stāvoklī; nav bērnu rotaļu laukuma; pagalmā nav zaļās zonas; apkārt pussagrautas māja.

Respondenti ne tikai uzrādījuši savas neapmierinātības iemeslus ar mājas tuvāko apkārtni, bet arī ir izteikuši savus ierosinājumus, kuri visumā saskan ar viņu pretenzijām: vairāk nekā puse (55,7%) uzskata, ka jāuzlabo ietves (tā ir ikdienā izjūtama problēma visos mikrorajonos), nedaudz mazāk – ka jāiekārto autostāvvietas (43,7%), vairāk nekā trešā daļa uzskata, ka jāsakārto zālāji (35,0%), apgaismojums (32,6%), jāierīko bērnu rotaļu laukumi un soliņi. Šo uzlabojumus atzīmējošo īpatsvars mikrorajonos ir atšķirīgs, kas liecina par atšķirīgām izvirzāmajām prioritātēm vides uzlabošanā.

Vairāk nekā puse respondentu būtu ar mieru piedalīties mājas apkārtnes sakopšanas talkās, tomēr droši var rēķināties tikai ar ¼ daļu – tik daudz/maz respondentu uz jautājumu par iespējamo piedalīšanos ir atbildējuši ar noteiktu „jā”.

Vīrieši ir nedaudz inertāki nekā sievietes, bet viņu vidū ir augstāks jau piedalījušos īpatsvars. Potenciāli augstāku aktivitāti var gaidīt Vecliepājā un Laumas rajonā, bet noraidošāki ir Zaļās birzs iedzīvotāji – iespējams, tāpēc, ka daudzi jau ir piedalījušies (16,4%). Izplatītākais iemesls, kāpēc nepiedalītos – laika trūkums, un arī uzskats, ka „tas nav mans pienākums”.

Atbalstu savas mājas apkārtnes sakopšanā visdrīzāk var sagaidīt no tiem liepājniekiem, kuri par sevi ir izteikušies, ka viņi vienmēr izturas videi draudzīgi – no viņiem talkās piedalītos 71,6 %. Tie, kuri par savu attieksmi pret vidi līdz šim nav domājuši un arī pret vidi vienaldzīgie biežāk nekā videi draudzīgie nedomā piedalīties sakopšanas pasākumos (vairāk nekā 42 %), un aptuveni 24 % no „vienaldzīgajiem” jau to ir darījuši.

Pakalpojumi

Trīs ceturtdaļas mājokļu ir pieslēgtas centralizētai apkures sistēmai, kas sakrīt ar respondentu īpatsvaru daudzstāvu apbūvē. Var teikt, ka apkures jautājums pilsētā ir labi noregulēts, par ko liecina fakts, ka gaisa piesārņojumu apkures dēļ izjūt maza daļa pilsētnieku (15,3%).

Vēlmi pieslēgties centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai izteikuši 52,6 % respondentu, kuriem šī pieslēguma nav, un ¼ norādījuši nevēlēšanās iemeslus – *nav nepieciešams, tālu no centra, pašreiz ir lētāk*.

Respondentu zemā apmierinātība ar dzeramā ūdens kvalitāti liecina, ka šajā ziņā Liepājā ir problēmas: pilnīgi apmierināti ar dzeramo ūdeni ir tikai nedaudz vairāk nekā ceturtdaļa, vairāk vai mazāk apmierināti – 28,4 % (kopā tikai 54%). Biežāk ūdens kvalitāte neapmierina tos respondentus, kuru mājokļi nav pieslēgti centralizētai ūdens apgādei, un tāpēc uzmanība būtu pievēršama tam, kāpēc tikai nedaudz vairāk kā puse to vēlētos darīt. Jaunliepājā un Karostā vairāk nekā 60% respondentu atzinīgi vērtē dzeramo ūdeni, bet neapmierinātāki ir Ezerkrasta, Zaļās birzs un Dienvidrietumu rajona iedzīvotāji.

Visbiežāk minētais neapmierinātības iemesls – *nosēdumi*, uz to atsaucas gandrīz 30 % ar dzeramā ūdens kvalitāti neapmierināto respondentu (Ezerkrastā 40,9%, Vecliepājā 30%, Dienvidrietumu rajonā 35,9%). Tikai nedaudz retāk nosaukts iemesls – *piegarša*: (Ezerkrastā 43,8%, Zaļajā birzī 43,8%). Šie ir divi

galvenie faktori, kas rada neapmierinātību ar dzeramā ūdens kvalitāti. Citi iemesli (*nav dzidrs, ir smaka*) nosaukti ievērojami retāk.

Aptuveni 1/5 respondentu būtu ar mieru par ūdeni maksāt vairāk, ja tādā gadījumā ūdens kvalitāte uzlabotos, nedaudz mazāk tādām problēmas risinājumam nepiekrīt, bet vairāk nekā puse uz šādu jautājumu nav atbildējuši – iespējams, šis kontingents pieskaitāms tiem, kuri par minēto problēmu nav domājuši, un kopumā gandrīz 2/3 respondentu ir ieņēmuši vienaldzīgo patērētāju pozīciju. Galvenais iebildums – *jau tā ir dārgi*.

Vairāk nekā 4/5 respondentu ir vairāk vai mazāk apmierināti ar to, kā pilsētā ir noorganizēta atkritumu izvešana. Šāds atkritumu apsaimniekošanas vērtējums liecina, ka šajā ziņā pilsētā ir labi sasniegumi, un tāpēc nedaudz pretrunīgi liekas tas, ka iedzīvotāji atkritumu apsaimniekošanu izvirza par vienu no aktuālākajām problēmām. Līgums par atkritumu apsaimniekošanu ir 92,6 % gadījumu. Puse respondentu būtu ar mieru daļu no mājas apsaimniekošanas naudas novirzīt atkritumu konteineru laukumu labiekārtošanai, arī privātmājās dzīvojošie – iedzīvotāji ir gatavi piedalīties atkritumu apsaimniekošanas problēmas risināšanā.

Pēc respondentu apmierinātības pakāpes ar atkritumu izvešanu Liepājas mikrorajonos var secināt, ka šis darbs tomēr nav vienlīdz labi organizēts visā pilsētā: visretāk pretenzijas izteikuši Zaļās birzs iedzīvotāji, bet visneapmierinātākie ir Ezerkrastā un Vecliepājā dzīvojošie.

Savu viedokli par atkritumu šķirošanas nepieciešamību respondenti pārsvarā ir spējuši noformulēt – tā ir vai nav nepieciešama, un lielākā daļa to atbalsta. Visgrūtāk ir bijis izdomāt, vai ir nepieciešams atsevišķi atdalīt drēbes un papīru, šo atkritumu un vēl arī dārza un pārtikas atkritumu atšķirošanu aptuveni 1/3 neuzskata par lietderīgu. Vislielākais atbalsts ir domai par medikamentu, sadzīves ķīmijas (80,4 %), elektrisko un elektronisko ierīču (82,1%) šķirošanu. Nav arī skaidrības par konkrēta laika ievērošanu, tomēr 53,5 % to atbalstītu. Kā redzams, ir nepieciešams izskaidrot šķirošanas lietderību un arī radīt atbilstošus apstākļus.

Vides piesārņojums

Par piesārņojumu no dažādiem avotiem respondentiem pārsvarā ir konkrēts viedoklis, autotransporta, rūpniecības, apkures un putekļu radītais piesārņojums liepājniekus, izrādās, vairākumā gadījumu netraucē. Visvairāk – 37,5 % satraucas

par putekļiem (par piesārņojumu, kas ir novēršams), 35,3 % - par autotransporta radīto piesārņojumu (visvairāk Ezerkrastā – 39,8%), un 28,6 % izjūt piesārņojumu no rūpniecības uzņēmumiem.

Pilsētā vidēji kā otrais traucējošākais piesārņojums ir nosaukts autotransporta radītais, varētu domāt, ka iedzīvotāju vērtējums par to ir saistīts ar faktu, vai pašu īpašumā ir auto vai nav. Izrādās, ka nekādas sakarības nepastāv – neatkarīgi no tā, ir savs auto vai nav, autotransporta radītais piesārņojums biežāk netraucē nekā traucē.

Trokšņu līmeņa ziņā (pēc respondentu vērtējuma) Liepāja izrādās iedzīvotājiem samērā „draudzīga” pilsēta – tikai nedaudz vairāk par ¼ respondentu atzīst, ka viņus traucē trokšņi dzīves vietas tuvumā (27,2%).

Mājdzīvnieki

Kāds dzīvnieks mājās ir gandrīz pusei pilsētnieku (48,6%). Liepājnieki raizējas par pilsētā klaiņojošiem dzīvniekiem – 64,5 % respondentu par problēmu uzskata klaiņojošos suņus un 79,6 % - klaiņojošos kaķus. Kā redzams, biežāk kā problēma tiek uzlūkoti klaiņojošie kaķi. Klaiņojošie dzīvnieki ir problēma visos mikrorajonos, sevišķi Vecliepājā, Dienvidrietumu rajonā un Laumas rajonā.

Speciālie suņu pastaigu laukumu ierīkošanu atbalsta gandrīz visi dzīvnieku īpašnieki (91,3 %), ne tikai suņu saimnieki. Kaķu saimnieki šādu variantu atbalsta pat biežāk nekā tie respondenti, kuriem ir suņi (attiecīgi 88,7 % un 93,7%). Kā risinājums tiek pieminētas patversmes (50%), arī iemidzināšana (20%), sterilizēšanu atbalsta desmitā daļa.

Transports

Visvairāk liepājnieku pilsētā pārvietojas ar sabiedrisko transportu, otrs izplatītākais veids ir – ar savu auto (29,5 %), un nedaudz mazāk iet kājām (22,7 %).

Līdz ar ienākumu palielināšanos uz vienu ģimenes locekli pieaug respondentu īpatsvars ar savu auto īpašumā.

Lai gan personīgais auto ir vairāk nekā pusei respondentu (biežāk strādājošiem un arī tiem, kuri mācās/studē, vecumā no 20 līdz 50 gadiem,

vīriešiem, Dienvidrietumu rajona un Ezerkrasta iedzīvotājiem), pilsētā pagaidām tomēr visbiežāk tiek izmantots sabiedriskais transports, bet šī nostāja var mainīties: mazāk nekā puse respondentu (46 %) piekristu vieglā autotransporta plūsmas samazināšanai pilsētā, tāda pavērsiena neatbalstītāju ir vēl mazāk, un 12 % par to nav skaidrībā.

Pieaugot ienākumiem, pieaug auto īpašnieku īpatsvars, un nevar cerēt, ka iedzīvotāji atteiksies no pārvietošanās ar savu auto un izmantos sabiedrisko transportu (ja arī tas uzlabotos) – šādu ideju atbalsta tikai 30 % auto īpašnieku, bet 57% to nedarītu, jo sevišķi Jaunliepājaā un Ezerkrastā dzīvojošie. Savu nevēlēšanos atteikties no pārvietošanās ar personīgo auto respondenti ir pamatojuši dažādi, pavisam ir minēti sešpadsmit iemesli, visizplatītākais ir: *ar personisko auto ir ērtāk un ātrāk*. Otrs biežāk minētais (desmit reizes retāk nekā apgalvojums par ērtību) ir – *sabiedriskais transports ir sliktā stāvoklī*.

Arī velosipēds diez vai kļūs par populāru transporta līdzekli pilsētā. Pašreiz tikai 2,5 % respondentu pilsētā pārvietojas ar velosipēdu, bet tie ir vairāk nekā pusē respondentu ģimeņu. Biežāk velosipēdi īpašumā ir gados jaunākiem pilsētniekiem, un tos labprāt izmanto Vecliepājā dzīvojošie (43%).

Uzlabojoties apstākļiem (ja būs veloceliņi), aptuveni puse respondentu pārvietotos pilsētā ar velosipēdu, un piektā daļa vēl skaidri nezina. Tomēr maz ticams, ka varētu būt tik liels velosipēdistu aktivitātes pieaugums. Galvenie velosipēda neizmantošanas iemesli – *nav droši, nav ērti, nav veloceliņu*.

Nākotnē jārisina sabiedriskā transporta un privātā auto plūsmas problēmas, jo, pieaugot privāto auto skaitam un kustības intensitātei, joprojām aktuāls būs sabiedriskais transports, un no vides aizsardzības viedokļa sabiedriskajam transportam varētu būt priekšroka.

Vides problēmas

Liepājnieki ir nosaukuši vairākas aktuāli risināmas vides problēmas, bet to vidū nav nevienas, kuru būtu nosaukuši liels skaits respondentu: pilsētā galvenajos vilcienos vides sakārtošana notiek. Visnozīmīgākā pilsētniekiem liekas zaļās zonas samazināšanās (to atzīmējuši gandrīz 40 %), nākamās nozīmīgākā ir – atkritumu apsaimniekošana, ieskaitot nelegālo atkritumu izgāztuvju veidošanos, un dzeramā ūdens kvalitāte, arī gaisa piesārņojums.

Liepājnieki ir diezgan kritiski, vērtējot veikto vides aizsardzības pasākumu efektivitāti – vairāk nekā 40 % ir pārliecināti, ka reālas problēmas netiek risinātas, resp. šis tas tiek pielabots, neskarot problēmas cēloņus. Ceturtā daļa šo aspektu nav varējuši izvērtēt, un tādu, kuri uzskata, ka ir gūti zināmi panākumi, ir tikai nedaudz vairāk nekā to, kuri uzskata, ka nekas netiek darīts: dominē skeptisks vērtējums. Komentāros (tos izteikuši 8%) pārsvarā ir atzīmēts nepadarītais, arī vispārīgās frāzēs, atzīstot intereses trūkumu. Izpaužas atsvešinātība no savas pilsētas problēmām. Ir arī pozitīvi vērtējumi (*viss ir kārtībā, ir sakopti parki, pilsēta vizuāli kļūst pievilcīgāka*). Pozitīvo izteikumu autori sevi uzskata par informētiem par vides aizsardzības jautājumiem.

Vides piesārņojuma avoti

Vairāk nekā 1/3 respondentu par lielāko pilsētas vides piesārņotāju uzskata Liepājas Metalurgu (Jaunliepājā – 52,9%, Dienvidrietumu rajonā 43,7%), nākamais ir automašīnas (Laumas rajonā – 37%), kā trešais nosaukts – rūpnīcas. Par atkritumiem kā vides piesārņotājiem satraucas reti (vidēji 8%, Laumas rajonā 12,5%), kaut gan to apsaimniekošana un nelegālās izgāztuves tiek uzskatītas par svarīgām problēmām.

Attieksme pret vidi

Liepājnieku attieksmē pret pilsētas vidi (viņu pašu subjektīvajā vērtējumā) dominē pasīvi pozitīva nostāja: 42,2 % respondentu atzīst, ka viņi ir videi draudzīgi, kamēr nav jāpiepūlas. Gandrīz trešā daļa ir atzīmējuši, ka videi draudzīgo attieksmi apstiprina vai nu darbos, vai ar finansiālu atbalstu. Aptuveni ceturtdaļa atzīst, ka nav iedomājušies par to, vai viņu rīcība negatīvi ietekmē vidi. Visdraudzīgākie ir Dienvidrietumu rajona, Ezerkrasta un Laumas rajona iedzīvotāji, par savu rīcību vidē nedomājošie – Jaunliepājā un Karostā/Tosmarē, pēdējā ir arī vairāk nekā citur vienaldzīgo.

Vides draudi veselībai

Puse respondentu (50,4 %) nesaskata Liepājā draudus veselībai vides piesārņojuma dēļ, mazāk nekā 1/5 par to nezina, un 31,1 % ir pārliecināti, ka draudu nav. Izņēmums ir Dienvidrietumu rajons, kur 58,1 % respondentu uzskata, ka pilsētas vide apdraud iedzīvotāju veselību; vismazāk par šo aspektu saprot/nav domājuši Zaļās birzs iedzīvotāji – 31,5 %.

Visbiežāk ir norādīts, ka veselību ietekmē (vai ir aizdomas, ka varētu ietekmēt) piesārņotais gaiss, un tur tiek vainoti rūpniecības uzņēmumi, transports, arī putekļainās ielas, un tas viss apgrūtina elpošanu.

Uzskatos par vides ietekmi uz veselību atspoguļojas atšķirīgie vides vērtējumi, izpratne par piesārņojuma avotiem, arī nepietiekamā informētība par vides aizsardzības jautājumiem. Savu informētību tikai trešā daļa respondentu uzskata kā vairāk vai mazāk pietiekamu. Tā ļoti atšķiras pa mikrorajoniem – no 20% Vecliepājā līdz 52% Zaļajā birzī.

Informētība par vides aizsardzību Liepājā

Liepājnieki savu informētību par vides aizsardzības jautājumiem pilsētā pārsvarā uzskata par nepietiekamu. Galvenie informācijas avoti par vides aizsardzības jautājumiem liepājniekiem ir prese un televīzija: tos nosaukuši vairāk nekā puse respondentu. Liela nozīme ir sabiedrībai – informāciju saņem arī no draugiem, darba biedriem, paziņām, tas nozīmē, ka šie jautājumi tiek pārrunāti. Nozīmīgs ir arī radio, bet tomēr tas atpaliek no iepriekš minētajiem avotiem. Liepājnieki vēlās informāciju saņemt arī ar internetu un speciālos bukletos. Informācijas pieejamība ir ļoti svarīga, lai ieinteresētu un aktivizētu iedzīvotājus, it sevišķi mikrorajonos ar zemu informētību. Respondenti ar augstāku informētības līmeni par vides aizsardzības pasākumiem Liepājā veikto pasākumu efektivitāti vērtē atzinīgāk. Tomēr ne vienmēr informētība ir izšķirošais attieksmē pret vidi – Vecliepājā, kur ir zems informētības līmenis, iedzīvotāji sevi uzskata par videi ļoti draudzīgiem.

Interese par vides aizsardzību

Nedaudz vairāk nekā trešā daļa respondentu (38,2%) ir atzīmējuši, kādi vides aizsardzības, uzturēšanas un uzlabošanas jautājumi viņus interesē – jautājumus, uz kuriem viņi vēlās saņemt atbildes, un tie saistās ar viņu nosauktajām problēmām: par gaisa kvalitāti, atkritumu apsaimniekošanu, ietvju salabošanu, jūras ūdens tīrību, krasta noskalošanu, dzeramā ūdens kvalitāti, autotransportu. Priekšlikumu ierosināšanā aktīvi bijuši jaunieši no 20 līdz 30 gadiem un iedzīvotāji pēc 50 gadu vecuma, viņus interesē atpūtas zonu iekārtošana un sakopšana, ielu sakārtošana, iedzīvotāju aktivizēšana, transporta kustības samazināšana pilsētā.

Par vides uzlabošanas priekšlikumiem aktīvāk domājuši Vecliepājas, Laumas un Dienvidrietumu rajona iedzīvotāji, vispasīvākie bijuši respondenti no Zaļās birzs. Iedzīvotāji vēlas, lai *sakārtotu ielas/ceļus; samazinātu transporta kustību pilsētā; samazināt piesārņojumu no rūpnīcām; sakoptu mežus un piekrasti; izveidotu bērnu rotaļu laukumus; izvietotu vairāk atkritumu urnu visā pilsētā; ierīkotu velosipēdu celiņus*. Liepājnieki uzskata, ka bieži vides problēmās "vainīgi paši iedzīvotāji" (sevišķi attiecībā uz atkritumiem) un ierosina vairāk iesaistīt pašus iedzīvotājus vides sakopšanā, bet tas laikam adresēts „citiem”, jo savu „aktīvi draudzīgo” attieksmi pret vidi atzīst neliela daļa. Acīm redzot līdz ar vides sakārtošanu (cik tas attiecas uz attiecīgo dienestu darbu) un informācijas uzlabošanu ir nepieciešama arī sabiedrības izglītošana vides aizsardzības jautājumos.

Aptaujas rezultāti uzrāda pozitīvas izmaiņas Liepājas vidē, kas atspoguļojas iedzīvotāju viedokļu izmaiņās par dažādiem vides aspektiem, un iezīmē nepadarīto un turpmāk veicamo: ielu sakārtošana, atkritumu apsaimniekošana, dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošana, brīvdabas atpūtas vietu sakārtošana, iedzīvotāju audzināšana un izglītošana, informācijas uzlabošana – pēc satura un pieejamības iedzīvotājiem, transporta plūsmu optimizēšana. Daudz darāmā ir, lai vidi veidotu pieejamu visiem iedzīvotājiem.

Izmantotie avoti

1. Iedzīvotāju aptauja. Liepājas vides rīcības plāns. Liepājas Dome, 2001.
2. Darbaspēka apsekojuma galvenie rādītāji 2005. gadā. Rīga, 2006. – 51 lpp.
3. Mājsaimniecības budžets 2006. gadā. Rīga, 2007. – 35 lpp.
4. Markausa I. M. Pirmspensijas vecuma personu profesionālās orientācijas un karjeras konsultēšanas vajadzību izpētes rezultāti. Pētījuma ziņojums: Profesionālās orientācijas pakalpojumu saņēmēju mērķa grupu vajadzību izpētes sistēmas izstrāde un realizācija. Rīga, 2007. – 50. – 90. lpp.
5. Statistikas gadagrāmata 2006. Rīga, 2007.